

ΝΕΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (Ν. 4281/2014)

Η έννοια της δημόσιας σύμβασης - ορισμοί

Δημόσιες συμβάσεις είναι οι συμβάσεις από επαχθή αιτία¹, οι οποίες συνάπτονται εγγράφως μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών.

Δημόσιες συμβάσεις έργων είναι δημόσιες συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο είτε την εκτέλεση, είτε συγχρόνως τη μελέτη και την εκτέλεση, εργασιών που αφορούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α του Ν. 4281/2014 (ιδίως εργασίες που άπτονται του αντικειμένου μηχανικού, κατασκευαστικές, χωματουργικές, υδραυλικές, ηλεκτρολογικές κλπ), είτε ακόμη την πραγματοποίηση, με οποιαδήποτε μέσα ενός έργου, το οποίο ανταποκρίνεται στις επακριβώς οριζόμενες ανάγκες από την αναθέτουσα αρχή. Ως «έργο», νοείται το αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών εργασιών ή εργασιών πολιτικού μηχανικού, που προορίζεται να πληροί αυτό καθαυτό μια οικονομική ή τεχνική λειτουργία.

Δημόσιες συμβάσεις προμηθειών είναι δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την αγορά, τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση ή τη μίσθωση – πώληση προϊόντων, με ή χωρίς δικαίωμα αγοράς. Δημόσια σύμβαση προμήθειας θεωρείται και αυτή που έχει ως αντικείμενο την προμήθεια προϊόντων και καλύπτει παρεμπιπτόντως εργασίες τοποθέτησης και εγκατάστασης.

Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών είναι δημόσιες συμβάσεις, εκτός των δημοσίων συμβάσεων έργων ή προμηθειών, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο την παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙ του Προσαρτήματος Α του Ν. 4281/2014. Ενδεικτικά, ως παροχή υπηρεσίας θεωρούνται οι υπηρεσίες συντήρησης και επισκευών αυτοκινήτων, οχημάτων, μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού, οι υπηρεσίες μεταφοράς, οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, οι χρηματοοικονομικές, ασφαλίσεων, τραπεζικές και επενδυτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες πληροφορικής, υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης, υπηρεσίες λογιστικής, συμβουλευτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες υγείας και ασφάλειας, διαφημιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες καθαρισμού, απολύμανσης, καταπολέμησης επιβλαβών εντόμων και αρουραίων, υπηρεσίες αποκομιδής απορριμμάτων, υπηρεσίες εκδόσεων και

¹ Από την κατάρτιση της σύμβασης προκύπτει όφελος για τον Ο.Τ.Α., υπό την έννοια ότι ικανοποιείται μια δημόσια ανάγκη, έναντι ορισμένου οικονομικού ανταλλάγματος.

εκτυπώσεων, υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων, νομικές υπηρεσίες, κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες, ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές υπηρεσίες, κλπ).

Δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών θεωρούνται και όσες έχουν ως αντικείμενο ταυτόχρονα την προμήθεια προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών, εφόσον η αξία των συγκεκριμένων υπηρεσιών υπερβαίνει την αξία των προϊόντων που περιλαμβάνονται στη σύμβαση. Επίσης, δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών θεωρούνται και όσες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες και παρεμπιπτόντως σε σχέση με το κύριο αντικείμενο της σύμβασης, περιλαμβάνουν δραστηριότητες που άπτονται του αντικειμένου μηχανικού.

Δημόσιες συμβάσεις ήσσονος αξίας είναι αυτές των οποίων η εκτιμώμενη αξία είναι κατώτερη από το ποσό των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500,00) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.. Στην περίπτωση αυτή και εφόσον δεν υφίσταται διαρκή υποχρέωση του δημοσίου (τμηματική παραλαβή) δεν είναι απαραίτητη η κατάρτιση και υπογραφή μεταξύ των αντισυμβαλλομένων του έγγραφου τύπου της σύμβασης². Το ποσό αυτό επανεξετάζεται ανά διετία και μπορεί να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, που εκδίδεται μετά από σύμφωνη γνώμη της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ). Οι συμβάσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 4281/2014, με εξαίρεση το άρθρο 139, το οποίο αναφέρεται στην υποχρέωση των αναθετουσών αρχών να καταχωρούν στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) βασικά στοιχεία των συμβάσεων τους³. Τονίζεται ότι από την 8^η-8-2015 υφίσταται η υποχρέωση καταχώρησης των συμβάσεων στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία τους. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. θα καταχωρούνται όλες οι συμβάσεις με αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, που έχουν προϋπολογισμό ίσο ή μεγαλύτερο από το ποσό των χιλίων (1.000,00) ευρώ, χωρίς το Φ.Π.Α., κατ' απαίτηση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 4013/2011, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 4038/2012.

Δημόσιες συμβάσεις χαμηλής αξίας είναι αυτές που συνάπτονται από τους Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα, των οποίων η προεκτιμώμενη αξία είναι ίση ή ανώτερη του χρηματικού ορίου των δυο χιλιάδων πεντακοσίων ευρώ (2.500,00 €), χωρίς Φ.Π.Α. και κατώτερη του ποσού των 207.000,00 ευρώ (ή 414.000,00 ευρώ για τις Δ.Ε.Υ.Α.).

Όσον αφορά ειδικά και μόνο τις δημόσιες συμβάσεις έργων το ως άνω ποσό ανέρχεται στα 5.186.000,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.

² Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 130 του Ν. 4270/2014 «Για το κύρος σύμβασης του Δημοσίου με αντικείμενο αξίας μεγαλύτερης των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ ή που γεννά διαρκή υποχρέωση αυτού, απαιτείται η κατάρτισή της να γίνει με ιδιωτικό τουλάχιστον έγγραφο.»

³ Αριθμ. 4590/5/3-11-2014 κατευθυντήρια οδηγία της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Δημόσιες συμβάσεις υψηλής αξίας είναι αυτές των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) είναι ίση ή ανώτερη από τα όρια, που αναφέρθηκαν παραπάνω, δηλαδή το ποσό των 207.000,00 ευρώ για συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, που συνάπτονται από τους Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα ή των 414.000,00 ευρώ για τις Δ.Ε.Υ.Α. και των 5.186.000,00 ευρώ για συμβάσεις εκτέλεσης δημοσίων τεχνικών έργων και συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων.

Δηλαδή, δημόσιες συμβάσεις υψηλής αξίας είναι αυτές που αφορούν στην προμήθεια προϊόντων ή στην παροχή υπηρεσιών, των οποίων η προεκτιμώμενη χωρίς Φ.Π.Α. αξία ισούται ή είναι μεγαλύτερη από το ποσό των 207.000,00 ευρώ ή 414.000,00 ευρώ (για δραστηριότητες των άρθρων 97-101 του Ν. 4281/2014), ενώ όσες αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις έργων και συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων η προεκτιμώμενη αξία ισούται ή είναι μεγαλύτερη από το ποσό των 5.186.000,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α..

Τα παραπάνω χρηματικά όρια, αναπροσαρμόζονται αυτόματα, εφόσον αναθεωρηθούν, συνήθως ανά διετία.

Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας δημόσιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, εκτός Φ.Π.Α., όπως προσδιορίζεται από τον Ο.Τ.Α.. Στον υπολογισμό αυτό, λαμβάνεται υπόψη το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, συμπεριλαμβανομένων τόσο του τυχόν προβλεπόμενου δικαιώματος προαίρεσης όσο και των τυχόν παρατάσεων της σύμβασης. Στην περίπτωση που ο Ο.Τ.Α. προβλέπει βραβεία ή την καταβολή ποσών στους υποψηφίους ή προσφέροντες, τα ποσά αυτά λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης.

Δεν επιτρέπεται η κατάτμηση ενός ενιαίου έργου ή προμήθειας ή παροχής υπηρεσίας, προκειμένου να αποφευχθεί η εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 4281/2014.

Στις δημόσιες συμβάσεις έργων, οι Ο.Τ.Α. κατά τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη το ποσό των έργων, καθώς και τη συνολική εκτιμώμενη αξία των αναγκαίων προμηθειών για την εκτέλεση των έργων που τίθενται στη διάθεση του εργολήπτη, εφόσον βέβαια τέτοια υποχρέωση του Ο.Τ.Α. συμπεριλήφθηκε στη διακήρυξη.

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να μην εφαρμόζουν τις διατάξεις του Ν. 4281/2014, προκειμένου για τα τμήματα, των οποίων η εκτιμώμενη χωρίς Φ.Π.Α. αξία είναι μικρότερη των ογδόντα χιλιάδων (80.000,00) ευρώ για τις υπηρεσίες και προμήθειες και του 1.000.000,00 ευρώ για τα έργα, εφόσον το συνολικό ποσό των συγκεκριμένων τμημάτων δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων.

Όταν η προμήθεια ομοειδών προϊόντων μπορεί να οδηγήσει σε ταυτόχρονη σύναψη χωριστών συμβάσεων κατά τμήματα, λαμβάνεται υπόψη η εκτιμώμενη συνολική αξία αυτών των τμημάτων.

Για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών που έχουν ως αντικείμενο τη χρηματοδοτική μίσθωση, τη μίσθωση, ή τη μίσθωση - πώληση προϊόντων, η αξία που λαμβάνεται ως βάση για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, προσδιορίζεται για τις συμβάσεις, η διάρκεια των οποίων είναι ίση ή μικρότερη από δώδεκα (12) μήνες, η συνολική εκτιμώμενη αξία για τη διάρκεια της σύμβασης, ενώ για τις συμβάσεις, η διάρκεια των οποίων είναι μεγαλύτερη από δώδεκα (12) μήνες, η συνολική αξία της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της εκτιμώμενης υπολειπόμενης αξίας. Στην περίπτωση συμβάσεων αορίστου χρόνου ή στην περίπτωση που η διάρκειά τους δεν μπορεί να προσδιοριστεί, λαμβάνεται υπόψη η μηνιαία αξία πολλαπλασιαζόμενη επί 48.

Οι Ο.Τ.Α. υπολογίζουν την εκτιμώμενη αξία μιας σύμβασης που περιλαμβάνει ταυτοχρόνως υπηρεσίες και προμήθειες βάσει της συνολικής αξίας των υπηρεσιών και των προμηθειών, ανεξάρτητα από την επιμέρους αξία τους. Στον υπολογισμό αυτόν περιλαμβάνεται η αξία των εργασιών τοποθέτησης και εγκατάστασης. Για τις συμφωνίες-πλαίσιο και για τα δυναμικά συστήματα αγορών, η αξία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη είναι η μέγιστη αξία, υπολογιζόμενη χωρίς Φ.Π.Α., του συνόλου των συμβάσεων που προβλέπονται για τη συνολική διάρκεια της συμφωνίας-πλαισίου ή του δυναμικού συστήματος αγορών.

Σύμβαση παραχώρησης δημοσίων έργων είναι μια σύμβαση, η οποία έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με μια δημόσια σύμβαση έργων, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα μπορεί να είναι είτε αποκλειστικά το δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου είτε το δικαίωμα αυτό, σε συνδυασμό με καταβολή αμοιβής.

Σύμβαση παραχώρησης υπηρεσιών είναι μια σύμβαση, η οποία έχει τα ίδια χαρακτηριστικά με μια δημόσια σύμβαση υπηρεσιών, εκτός από το γεγονός ότι το εργολαβικό αντάλλαγμα μπορεί να είναι είτε αποκλειστικά το δικαίωμα εκμετάλλευσης της υπηρεσίας είτε το δικαίωμα αυτό σε συνδυασμό με την καταβολή αμοιβής.

Συμφωνία - πλαίσιο είναι μια συμφωνία που συνάπτεται μεταξύ μιας ή περισσότερων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων και ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων, η οποία αποσκοπεί στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά στις τιμές και ενδεχόμενα τις προβλεπόμενες ποσότητες.

Δυναμικό σύστημα αγορών είναι μια καθολικά ηλεκτρονική διαδικασία για αγορές τρέχουσας χρήσης, της οποίας τα γενικά χαρακτηριστικά ικανοποιούν τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και είναι περιορισμένη χρονικά και ανοικτή καθ' όλη τη διάρκειά της σε κάθε οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής και έχει υποβάλει ενδεικτική προσφορά σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων.

Ηλεκτρονικός πλειστηριασμός είναι μια επαναληπτική διαδικασία που βασίζεται σε έναν ηλεκτρονικό μηχανισμό παρουσίασης νέων μειωμένων τιμών ή και νέων αξιών, όσον αφορά ορισμένα στοιχεία των προσφορών και η οποία διεξάγεται έπειτα από προκαταρκτική πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, επιτρέποντας την ταξινόμησή τους με βάση αυτόματες μεθόδους αξιολόγησης. Επομένως, ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών ή έργων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες πνευματικού δημιουργού, όπως ο σχεδιασμός έργων δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών.

Ανοικτή διαδικασία είναι η διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά.

Κλειστή διαδικασία είναι οι διαδικασία, στην οποία κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει, αλλά μπορούν να υποβάλλουν προσφορά μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από τον Ο.Τ.Α..

Ανταγωνιστικός διάλογος είναι η διαδικασία, στην οποία κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει και στην οποία ο Ο.Τ.Α. διεξάγει διάλογο με τους υποψηφίους, που έχουν γίνει δεκτοί στη διαδικασία αυτή, προκειμένου να βρεθούν μία ή περισσότερες λύσεις που θα μπορούσαν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της και βάσει της οποίας ή των οποίων οι υποψήφιοι που επελέγησαν καλούνται να υποβάλλουν προσφορά.

Διαδικασία με διαπραγμάτευση είναι η διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας οι Ο.Τ.Α. διαβουλεύονται με τους οικονομικούς φορείς της επιλογής τους και διαπραγματεύονται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς.

Συνοπτικός διαγωνισμός είναι η απλοποιημένη διαδικασία ανάθεσης στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά.

Απευθείας ανάθεση είναι η διαδικασία σύναψης σύμβασης χωρίς εκ των προτέρων δημοσιότητα, στο πλαίσιο της οποίας ο Ο.Τ.Α. αναθέτει την σύμβαση στον οικονομικό φορέα της επιλογής του, κατόπιν έρευνας αγοράς και διαβούλευσης με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς.

Υπηρεσίες υψηλής προτεραιότητας είναι όσες εμπίπτουν στις κατηγορίες υπηρεσιών, που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΑ του Προσαρτήματος Α του Ν. 4281/2014, δηλαδή:

- οι υπηρεσίες συντήρησης και επισκευών, όπως λ.χ. υπηρεσίες επισκευής, συντήρησης και παρεπόμενες υπηρεσίες για οχήματα, αυτοκίνητα, μοτοσικλέτες, αεροσκάφη, πλοία και συναφή εξοπλισμό, επισκευή, συντήρηση και συναφείς υπηρεσίες για προσωπικούς Η/Υ, εξοπλισμό γραφείου, τηλεπικοινωνίες και οπτικοακουστικό εξοπλισμό, υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης ιατρικού εξοπλισμού και εξοπλισμού ακριβείας, υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αντλιών, δικλίδων, στροφίγγων, μεταλλικών δοχείων και μηχανημάτων, υπηρεσίες επισκευής

και συντήρησης εγκαταστάσεων κτιρίου, ηλεκτρολογικές, μηχανολογικές, υπηρεσίες εγκαταστάσεων κεντρικής θέρμανσης, ψυκτικών συγκροτημάτων, ανελκυστήρων, υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης επίπλων, μουσικών οργάνων, εξοπλισμού παιδικής χαράς, υπηρεσίες εγκατάστασης ηλεκτρομηχανολογικού εξοπλισμού, καυστήρων, κινητήρων, διαφόρων μηχανημάτων και λοιπές υπηρεσίες.

- Υπηρεσίες εναέριων μεταφορών, (εκτός της μεταφοράς ταχυδρομείου), όπως υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών, υπηρεσίες ναυλωμένων πτήσεων, υπηρεσίες αεροψεκασμού, υπηρεσίες πυρόσβεσης δασικών πυρκαγιών από τον αέρα, κλπ.
- Οι υπηρεσίες χερσαίων και αεροπορικών (πλην σιδηροδρομικών) μεταφορών, όπως λ.χ. υπηρεσίες δημόσιων συγκοινωνιών, υπηρεσίες σχολικών λεωφορείων, υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών με αυτοκίνητα, ενοικίαση λεωφορείων και πούλμαν με οδηγό, υπηρεσίες αεροπορικής μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων, υπηρεσίες μεταφοράς δεμάτων, κλπ.
- Οι τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, όπως υπηρεσίες δημόσιας και κινητής τηλεφωνίας, τηλεφωνικών δικτύων, τηλεφωνικών κέντρων, ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τηλεργασίας, τηλεειδοποίησης, τηλεδιασκέψεων, τηλεματικής, μετάδοσης τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών προγραμμάτων, μετάδοσης δεδομένων, δικτύου ηλεκτρονικών υπολογιστών, κλπ.
- Οι χρηματοοικονομικές, ασφάλιστων, τραπεζικές και επενδυτικές υπηρεσίες, όπως υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης, εκτός των επενδυτικών τραπεζικών υπηρεσιών, των ασφαλιστικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών συνταξιοδότησης, χρηματοδοτικής μίσθωσης, ασφαλειών ζωής, ασφάλισης υγείας, ιατροφαρμακευτικής ασφάλισης, ασφάλισης νομικής προστασίας, ασφάλισης μηχανοκίνητων οχημάτων, ασφάλεια πυρός, ασφάλισης περιουσίας, υπηρεσίες παρακαταθηκών, παροχής οικονομικών συμβουλών, ασφαλιστικών γραφείων, κλπ.
- Υπηρεσίες πληροφορικής, όπως επισκευή, συντήρηση και συναφείς υπηρεσίες υποστήριξης για προσωπικούς Η/Υ, εξοπλισμό γραφείου, τηλεπικοινωνίες και οπτικοακουστικό εξοπλισμό, υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής μηχανημάτων γραφείου, εξοπλισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών, συντήρηση και επισκευή λογισμικού τεχνολογίας των πληροφοριών, φωτοαντιγραφικών μηχανημάτων, συσκευών τηλεομοιοτυπίας, αυτόματων τηλεφωνητών, υπηρεσίες παροχής συμβουλών για θέματα εξοπλισμού πληροφορικής, υπηρεσίες προγραμματισμού λογισμικού και παροχής συμβουλών, υπηρεσίες προγραμματισμού, υπηρεσίες προμήθειας, συντήρησης και υποστήριξης λογισμικού, εισαγωγής δεδομένων, υπηρεσίες πληροφορικής, κλπ.

- Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης, όπως υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα ανάπτυξης, μελέτη και εκτέλεση ερευνητικών και αναπτυξιακών δραστηριοτήτων, κλπ.
- Υπηρεσίες λογιστικής, όπως υπηρεσίες λογιστικής και διαχειριστικού ελέγχου, τήρησης λογιστικών βιβλίων, διαχείρισης μισθολογικών καταστάσεων, καταγραφής αγοραπωλησιών, σύνταξης οικονομικών απολογισμών, υπηρεσίες διαχειριστικού ελέγχου, λογιστικής αναθεώρησης.
- Υπηρεσίες έρευνας αγοράς και δημοσκοπήσεων, όπως υπηρεσίες ερευνών, οικονομικών ερευνών, ελέγχου αγοράς, εκτίμησης απόδοσης, μελέτες σκοπιμότητας, υπηρεσίες κοινωνικών ερευνών, υπηρεσίες δημοσκοπήσεων και στατιστικής.
- Υπηρεσίες παροχής συμβουλών, όπως υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα έρευνας και ανάπτυξης, οικονομικής διαχείρισης, σε θέματα μάρκετινγκ, διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, οργάνωσης παραγωγής, διασφάλισης της ποιότητας, σε θέματα σχεδιασμού, υπηρεσίες δημοσίων σχέσεων, υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα ασφάλειας, σε θέματα προμηθειών, σε θέματα περιβαλλοντικών επιπτώσεων, υπηρεσίες διαχείρισης λιμένα.
- Αρχιτεκτονικές υπηρεσίες, υπηρεσίες μηχανικού και κατασκευών, καθώς και συναφείς υπηρεσίες παροχής τεχνικών συμβουλών, όπως υπηρεσίες αρχιτέκτονα, μηχανικού και τεχνικού γραφείου, ηλεκτρολογικές υπηρεσίες, υπηρεσίες σχετιζόμενες με τις τεχνικές εγκαταστάσεις κτιρίων, υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα τηλεπικοινωνιών, υπηρεσίες υγείας και ασφάλειας, υπηρεσίες πραγματογνωμόνων, μηχανολογικές και ηλεκτρολογικές υπηρεσίες, τεχνικές μελέτες, υπηρεσίες συμβούλου σε θέματα γεωλογίας και γεωφυσικής, τοπογραφικές υπηρεσίες, σεισμολογικές υπηρεσίες, χωρομέτρησης, χαρτογράφησης, υδρογραφικές, κτηματολογικής έρευνας, χωροστάθμησης, φωτογραμμομετρικές, υπηρεσίες τεχνικού ελέγχου αυτοκινήτων, τεχνικής επιθεώρησης κτιρίων και τεχνικών έργων, υπηρεσίες ελέγχου κυκλοφορίας οχημάτων, υπηρεσίες ποιοτικού ελέγχου και διασφάλισης της ποιότητας, υπηρεσίες διαχείρισης συμβάσεων.
- Διαφημιστικές υπηρεσίες, όπως υπηρεσίες διαφήμισης, μάρκετινγκ και προώθησης.
- Υπηρεσίες καθαρισμού κτιρίων και διαχείρισης ακινήτων, όπως υπηρεσίες ενοικίασης ή πώλησης κτιρίων, οικοπέδων, υπηρεσίες χρονομεριστικής μίσθωσης, υπηρεσίες καθαρισμού, απολύμανσης, καταπολέμησης επιβλαβών εντόμων και αρουραίων, καθαρισμού κτιρίων, σχολείων, κάδων, σωλήνων, βυτίων, δεξαμενών, λοιπού εξοπλισμού καθαρισμού κάδων.
- Υπηρεσίες εκδόσεων και εκτυπώσεων, όπως υπηρεσίες εκτύπωσης βιβλίων, ημερολογίων, διαφόρων φυλλαδίων, διαφημιστικού υλικού, καταλόγων, λογιστικών βιβλίων, φακέλων, διαφόρων εντύπων, εφημερίδων, αφισών, υπηρεσίες

φωτοχαρακτικής, στοιχειοθεσίας, λιθογραφικές υπηρεσίες, υπηρεσίες εκτύπωσης και διανομής, υπηρεσίες δημοσιεύσεων, βιβλιοδεσίας και υπηρεσίες συνδρομών.

- Υπηρεσίες αποκομιδής απορριμμάτων, όπως υπηρεσίες συλλογής και διάθεσης αποχετευτικών και άλλων αποβλήτων, υπηρεσίες εκκένωσης βόθρων ή σηπτικών δεξαμενών, υπηρεσίες καθαρισμού οχετών, λειτουργία σταθμού επεξεργασίας λυμάτων, υπηρεσίες αποκομιδής, μεταφοράς, επεξεργασίας, διάθεσης, αποτέφρωσης απορριμμάτων, χαρτιού, υπηρεσίες ειδικών αποβλήτων, υπηρεσίες ιατρικών αποβλήτων, υπηρεσίες διαχείρισης χωματερής, υπηρεσίες οδοκαθαρισμού, εκχιονισμού, καθαρισμού φρεατίων υπονόμων, καθαρισμού παραλίας, περιβαλλοντικές και οικολογικές υπηρεσίες, μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, υπηρεσίες ελέγχου και παρακολούθησης της ρύπανσης, υπηρεσίες προστασίας του περιβάλλοντος, υπηρεσίες ανακύκλωσης, οικολογικές υπηρεσίες, διάλυση οχημάτων, κλπ.

Υπηρεσίες χαμηλής προτεραιότητας είναι όσες εμπίπτουν στις κατηγορίες υπηρεσιών, που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα IIB του Προσαρτήματος Α του Ν. 4281/2014, δηλαδή:

- Υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων, όπως υπηρεσίες ξενοδοχείων, χώρων κατασκήνωσης, χώρων για τροχόσπιτα, κέντρων διακοπών και παραθεριστικών κατοικιών, παιδικών κατασκηνώσεων, παροχής απλού καταλύματος με πρωινό, εστιατορίου και παροχής φαγητού, καφετερίας, καντίνας και τροφοδοσίας με έτοιμα φαγητά, παροχής γευμάτων κατ' οίκον από την κοινωνική πρόνοια, παράδοσης γευμάτων, σχολικών γευμάτων, τροφοδοσίας σχολείων με έτοιμα γεύματα, παροχής καταλύματος, κλπ.
- Υπηρεσίες σιδηροδρομικών μεταφορών, όπως υπηρεσίες σιδηροδρομικής μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων.
- Υπηρεσίες υδάτινων μεταφορών, όπως υπηρεσίες μεταφοράς επιβατών και εμπορευμάτων με πλωτά μέσα, ναυτιλιακές μεταφορικές επιχειρήσεις, ενοικίαση σκαφών και πλωτού μεταφορικού εξοπλισμού με πλήρωμα, υπηρεσίες πλοίων κατά της ρύπανσης, υπηρεσίες πλοίων για τον ανεφοδιασμό ανοιχτής θαλάσσης, ενοικίαση πλοίων με πλήρωμα, υπηρεσίες ρυμούλκησης και ώθησης πλοίων.
- Βοηθητικές υπηρεσίες μεταφορών, όπως αεροπορικές και συναφείς υπηρεσίες, υπηρεσίες ταξιδιωτικών πρακτορείων, υπηρεσίες διακίνησης και αποθήκευσης εμπορευμάτων, υπηρεσίες διοδίων, χώρων στάθμευσης οχημάτων, γεφυροπλάστιγγας, ανεφοδιασμού οχημάτων, πλοήγησης και ελλιμενισμού πλοίων, ναυσιπλοΐας, ανέλκυσης πλοίων, διάφορες υπηρεσίες υποστήριξης μεταφορών με πλωτά μέσα, υπηρεσίες ναύλωσης σκαφών, υπηρεσίες λειτουργίας αερολιμένος,

υπηρεσίες ταξιδιωτικών πρακτορείων και οργανωμένων περιηγήσεων καθώς και υπηρεσίες παροχής βοήθειας σε τουρίστες, υπηρεσίες οργανωμένων εκδρομών, πώλησης τουριστικών εισιτηρίων και οργανωμένων εκδρομών, παροχής τουριστικών πληροφοριών, ξενάγησης, διάφορες ταξιδιωτικές υπηρεσίες.

- Νομικές υπηρεσίες, όπως υπηρεσίες παροχής συμβουλών νομικού χαρακτήρα και νομικής εκπροσώπησης, υπηρεσίες παροχής συμβουλών σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, νομικής τεκμηρίωσης και πιστοποίησης, υπηρεσίες παροχής νομικών συμβουλών και πληροφοριών.
- Υπηρεσίες προσωπικού, όπως υπηρεσίες πρόσληψης και διάθεσης προσωπικού, υπηρεσίες διοίκησης προσωπικού και ανθρώπινου δυναμικού.
- Υπηρεσίες ερευνών και ασφάλειας, όπως υπηρεσίες παρακολούθησης συστημάτων συναγερμού, υπηρεσίες φύλαξης, επιτήρησης, συστήματος ανίχνευσης, περιπόλου, ανακριτικές υπηρεσίες.
- Εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, όπως υπηρεσίες προσχολικής, πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, υπηρεσίες τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, ιατρικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες, εκπαιδευτικές υπηρεσίες σε θέματα ασφάλειας, διάφορες σχολικές υπηρεσίες, υπηρεσίες σχολής οδηγών, σχολών χειριστών αεροσκαφών, ιστιοπλοΐας, καταδύσεων, χιονοδρομίας, υπηρεσίες κατάρτισης και επιμόρφωσης προσωπικού, υπηρεσίες προγραμμάτων κατάρτισης, σεμινάρια κατάρτισης, υπηρεσίες τεχνικής εκπαίδευσης, υπηρεσίες εκπαίδευσης στον τομέα της πληροφορικής, υπηρεσίες περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, υπηρεσίες εκπαίδευσης σε θέματα ασφάλειας, στον τομέα της υγείας και των πρώτων βοηθειών, σε θέματα προσωπικής ανάπτυξης, παράδοση μαθημάτων ξένων γλωσσών, υπηρεσίες εκπαίδευσης ενηλίκων σε πανεπιστημιακό επίπεδο.
- Κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες, όπως παροχή υπηρεσιών για την ανεύρεση εργασίας, υγειονομικές και κοινωνικές υπηρεσίες, νοσοκομειακές ιατρικές και συναφείς υπηρεσίες, υπηρεσίες παρεχόμενες από ιατρικό προσωπικό, μαίες, νοσοκόμους, παραϊατρικές υπηρεσίες, φυσιοθεραπείας, ομοιοπαθητικής, υπηρεσίες υγιεινής, ασθενοφόρων, τραπεζών αίματος, υγειονομικές υπηρεσίες στο χώρο εργασίας, φαρμακευτικές υπηρεσίες, κτηνιατρικές υπηρεσίες, υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας και συναφείς υπηρεσίες, υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας που παρέχονται σε άτομα τρίτης ηλικίας, με ειδικές ανάγκες, σε παιδιά και νέους, υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας, υπηρεσίες καθοδήγησης, οικογενειακού προγραμματισμού, αποκατάστασης, κοινωνικές υπηρεσίες.
- Ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές υπηρεσίες, όπως υπηρεσίες διαχείρισης βιβλιοθηκών, ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές υπηρεσίες, κινηματογραφικές

υπηρεσίες και υπηρεσίες βιντεοταινιών, παραγωγή διαφημιστικών, ψυχαγωγικών, προπαγανδιστικών και ενημερωτικών ταινιών και βιντεοταινιών, υπηρεσίες διανομής κινηματογραφικών ταινιών και ταινιών βίντεο, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές υπηρεσίες, υπηρεσίες ψυχαγωγικού περιεχομένου, υπηρεσίες καλλιτεχνικής και λογοτεχνικής δημιουργίας και ερμηνείας, ψυχαγωγικές υπηρεσίες θεατρικών παραγωγών, συγκροτημάτων τραγουδιστών, μουσικών συγκροτημάτων και ορχηστρών, υπηρεσίες παρεχόμενες από συγγραφείς, συνθέτες, γλύπτες, διασκεδαστές, μεμονωμένους καλλιτέχνες, υπηρεσίες λουτρικών εγκαταστάσεων παραλιών, παροχή υπηρεσιών χορού και διασκέδασης, υπηρεσίες διδασκαλίας χορού, βιβλιοθηκών, αρχείων, μουσείων και άλλες πολιτιστικές υπηρεσίες, υπηρεσίες συντήρησης ιστορικών χώρων και κτιρίων, βοτανικών και ζωολογικών κήπων και προστατευόμενων φυσικών βιοτόπων, αθλητικές υπηρεσίες.

- Λοιπές υπηρεσίες, όσες πληρούν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστούν ως παροχή υπηρεσίας και δεν έχουν περιληφθεί στις ανωτέρω κατηγορίες.

Αναθέτουσες Αρχές – Αναθέτοντες φορείς

Αναθέτουσες αρχές είναι το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Ως οργανισμός δημοσίου δικαίου, νοείται κάθε οργανισμός, ο οποίος:

α) έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος, που δεν εμπíπτουν στον βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα,

β) έχει νομική προσωπικότητα και

γ) χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή η διαχείρισή του ελέγχεται από τους οργανισμούς αυτούς ή περισσότερο από το 50% των μελών του διοικητικού ή διευθυντικού ή εποπτικού συμβουλίου, διορίζεται από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Οι οργανισμοί και οι κατηγορίες οργανισμών δημοσίου δικαίου που πληρούν τα παραπάνω κριτήρια παρατίθενται στο Παράρτημα ΙΙΙ του Προσαρτήματος Α του Ν. 4281/2014.

Ως αναθέτοντες φορείς νοούνται:

α) αναθέτουσες αρχές που αναφέρθηκαν παραπάνω, οι οποίες ασκούν μια ή περισσότερες δραστηριότητες στους τομείς του αερίου, θερμότητας, ηλεκτρισμού, ύδατος, μεταφορών, ταχυδρομικών υπηρεσιών, αναζήτησης, εξόρυξης και συλλογής πετρελαίου, άνθρακα και άλλων στερεών καυσίμων, καθώς και στη διάθεση λιμένων και αερολιμένων σε

μεταφορείς, όταν συνάπτουν συμβάσεις έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών για τις ανάγκες εκτέλεσης της συγκεκριμένης δραστηριότητας.

β) δημόσιες επιχειρήσεις στις οποίες οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ασκούν άμεσα ή έμμεσα καθοριστική επιρροή, είτε επειδή έχουν κυριότητα ή χρηματοδοτική συμμετοχή είτε λόγω των κανόνων που διέπουν την επιχείρηση, οι οποίες ασκούν μια ή περισσότερες δραστηριότητες από αυτές που προαναφέρθηκαν παραπάνω (αέριο, θερμότητα, ηλεκτρισμός, ύδωρ, κλπ), όταν συνάπτουν συμβάσεις έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών για τις ανάγκες εκτέλεσης της συγκεκριμένης δραστηριότητας. Καθοριστική επιρροή στην επιχείρηση υφίσταται όταν οι αναθέτουσες αρχές κατέχουν το μεγαλύτερο μέρος του καλυφθέντος κεφαλαίου μιας επιχείρησης ή διαθέτουν την πλειονότητα των ψήφων, οι οποίες αντιστοιχούν στους τίτλους που έχει εκδώσει η επιχείρηση ή μπορούν να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης.

γ) Επιχειρήσεις, οι οποίες δεν είναι ούτε αναθέτουσες αρχές, ούτε αναθέτοντες φορείς και ασκούν, μεταξύ των δραστηριοτήτων τους, μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες από αυτές που προαναφέρθηκαν παραπάνω (αέριο, θερμότητα, ηλεκτρισμός, ύδωρ, κλπ), και απολαμβάνουν ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων από αρμόδια κρατική αρχή. Αποκλειστικά δικαιώματα είναι όσα χορηγούνται από αρμόδια αρχή και προβλέπονται από τη νομοθεσία, η οποία έχει ως αποτέλεσμα να επιφυλάσσεται σε έναν ή περισσότερους φορείς η άσκηση της παραπάνω δραστηριότητας και να θίγεται ουσιωδώς η δυνατότητα άλλων φορέων να ασκήσουν την δραστηριότητα αυτή.

Οι αναθέτοντες φορείς, απαριθμούνται κατά μη εξαντλητικό τρόπο στους καταλόγους που παρατίθενται στα Παραρτήματα Ι έως ΙΧ του Προσαρτήματος Β του Ν. 4281/2014.

Οικονομικοί φορείς

Ως οικονομικός φορέας θεωρείται κάθε εργολήπτης, προμηθευτής ή πάροχος υπηρεσιών (φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή κοινοπραξία) που ασχολείται με την ανάληψη μιας δημόσιας σύμβασης έργου, προμήθειας ή παροχής υπηρεσιών, αντίστοιχα.

Μπορούν οι αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς να ζητούν από τα νομικά πρόσωπα να αναφέρουν στην προσφορά τους τα ονόματα και τα επαγγελματικά προσόντα των προσώπων, που θα αναλάβουν την εκτέλεση της συγκεκριμένης παροχής. Οι κοινοπραξίες οικονομικών φορέων μπορούν να υποβάλουν προσφορά, χωρίς να απαιτείται να έχουν συγκεκριμένη νομική μορφή. Η επιλεγείσα κοινοπραξία, εάν της ανατεθεί η σύμβαση μπορεί να υποχρεωθεί να αποκτήσει συγκεκριμένη νομική μορφή, εφόσον η νομική μορφή είναι αναγκαία για την ορθή εκτέλεση της σύμβασης. Στις περιπτώσεις υποβολής προσφοράς από κοινοπραξία οικονομικών φορέων, όλα τα μέλη της ευθύνονται έναντι της αναθέτουσας αρχής αλληλέγγυα και εις ολόκληρον.

Γενικές αρχές που διέπουν τη σύναψη συμβάσεων

Κατά τη σύναψη των δημοσίων συμβάσεων οποιασδήποτε αξίας, οι Ο.Τ.Α. οφείλουν να αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα, χωρίς διακρίσεις, ενεργώντας με διαφάνεια και αναλογικό τρόπο και υποχρεούνται να τηρούν τις αρχές της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της ελευθερίας του ανταγωνισμού και της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης.

Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης εξασφαλίζει την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών χωρίς να απαιτείται η εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών των κρατών μελών. Ένα προϊόν που έχει νόμιμα κατασκευαστεί σε κράτος μέλος, μπορεί να πωλείται σε άλλο κράτος μέλος, ακόμα και αν οι τεχνικές προδιαγραφές διαφέρουν από εκείνες που το κράτος αυτό επιβάλλει στα δικά του προϊόντα, με εξαίρεση το κοινό συμφέρον όπως η προστασία της υγείας των καταναλωτών ή του περιβάλλοντος που υπόκεινται σε αυστηρούς όρους. Επομένως, η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης σημαίνει ότι ο Ο.Τ.Α. υποχρεούται να δεχθεί τις τεχνικές προδιαγραφές, τους ελέγχους, καθώς επίσης τους τίτλους, τα πιστοποιητικά και τα προσόντα που απαιτούνται σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο μέτρο που αναγνωρίζονται ως ισοδύναμα με εκείνα τα οποία απαιτούνται στην Ελλάδα.

Η έννοια του δημόσιου συμφέροντος συνίσταται στο συμφέρον όλων των μελών της κοινωνίας ως σύνολο αλλά και κάθε μέλους χωριστά. Το δημόσιο συμφέρον μπορεί να είναι γενικό, όταν αφορά στο σύνολο των μελών της κοινωνίας ή ειδικό, όταν αφορά σε επιμέρους κοινωνικές ομάδες (κοινωνικό συμφέρον) ή σε ένα μόνο άτομο ως μέλους της κρατικής κοινωνίας (ατομικό συμφέρον - κατ' αντιδιαστολή προς το ιδιωτικό συμφέρον, που είναι το συμφέρον ενός ατόμου όχι ως μέλους της κρατικής κοινωνίας αλλά ως ιδιώτη). Επομένως, η αρχή της προστασίας του δημόσιου συμφέροντος σημαίνει ότι κατά τη λήψη της απόφασης για την ανάθεση της δημόσιας σύμβασης λαμβάνονται υπόψη: α) οι σχετικές χρηματοδοτικές ανάγκες και η κατά το δυνατό ελαχιστοποίηση της οικονομικής επιβάρυνσης της αναθέτουσας αρχής, β) οι ανάγκες των χρηστών για βελτιωμένες υπηρεσίες και γ) η ανάγκη χρήσης εξειδικευμένης τεχνογνωσίας.

Η αρχή της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών σημαίνει ότι οι κάθε είδους αποφάσεις που λαμβάνει ο Ο.Τ.Α. πρέπει να είναι αιτιολογημένες και να μπορούν να αποτελούν αντικείμενο ένδικης προστασίας των ιδιωτών.

Η αρχή του ελεύθερου ανταγωνισμού σημαίνει ότι: α) διασφαλίζεται η μεγαλύτερη δυνατή συμμετοχή υποψηφίων, που είναι ικανοί να εκτελέσουν το αντικείμενο της σύμβασης, β) ο διαγωνισμός διεξάγεται με ίσους όρους και αντικειμενικά κριτήρια και γ) αποτρέπεται η δημιουργία μονοπωλιακών ή ολιγοπωλιακών καταστάσεων ή στρεβλώσεων.

Η αρχή της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης σημαίνει ότι κατά τον προγραμματισμό και την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων, λαμβάνεται υπόψη ότι το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον συνιστά αγαθό που προστατεύεται αυτοτελώς, προκειμένου να εξασφαλισθεί η οικολογική ισορροπία και να διαφυλαχθούν οι φυσικοί πόροι προς χάρη των επόμενων γενεών.

Ο σχεδιασμός μιας διαδικασίας ανάθεσης δεν επιτρέπεται να αποσκοπεί στην καταστράτηγηση του πεδίου εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 4281/2014 ή τον τεχνητό περιορισμό του ανταγωνισμού. Περίπτωση τεχνητού περιορισμού του ανταγωνισμού συντρέχει, όταν ο σχεδιασμός μιας διαδικασίας ανάθεσης αποσκοπεί στην αδικαιολόγητη προνομιακή ή δυσμενή μεταχείριση συγκεκριμένων οικονομικών φορέων.

Οι Ο.Τ.Α. οφείλουν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης συμβάσεων και η χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των διατιθέμενων προς τον σκοπό αυτό δημοσίων πόρων.

Έναρξη διαδικασίας σύναψης σύμβασης

Για τις συμβάσεις, που λόγω εκτιμώμενης αξίας διενεργούνται με βάση το εθνικό δίκαιο (μικρότερης των 207.000,00 ή 414.000,00 ή 5.186.000,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.), η διαδικασία σύναψης σύμβασης αρχίζει από την ημερομηνία δημοσιοποίησης της σχετικής προκήρυξης ή πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της αποστολής της σχετικής πρόσκλησης υποβολής προσφοράς στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. ή στον περιφερειακό και τοπικό τύπο.

Για τις συμβάσεις που λόγω εκτιμώμενης αξίας διενεργούνται με βάση το κοινοτικό δίκαιο (ίσης ή μεγαλύτερης των παραπάνω ποσών), ως χρόνος έναρξης της ανοικτής διαδικασίας, της κλειστής διαδικασίας, της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης και του ανταγωνιστικού διαλόγου, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση.

Έγγραφα της Σύμβασης

Όλα τα έγγραφα που αποτελούν στοιχεία της προς ανάθεση σύμβασης πρέπει να είναι διατυπωμένα με σαφήνεια και πληρότητα, ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρθρων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. Τα έγγραφα της σύμβασης περιλαμβάνουν ιδίως:

α) Τις προκηρύξεις (περιλήψεις διακηρύξεων) που δημοσιεύονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 4281/2014.

β) Τη διακήρυξη του διαγωνισμού ή την πρόσκληση σε διαπραγμάτευση, η οποία περιλαμβάνει όλους τους γενικούς και ειδικούς όρους της διαδικασίας σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης.

γ) Το σχέδιο σύμβασης με τα τυχόν παραρτήματά της.

δ) Την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων και τη γενική συγγραφή υποχρεώσεων, εφόσον υπάρχει, οι οποίες περιλαμβάνουν όλους τους ειδικούς και γενικούς όρους αντίστοιχα για την εκτέλεση της σύμβασης.

ε) Την τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων που περιλαμβάνει και τις εφαρμοστέες τεχνικές προδιαγραφές τις οποίες πρέπει να ικανοποιούν τα παραδοτέα της σύμβασης και

στ) κάθε άλλη σχετική πληροφορία ή στοιχείο.

Τα έγγραφα της σύμβασης συντάσσονται υποχρεωτικά στην ελληνική γλώσσα και προαιρετικά και σε άλλες γλώσσες, συνολικά ή μερικά.

Οι Ο.Τ.Α. δεν μπορούν να προβλέπουν την ανάληψη της δαπάνης για τη λήψη εγγράφων της σύμβασης από τους οικονομικούς φορείς, εκτός από το κόστος αναπαραγωγής και τυχόν ταχυδρομικής αποστολής αυτών.

Πρότυπα ή υποδείγματα εγγράφων της σύμβασης εκδίδονται από την Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων.

Τεχνικές προδιαγραφές

Τεχνικές προδιαγραφές για τις συμβάσεις δημοσίων έργων θεωρούνται όλες οι τεχνικές απαιτήσεις που περιέχονται ιδίως στα έγγραφα της προμήθειας και καθορίζουν τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά υλικού, προϊόντος ή αγαθού, ώστε να ανταποκρίνονται στη χρήση για την οποία προορίζονται από τον Ο.Τ.Α.. Τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν τα επίπεδα περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, τον σχεδιασμό για όλες τις απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης των ατόμων με αναπηρία) και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης, την επίδοση, την ασφάλεια ή τις διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις οδηγίες χρήσης καθώς και τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε κάθε στάδιο του κύκλου ζωής των έργων. Τα χαρακτηριστικά αυτά περιλαμβάνουν επίσης τους κανόνες μελέτης και υπολογισμού των έργων, τους όρους δοκιμής, ελέγχου και παραλαβής των έργων καθώς και τις κατασκευαστικές τεχνικές ή μεθόδους και κάθε άλλο όρο τεχνικού χαρακτήρα που ο Ο.Τ.Α. είναι σε θέση να καθορίσει, μέσω γενικών ή ειδικών κανονιστικών διατάξεων σχετικά με τα ολοκληρωμένα έργα καθώς και με τα υλικά ή τα στοιχεία που συνιστούν τα έργα αυτά.

Τεχνικές προδιαγραφές για τις δημόσιες συμβάσεις αγαθών ή υπηρεσιών θεωρείται η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο το οποίο προσδιορίζει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας, όπως τα επίπεδα ποιότητας, τα επίπεδα της περιβαλλοντικής και κλιματικής επίδοσης, ο σχεδιασμός για όλες τις απαιτήσεις (συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας πρόσβασης για τα άτομα με αναπηρία), και η αξιολόγηση της συμμόρφωσης, της καταλληλότητας, της χρήσης του προϊόντος, της ασφάλειας ή των διαστάσεών του, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και μεθόδους δοκιμών, τη συσκευασία, τη σήμανση και την επίθεση ετικετών, τις οδηγίες για τους χρήστες, τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής σε οποιοδήποτε στάδιο του κύκλου ζωής του αγαθού ή της υπηρεσίας, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

Οι τεχνικές προδιαγραφές καθορίζουν τα χαρακτηριστικά που απαιτείται να έχουν τα έργα, οι υπηρεσίες ή οι προμήθειες, καθώς και αν θα απαιτηθεί η μεταβίβαση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Οι τεχνικές προδιαγραφές εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση στους προσφέροντες και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία αδικαιολόγητων εμποδίων στο άνοιγμα των δημοσίων συμβάσεων στον ανταγωνισμό.

Στην προσφορά του ο προσφέρων υποχρεούται να αποδεικνύει, ότι το έργο, το προϊόν ή η υπηρεσία που τηρεί το πρότυπο ανταποκρίνεται στις επιδόσεις ή λειτουργικές απαιτήσεις που ορίζει ο Ο.Τ.Α.. Τεχνικός φάκελος του κατασκευαστή ή έκθεση δοκιμών από αναγνωρισμένο οργανισμό μπορεί να συνιστά ενδεδειγμένο μέσο.

Οι Ο.Τ.Α. αποδέχονται τα πιστοποιητικά των αναγνωρισμένων οργανισμών που έχουν συσταθεί σε άλλα κράτη - μέλη.

Οι τεχνικές προδιαγραφές δεν επιτρέπεται να κάνουν μνεία συγκεκριμένης κατασκευής ή προέλευσης ή ιδιαίτερης μεθόδου κατασκευής ούτε να παραπέμπουν σε σήμα, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ή τύπο, καθώς και σε συγκεκριμένη καταγωγή ή παραγωγή που θα είχε ως αποτέλεσμα να ευνοούνται ή να αποκλείονται ορισμένες επιχειρήσεις ή ορισμένα προϊόντα. Η μνεία ή παραπομπή, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από τον όρο «ή ισοδύναμο», επιτρέπεται, κατ' εξαίρεση, όταν δεν είναι δυνατόν να γίνει αρκούντως ακριβής και κατανοητή περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης.

Κριτήρια ανάθεσης των συμβάσεων

Μια δημόσια σύμβαση μπορεί να ανατεθεί με βάση αποκλειστικά τη χαμηλότερη τιμή, είτε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

Όταν η σύμβαση ανατίθεται με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά κατά την κρίση του Ο.Τ.Α., κριτήρια ανάθεσης είναι ιδίως η ποιότητα, η τιμή, η

τεχνική αξία, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, κοινωνικά κριτήρια, το κόστος λειτουργίας, η αποδοτικότητα, η εξυπηρέτηση μετά την πώληση και η τεχνική συνδρομή, η ημερομηνία παράδοσης ή ολοκλήρωσης, η προθεσμία παράδοσης εκτέλεσης και η ασφάλεια εφοδιασμού.

Ο Ο.Τ.Α. προβλέπει τη βαρύτητα (σχετική στάθμιση) που προσδίδει σε καθένα από τα επιλεγέντα κριτήρια για τον προσδιορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς. Η στάθμιση αυτή μπορεί να εκφράζεται με τον καθορισμό μιας διακύμανσης (ψαλίδας) με κατάλληλο εύρος. Όταν, κατά τη γνώμη του Ο.Τ.Α., δεν είναι δυνατή η στάθμιση για λόγους που μπορούν να αποδειχθούν, ο Ο.Τ.Α. επισημαίνει τη φθίνουσα σειρά σπουδαιότητας των κριτηρίων αυτών. Η σχετική στάθμιση ή η σειρά σπουδαιότητας προβλέπονται στην προκήρυξη που χρησιμοποιείται ως μέσο έναρξης διαγωνισμού, στη συγγραφή υποχρεώσεων.

Ασυνήθιστα χαμηλές προσφορές

Αν οι υποβληθείσες προσφορές κρίνονται ασυνήθιστα χαμηλές⁴ σε σχέση με το αντικείμενο της σύμβασης, ο Ο.Τ.Α., πριν να απορρίψει τις προσφορές αυτές, ζητεί γραπτώς τις διευκρινίσεις για τη σύνθεση της προσφοράς, τις οποίες τυχόν κρίνει σκόπιμες.

Εφόσον ο Ο.Τ.Α. διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά μπορεί να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν το λόγο με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση μόνο μετά από διαβούλευση και εφόσον ο προσφέρων δεν μπορεί να αποδείξει ότι η ενίσχυση χορηγήθηκε σε νόμιμα πλαίσια. Όταν ο Ο.Τ.Α. απορρίπτει μια προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει σχετικά την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Συγκρούσεις συμφερόντων

Κατά το σχεδιασμό, προετοιμασία και διεξαγωγή διαδικασιών ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης, πρέπει να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση όλων των οικονομικών φορέων και να προλαμβάνονται φαινόμενα που μπορεί να θεωρηθούν ότι πλήττουν την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων των εμπλεκόμενων (μελών διοίκησης και εργαζομένων) στην ανάθεση μιας δημόσιας σύμβασης.

Σε διαφορετική περίπτωση υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, δηλαδή κατάσταση στην οποία ορισμένες κατηγορίες προσώπων έχουν ιδιωτικό συμφέρον στο αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι ευνοεί ορισμένους οικονομικούς φορείς. Συγκεκριμένα:

⁴ Κατά τις αριθμ. 104, 105/2009 και 11/2010 πράξεις του ΣΤ΄ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ως όριο για τον χαρακτηρισμό μιας προσφοράς ως ασυνήθιστα χαμηλής, λαμβάνεται το 50% της προϋπολογισθείσας δαπάνης, για το είδος που αφορά.

α) Τα μέλη του προσωπικού του Ο.Τ.Α., των οικονομικών φορέων, καθώς και τα μέλη αποφαινόμενων γνωμοδοτικών οργάνων, εφόσον συμμετέχουν στην προετοιμασία και τη διενέργεια της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης.

β) Ο επικεφαλής και τα μέλη των οργάνων διοίκησης του Ο.Τ.Α., οι οποίοι, χωρίς να επεμβαίνουν άμεσα στη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης, ενδέχεται όμως να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της.

γ) Οι σύζυγοι και οι συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού των προσώπων των περιπτώσεων α' και β'.

Ως ιδιωτικά συμφέροντα νοούνται προσωπικά, οικογενειακά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων.

Εφόσον συντρέχει προϋπόθεση σύγκρουσης συμφερόντων:

α) Τα μέλη του προσωπικού που αναφέρονται παραπάνω, υποχρεούνται να γνωστοποιήσουν τυχόν σύγκρουση συμφερόντων των ιδίων ή των συγγενικών τους προσώπων, σε σχέση με οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα, από τη στιγμή που γνωρίζουν για τη συγκεκριμένη σύγκρουση, προκειμένου ο Ο.Τ.Α. να αντικαταστήσει τον υπάλληλο ή να μη λάβει μέρος στην έκδοση της πράξης το μέλος της διοίκησης. Παράλληλα, οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια σχετική με τη διενέργεια της διαδικασίας ανάθεσης.

β) Οι υποψήφιοι και οι προσφέροντες στην έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης συμβάσεων, απαιτείται να υποβάλουν δήλωση σχετικά με την ύπαρξη τυχόν ειδικών σχέσεων, όπως ιδιαίτερου δεσμού, σχέσης ή φιλονικίας με τα πρόσωπα της διοίκησης του Ο.Τ.Α. και των συγγενικών τους προσώπων που απασχολούνται στον Ο.Τ.Α., οι οποίες ενδέχεται να θέσουν τα πρόσωπα αυτά σε κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων.

Ο Ο.Τ.Α. αναφέρει στο χωριστό πρακτικό αν έχει υποβληθεί παρόμοια δήλωση από οποιονδήποτε υποψήφιο ή προσφέροντα.

Εφόσον διαπιστωθεί σύγκρουση συμφερόντων, ο Ο.Τ.Α. ενημερώνει αμέσως την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα. Δηλαδή, την εξαίρεση του συγκεκριμένου μέλους του προσωπικού από οποιαδήποτε συμμετοχή στη σχετική διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης. Εάν μια σύγκρουση συμφερόντων δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί με άλλον τρόπο, ο σχετικός υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία.

Εφόσον ο Ο.Τ.Α. εντοπίσει ειδικές σχέσεις, ενημερώνει αμέσως την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει την ίση μεταχείριση των υποψηφίων και των προσφερόντων. Εάν η σύγκρουση συμφερόντων δεν μπορεί να επανορθωθεί με άλλον τρόπο, ο σχετικός υποψήφιος ή προσφέρων αποκλείεται από τη διαδικασία.

Εφόσον ο οικονομικός φορέας είναι κοινοπραξία, οι προαναφερθείσες υποχρεώσεις και απαγορεύσεις ισχύουν για όλα τα μέλη της κοινοπραξίας και αν ο οικονομικός φορέας χρησιμοποιεί υπεργολάβους και για τους υπεργολάβους του.

Όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή φαινομένων σύγκρουσης συμφερόντων τεκμηριώνονται σε χωριστή έκθεση που περιλαμβάνεται στο φάκελο της σύμβασης.

Παράνομες συμπεριφορές

Ο Ο.Τ.Α. περιλαμβάνει στο κείμενο της σύμβασης ειδική ρήτρα ακεραιότητας, με την οποία ο ανάδοχος δεσμεύεται ότι σε όλα τα στάδια που προηγήθηκαν της κατακύρωσης της σύμβασης δεν ενήργησε αθέμιτα, παράνομα ή καταχρηστικά και ότι θα εξακολουθήσει να μην ενεργεί κατ' αυτόν τον τρόπο κατά το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης αλλά και μετά τη λήξη αυτής. Μνεία της υποχρέωσης αυτής περιλαμβάνεται υποχρεωτικά στην προκήρυξη και τη διακήρυξη της σύμβασης.

Στην περίπτωση που διαπιστωθεί, μέχρι τη λήξη της διάρκειας της σύμβασης, παράβαση της ρήτρας ακεραιότητας, ο ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος. Εφόσον ο ανάδοχος είναι κοινοπραξία, η ρήτρα ακεραιότητας ισχύει για όλα τα μέλη της κοινοπραξίας.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΜΙΑΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να συνάψουν μια δημόσια σύμβαση επιλέγοντας:

- α) την ανοικτή διαδικασία,
- β) την κλειστή διαδικασία,
- γ) τον ανταγωνιστικό διάλογο,
- δ) τη διαδικασία με διαπραγμάτευση με ή χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού.

Ανοικτή διαδικασία

Ανοικτή διαδικασία είναι η διαδικασία, στο πλαίσιο της οποίας κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλλει προσφορά.

Κλειστή διαδικασία

Κλειστή διαδικασία είναι η διαδικασία, στην οποία κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει, αλλά μπορούν να υποβάλλουν προσφορά μόνον οι οικονομικοί φορείς που έχουν προσκληθεί από τον Ο.Τ.Α..

Ανταγωνιστικός διάλογος

Σε περίπτωση ιδιαίτερα πολύπλοκων συμβάσεων, ο Ο.Τ.Α., εφόσον κρίνει ότι ο ανοικτός ή κλειστός διαγωνισμός δεν επιτρέπει την ανάθεση της σύμβασης, μπορεί να προσφεύγει στον ανταγωνιστικό διάλογο, κατά τον οποίο η ανάθεση της δημόσιας σύμβασης πραγματοποιείται αποκλειστικά βάσει του κριτηρίου της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

Οι Ο.Τ.Α. δημοσιεύουν σχετική προκήρυξη διαγωνισμού, με την οποία γνωστοποιούν τις ανάγκες και τις απαιτήσεις τους. Στη συνέχεια συνδιαλέγονται με τους επιλεγέντες υποψήφιους, προκειμένου να διερευνήσουν και να προσδιορίσουν τα μέσα που μπορούν να ικανοποιήσουν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες τους. Κατά τη διάρκεια του διαλόγου, οι Ο.Τ.Α. εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων και δεν παρέχουν πληροφορίες που ενδέχεται να ευνοούν ορισμένους προσφέροντες σε σχέση με άλλους. Οι Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται να αποκαλύπτουν στους λοιπούς συμμετέχοντες τις προτεινόμενες λύσεις ή άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που έχουν διαβιβαστεί από υποψήφιο συμμετέχοντα, χωρίς τη συγκατάθεσή του.

Στην προκήρυξη μπορεί να προβλέπεται ότι η διαδικασία διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις, ώστε να μειώνεται ο αριθμός των λύσεων που εξετάζονται κατά τις διαδοχικές φάσεις του διαλόγου, σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης. Ο Ο.Τ.Α. διεξάγει το διάλογο μέχρι να μπορέσει να προσδιορίσει, μετά από συγκριτική αξιολόγηση, την λύση η οποία ανταποκρίνεται στις ανάγκες της. Μετά τη λήξη του διαλόγου, οι Ο.Τ.Α. καλούν τους συμμετέχοντες να υποβάλουν την τελική προσφορά τους, βάσει της λύσης που υποβλήθηκε και προσδιορίσθηκε κατά τη διάρκεια του διαλόγου. Οι προσφορές πρέπει να περιέχουν όλα τα απαιτούμενα και αναγκαία στοιχεία για την εκτέλεση των ζητούμενων προμηθειών ή υπηρεσιών.

Οι Ο.Τ.Α. αξιολογούν τις προσφορές, βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθοριστεί στην προκήρυξη και επιλέγουν την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να προβλέπουν στην προκήρυξη απονομή βραβείων ή καταβολή χρηματικού ποσού στους συμμετέχοντες στο διάλογο.

Διαδικασία με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Σε περίπτωση υποβολής μη κανονικών ή अपαράδεκτων προσφορών, έπειτα από ανοικτό ή κλειστό διαγωνισμό ή ανταγωνιστικό διάλογο, με την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν τροποποιούνται ουσιωδώς.

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να μη δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, εάν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση κληθούν όλοι οι προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια του νόμου και

οι οποίοι, κατά τον ανοικτό ή κλειστό διαγωνισμό ή τον προηγηθέντα ανταγωνιστικό διάλογο, υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές.

Κατά τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου⁵, ως μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές, νοούνται αυτές στις οποίες έχουν εντοπιστεί ελλείψεις που αφορούν σε διαφορετικές από τις τυπικές ελλείψεις του εδαφ. β' της παρ. 1 του άρθρου 24 του Π.Δ. 60/2007 (π.χ. ελλείψεις δικαιολογητικών που προβλέπονται στα άρθρα 43-50 του π.δ/τος 60/2007). Δηλαδή, οι προσφορές που αποκλείονται λόγω έλλειψης δικαιολογητικών που απαιτούνται από τη διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού. Η έννοια της «μη κανονικής» προσφοράς εξομοιώνεται με την υποβολή απαράδεκτης προσφοράς. Προσφορά που υπερβαίνει την προϋπολογιζόμενη δαπάνη θεωρείται οικονομικά μη συμφέρουσα για την αναθέτουσα αρχή προσφορά, η οποία δεν εντάσσεται στις ακατάλληλες προσφορές. Επομένως, οι μη συμφέρουσες προσφορές θεωρούνται απαράδεκτες και όχι ακατάλληλες προσφορές.

β) Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν πρόκειται για έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες των οποίων η φύση ή διάφοροι αστάθμητοι παράγοντες δεν επιτρέπουν το συνολικό προκαθορισμό των τιμών.

γ) Στον τομέα των υπηρεσιών, ιδίως χρηματοοικονομικές, ασφαλίσεων, τραπεζικές, επενδυτικές υπηρεσίες και για παροχές διανοητικής εργασίας, όπως η σύλληψη έργου, στο μέτρο που η φύση των προς παροχή εργασιών δεν επιτρέπει τον καθορισμό με επαρκή ακρίβεια των προδιαγραφών της σύμβασης, ώστε να επιτρέπεται η ανάθεση της με επιλογή της συμφερότερης ή οικονομικότερης προσφοράς.

δ) Στον τομέα των έργων, για τα έργα που εκτελούνται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, δοκιμής ή τελειοποίησης και όχι για να εξασφαλίζουν την αποδοτικότητα ή την κάλυψη των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης.

Στις παραπάνω περιπτώσεις, που επιτρέπεται η διαδικασία με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, οι Ο.Τ.Α. διαπραγματεύονται με τους προσφέροντες προκειμένου αυτοί να προσαρμόζουν τις προσφορές τους στους όρους της προκήρυξης του διαγωνισμού και των λοιπών τευχών του διαγωνισμού και προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη προσφορά.

Κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, οι Ο.Τ.Α. εξασφαλίζουν την ίση μεταχείριση όλων των προσφερόντων και δεν παρέχουν πληροφορίες που ευνοούν ορισμένους προσφέροντες σε σχέση με άλλους.

⁵ Αριθμ. 34, 67/2011, 78/2012 πράξεις ΣΤ' Κλιμακίου και 189, 215/2012 πράξεις του Ζ' Κλιμακίου και αριθμ. 38/2014 πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να προβλέπουν στην προκήρυξη ότι η διαδικασία με διαπραγμάτευση διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις, ώστε να μειώνεται ο αριθμός των προς διαπραγμάτευση προσφορών με την εφαρμογή των προβλεπόμενων κριτηρίων ανάθεσης.

Διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να συνάπτουν τις δημόσιες συμβάσεις τους προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, χωρίς να προηγείται δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών:

α) εάν, ύστερα από ανοικτό ή κλειστό διαγωνισμό, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίνεται κατάλληλη, ή εάν δεν υπάρχει κανείς υποψήφιος, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι διαβιβάζεται σχετική έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον το ζητήσει η Επιτροπή.

Κατά τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου⁶, ως ακατάλληλες θεωρούνται οι προσφορές που δεν πληρούν και παραβαίνουν τους τεχνικούς όρους της προκήρυξης, δηλαδή όταν το περιεχόμενό τους δεν έχει καμία σχέση με τις ζητούμενες από τη μελέτη προδιαγραφές και γι' αυτό η υποβολή ακατάλληλης προσφοράς εξομοιώνεται με τη μη υποβολή προσφοράς. Συνεπώς, ακατάλληλη νοείται η προσφορά της οποίας το αντικείμενο είναι εντελώς διαφορετικό από εκείνο που περιγράφεται στη διακήρυξη του διαγωνισμού ή αποκλίνει ουσιωδώς από τις τεχνικές προδιαγραφές αυτής, σε βαθμό που να εξομοιώνεται με τη μη υποβολή προσφοράς.

β) εάν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα,

γ) εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, που οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τον ανοικτό, κλειστό διαγωνισμό ή με διαπραγμάτευση διαδικασία με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι Ο.Τ.Α. για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.

2) Προκειμένου για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών:

α) όταν τα σχετικά προϊόντα κατασκευάζονται αποκλειστικά για σκοπούς έρευνας, πειραματισμού, μελέτης ή ανάπτυξης, προκειμένου για ποσότητα που δεν εξασφαλίζει την εμπορική βιωσιμότητα του προϊόντος ή την απόσβεση των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης.

6 Αριθμ. 34, 67/2011, 78/2012 πράξεις ΣΤ' Κλιμακίου και 189, 215/2012 πράξεις του Ζ' Κλιμακίου και αριθμ. 38/2014 πράξη του ΣΤ' Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

β) όταν αφορούν συμπληρωματικές παραδόσεις που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται είτε για τη μερική ανανέωση προμηθειών είτε για την επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον η αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε τον Ο.Τ.Α. να προμηθευτεί υλικό με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι ασυμβίβαστα ή προκαλούν δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες ως προς τη χρήση και συντήρηση. Η διάρκεια των συμβάσεων αυτών, καθώς και των ανανεώσιμων συμβάσεων δεν υπερβαίνει τα τρία (3) έτη, εκτός αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, η συνδρομή των οποίων κα πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς,

γ) όταν πρόκειται για προμήθειες, που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο βασικών προϊόντων,

δ) όταν έχουν ως αντικείμενο προμήθεια ειδών, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από έναν προμηθευτή που έπαυσε οριστικά την εμπορική δραστηριότητα του, είτε από τον σύνδικο ή τον εκκαθαριστή μιας πτώχευσης ή άλλης ανάλογης διαδικασίας αναγκαστικής εκκαθάρισης.

3) Για τις δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών, όταν η σχετική σύμβαση έπεται διαγωνισμού μελετών και πρέπει να ανατεθεί στο νικητή ή σε έναν από τους νικητές του διαγωνισμού αυτού. Στην περίπτωση που δεν ανατίθεται στο νικητή, όλοι οι νικητές του διαγωνισμού καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις.

4) Για δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών:

α) όταν αφορούν συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική κατακυρωθείσα μελέτη ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μεγάλα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές είτε μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης

β) όταν έχουν ως αντικείμενο νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή οι υπηρεσίες είναι σύμφωνες με μία βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης και η οποία έχει συναφθεί μετά από ανοικτό ή κλειστό διαγωνισμό. Η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία αυτή πρέπει να επισημαίνεται στην αρχική προκήρυξη διαγωνισμού και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή

υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές. Προσφυγή στη διαδικασία αυτή επιτρέπεται μόνο για μια τριετία μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

Συμφωνίες – πλαίσιο

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες-πλαίσιο, δηλαδή συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ μιας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών ή αναθετόντων φορέων και ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων, οι οποίες αποσκοπούν στον καθορισμό των όρων που διέπουν τις συμβάσεις που πρόκειται να συναφθούν κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου, ιδίως όσον αφορά στις τιμές και ενδεχόμενα τις προβλεπόμενες ποσότητες.

Η επιλογή των συμβαλλομένων στη συμφωνία-πλαίσιο γίνεται με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά ή την αποκλειστικά χαμηλότερη τιμή, σύμφωνα με τη διακήρυξη. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται μόνο μεταξύ των αναθετουσών αρχών και των οικονομικών φορέων που ήταν από την αρχή συμβαλλόμενα μέρη της συμφωνίας-πλαισίου.

Κατά τη σύναψη των συμβάσεων που βασίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο τα μέρη δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να επιφέρουν ουσιαστικές τροποποιήσεις στους όρους της συμφωνίας-πλαισίου. Η διάρκεια μιας συμφωνίας-πλαισίου δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που δικαιολογούνται ειδικά, ιδίως λόγω του αντικείμενου της συμφωνίας - πλαισίου. Οι Ο.Τ.Α. δεν μπορούν να προσφεύγουν στις συμφωνίες-πλαίσιο καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, περιορίζει ή νοθεύει τον ανταγωνισμό.

Όταν συνάπτεται μια συμφωνία-πλαίσιο με έναν μόνο οικονομικό φορέα, οι συμβάσεις που βασίζονται σε αυτή τη συμφωνία-πλαίσιο ανατίθενται σύμφωνα με τους όρους που ορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο. Για τη σύναψη των συμβάσεων αυτών, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να διαβουλεύονται γραπτώς με το φορέα.

Όταν συνάπτεται μια συμφωνία-πλαίσιο με περισσότερους οικονομικούς φορείς, αυτοί πρέπει να είναι τουλάχιστον τρεις (3), εφόσον υπάρχει επαρκής αριθμός οικονομικών φορέων που πληρούν τα κριτήρια επιλογής.

Η ανάθεση των συμβάσεων αυτών μπορεί να γίνεται:

- Είτε με εφαρμογή των όρων που καθορίζονται στη συμφωνία-πλαίσιο χωρίς νέο διαγωνισμό,
- είτε, όταν δεν έχουν καθορισθεί όλοι οι όροι στη συμφωνία-πλαίσιο, αφού διαγωνισθούν εκ νέου τα μέρη, βάσει των ιδίων όρων και ίσως άλλων όρων που επισημαίνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων της συμφωνίας-πλαισίου, σύμφωνα με την ακόλουθη διαδικασία:

α) Για κάθε σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί, οι Ο.Τ.Α. διαβουλεύονται γραπτώς με τους οικονομικούς φορείς που είναι ικανοί να εκτελέσουν το αντικείμενο της σύμβασης.

β) Οι Ο.Τ.Α. ορίζουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή των προσφορών των σχετικών με κάθε σύμβαση, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα του αντικειμένου της σύμβασης και τον χρόνο που είναι απαραίτητος για τη διαβίβαση των προσφορών. Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών ούτε μεγαλύτερη των είκοσι (20) ημερών.

γ) Οι προσφορές υποβάλλονται γραπτώς και το περιεχόμενό τους πρέπει να παραμένει εμπιστευτικό μέχρι τη λήξη της προθεσμίας απάντησης.

δ) Η ανάθεση κάθε σύμβασης γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την καλύτερη προσφορά βάσει των κριτηρίων ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στη συγγραφή υποχρεώσεων της συμφωνίας-πλαisiού.

Όταν το αντικείμενο της συμφωνίας - πλαisiού με περισσότερους οικονομικούς φορείς υποδιαιρείται σε περισσότερα τμήματα, καλούνται σε διαβούλευση μόνο οι οικονομικοί φορείς των τμημάτων που ανταποκρίνονται στο κάθε αντικείμενο της εκτελεστικής σύμβασης.

Στην περίπτωση των συμφωνιών - πλαisiού με περισσότερους οικονομικούς φορείς, οι προσφέροντες καταθέτουν κατά την υποβολή των προσφορών υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 ότι εξακολουθούν να πληρούν τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής της αρχικής διακήρυξης, με βάση την οποία συνήφθη η συμφωνία-πλαisiο. Ο επιλεγείς οικονομικός φορέας καλείται να υποβάλει επικαιροποιημένα δικαιολογητικά σχετικά με την προσωπική του κατάσταση πριν τη σύναψη της κάθε εκτελεστικής σύμβασης.

Οι συμφωνίες – πλαisiο, καθώς και οι εκτελεστικές συμβάσεις αυτών αποστέλλονται για προσυμβατικό και προληπτικό έλεγχο στο Ελεγκτικό Συνέδριο, εφόσον η προεκτιμώμενη αξία τους το επιβάλλει.

Δημοσίευση προκηρύξεων

Οι Ο.Τ.Α. γνωστοποιούν μέσω προκαταρκτικής προκήρυξης, η οποία δημοσιεύεται από την Επιτροπή ή από τις ίδιες στο «προφίλ αγοραστή»:

α) Όταν πρόκειται για προμήθειες, την εκτιμώμενη συνολική αξία των συμβάσεων ή των συμφωνιών - πλαisiών, ανά ομάδες προϊόντων, τις οποίες προτίθενται να συνάψουν κατά τους δώδεκα (12) επόμενους μήνες, εφόσον το συνολικό εκτιμώμενο ποσό ισούται ή είναι ανώτερο των επτακοσίων πενήντα χιλιάδων (750.000,00) ευρώ.

β) Όταν πρόκειται για υπηρεσίες, την εκτιμώμενη συνολική αξία των συμβάσεων ή των συμφωνιών-πλαisiών, τις οποίες προτίθενται να συνάψουν κατά τους δώδεκα (12)

επόμενους μήνες, εφόσον το εκτιμώμενο συνολικό ποσό, ισούται ή είναι ανώτερο των επτακοσίων πενήντα χιλιάδων (750.000,00) ευρώ.

γ) Όταν πρόκειται για έργα, τα βασικά χαρακτηριστικά των συμβάσεων ή των συμφωνιών-πλαίσίων τις οποίες προτίθενται να συνάψουν, τα εκτιμώμενα ποσά των οποίων ισούνται ή είναι ανώτερο των πέντε εκατομμυρίων εκατόν ογδόντα έξι χιλιάδων (5.186.000) ευρώ.

Οι προκηρύξεις των α' και β' περιπτώσεων αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή», το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη του οικονομικού έτους. Η προκήρυξη της γ' περίπτωσης αποστέλλεται στην Επιτροπή ή δημοσιεύεται στο «προφίλ αγοραστή», το ταχύτερο δυνατόν, μετά από τη λήψη απόφασης σχετικά με την έγκριση του προγράμματος, στο οποίο εντάσσονται οι συμβάσεις έργων ή οι συμφωνίες-πλαίσιο, τις οποίες οι Ο.Τ.Α. προτίθενται να συνάψουν.

Οι Ο.Τ.Α. που δημοσιεύουν την προκαταρκτική προκήρυξη στο «προφίλ αγοραστή», αποστέλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με ηλεκτρονικό τρόπο ειδοποίηση, με την οποία ανακοινώνουν τη δημοσίευση προκαταρκτικής προκήρυξης στο «προφίλ αγοραστή». Η δημοσίευση των παραπάνω προκηρύξεων είναι υποχρεωτική μόνο στις περιπτώσεις που οι Ο.Τ.Α. ασκούν το δικαίωμά τους να μειώσουν τις προθεσμίες για την παραλαβή των προσφορών.

Τα ανωτέρω δεν εφαρμόζεται στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού.

Οι Ο.Τ.Α. που επιθυμούν να συνάψουν δημόσια σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο, προσφεύγοντας σε ανοικτό ή κλειστό διαγωνισμό ή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού ή σε ανταγωνιστικό διάλογο, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους με την έκδοση προκήρυξης διαγωνισμού.

Οι Ο.Τ.Α. που επιθυμούν να εφαρμόσουν δυναμικό σύστημα αγορών, γνωστοποιούν την πρόθεσή τους με την έκδοση προκήρυξης διαγωνισμού.

Οι Ο.Τ.Α. που έχουν συνάψει μια δημόσια σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο, αποστέλλουν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την προκήρυξη με τα αποτελέσματα της διαδικασίας σύναψης το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ημέρες μετά τη σύναψη της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου. Στην περίπτωση συμφωνιών-πλαisiών, οι Ο.Τ.Α. απαλλάσσονται από την αποστολή προκήρυξης με τα αποτελέσματα της σύναψης κάθε σύμβασης που βασίζεται στη συμφωνία-πλαίσιο. Οι Ο.Τ.Α. αποστέλλουν προκήρυξη με τα αποτελέσματα της σύναψης των συμβάσεων που βασίζονται σε δυναμικό σύστημα αγορών, το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ημέρες μετά τη σύναψη κάθε σύμβασης. Μπορούν, όμως, να συγκεντρώνουν τις προκηρύξεις αυτές σε τριμηνιαία βάση και να αποστέλλουν τις

συγκεντρωμένες προκηρύξεις το αργότερο σαράντα οκτώ (48) ημέρες μετά τη λήξη του κάθε τριμήνου.

Ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τη σύναψη της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου μπορούν να μην δημοσιεύονται, όταν η γνωστοποίησή τους μπορεί να είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή να βλάψει τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα δημοσίων ή ιδιωτικών οικονομικών φορέων ή τις συνθήκες θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ αυτών.

Οι προκηρύξεις αποστέλλονται από τους Ο.Τ.Α. στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή με ηλεκτρονικά μέσα και περιλαμβάνουν εκτός από τις απαραίτητες πληροφορίες, κάθε πρόσθετη πληροφορία, που κρίνει χρήσιμη ο Ο.Τ.Α., χρησιμοποιώντας τα τυποποιημένα έντυπα.

Οι προκηρύξεις συντάσσονται στην ελληνική γλώσσα και δημοσιεύονται το πολύ πέντε (5) ημέρες μετά την αποστολή τους. Τα έξοδα δημοσίευσης των προκηρύξεων αυτών από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιβαρύνουν την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι προκηρύξεις και το περιεχόμενό τους δεν μπορούν να δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο πριν από την ημερομηνία της αποστολής τους στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Οι προκηρύξεις που δημοσιεύονται σε εθνικό επίπεδο δεν πρέπει να περιλαμβάνουν πληροφορίες διαφορετικές από εκείνες που περιέχονται στις προκηρύξεις που αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» και πρέπει να αναφέρουν την ημερομηνία αποστολής της σχετικής ειδοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή της δημοσίευσης στο «προφίλ αγοραστή». Οι προκαταρκτικές προκηρύξεις δεν δημοσιεύονται στο «προφίλ αγοραστή» πριν από την αποστολή στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή της ειδοποίησης, με την οποία ανακοινώνεται η δημοσίευσή τους με τη μορφή αυτή και πρέπει να αναφέρουν την ημερομηνία της αποστολής.

Το περιεχόμενο των προκηρύξεων που δεν αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, περιορίζεται σε περίπου εξακόσιες πενήντα (650) λέξεις. Οι Ο.Τ.Α. οφείλουν να αποδεικνύουν την ημερομηνία αποστολής των προκηρύξεων. Η Επιτροπή χορηγεί στον Ο.Τ.Α. βεβαίωση της δημοσίευσης των πληροφοριών που της διαβίβασε, αναφέροντας την ημερομηνία της εν λόγω δημοσίευσης. Η βεβαίωση αυτή συνιστά απόδειξη της πραγματοποίησης της δημοσίευσης.

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να δημοσιεύουν προκηρύξεις για δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες δεν υπόκεινται σε υποχρεωτική δημοσίευση, χωρίς η δημοσίευση αυτή να επιφέρει την υποχρέωση εφαρμογής των λοιπών διατάξεων του κοινοτικού δικαίου.

Στον ανοικτό διαγωνισμό, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε πενήντα δύο (52) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού.

Στον κλειστό διαγωνισμό, στη διαδικασία με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού και στον ανταγωνιστικό διάλογο, η ελάχιστη προθεσμία

παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε τριάντα επτά (37) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης του διαγωνισμού. Στον κλειστό διαγωνισμό, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών ανέρχεται σε σαράντα (40) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης.

Όταν ο Ο.Τ.Α. έχει δημοσιεύσει προκαταρκτική προκήρυξη, η ελάχιστη προθεσμία για την παραλαβή των προσφορών μπορεί να περιορίζεται σε τριάντα έξι (36) ημέρες και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη των είκοσι δύο (22) ημερών. Η προθεσμία αυτή αρχίζει από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού, προκειμένου για ανοικτό διαγωνισμό και από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών, για κλειστό διαγωνισμό. Η μικρότερη προθεσμία μπορεί να τάσσεται, υπό την προϋπόθεση ότι η προκαταρκτική προκήρυξη έχει περιλάβει όλες τις πληροφορίες, οι οποίες απαιτούνται στην προκήρυξη διαγωνισμού, εφόσον οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες κατά τη δημοσίευση της προκήρυξης και η προκαταρκτική προκήρυξη έχει αποσταλεί προς δημοσίευση μεταξύ ενός ελάχιστου διαστήματος πενήντα δύο (52) ημερών έως ενός μέγιστου διαστήματος δώδεκα (12) μηνών πριν από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού.

Όταν οι προκηρύξεις καταρτίζονται και αποστέλλονται με ηλεκτρονικά μέσα, οι προθεσμίες παραλαβής των προσφορών για τον ανοικτό διαγωνισμό και η προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής για τον κλειστό διαγωνισμό και για την διαδικασία με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης του διαγωνισμού και για τον ανταγωνιστικό διάλογο, μπορούν να συντμηθούν κατά επτά (7) ημέρες. Επιπλέον σύντμηση κατά πέντε (5) ημέρες των προθεσμιών παραλαβής των προσφορών είναι δυνατή όταν ο Ο.Τ.Α. παρέχει, με ηλεκτρονικό μέσο και από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση στη συγγραφή υποχρεώσεων και στα λοιπά τεύχη του διαγωνισμού, προσδιορίζοντας στο κείμενο της προκήρυξης την ηλεκτρονική διεύθυνση στην οποία διατίθεται η προκήρυξη.

Στον κλειστό διαγωνισμό και στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, όταν επείγοντες λόγοι καθιστούν αδύνατη την τήρηση των ελάχιστων προθεσμιών, Ο.Τ.Α. μπορούν να ορίζουν προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή των δέκα (10) ημερών, εάν η προκήρυξη απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα, ενώ στην περίπτωση κλειστού διαγωνισμού, η προθεσμία παραλαβής των προσφορών δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφορών.

Προσκλήσεις υποβολής προσφορών, συμμετοχής στο διάλογο ή διαπραγμάτευσης

Στον κλειστό διαγωνισμό, στον ανταγωνιστικό διάλογο και στις διαδικασίες διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, οι Ο.Τ.Α. προσκαλούν ταυτόχρονα και γραπτά τους επιλεγέντες υποψηφίους να υποβάλουν τις προσφορές τους ή να συμμετάσχουν σε διαπραγμάτευση ή στην περίπτωση ανταγωνιστικού διαλόγου, στο διάλογο. Η πρόσκληση προς τους υποψηφίους αυτούς περιλαμβάνει είτε ένα αντίτυπο της συγγραφής υποχρεώσεων ή του περιγραφικού εγγράφου και όλων των συμπληρωματικών εγγράφων είτε αναφορά στον τρόπο πρόσβασης στη συγγραφή υποχρεώσεων και στα άλλα έγγραφα που αναφέρονται στην πρώτη περίπτωση, όταν τίθενται σε άμεση διάθεση με ηλεκτρονικά μέσα.

Οι συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με τη συγγραφή υποχρεώσεων και τα συμπληρωματικά έγγραφα γνωστοποιούνται από τους Ο.Τ.Α. το αργότερο έξι (6) ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας που έχει ορισθεί για την παραλαβή των προσφορών, εφόσον έχουν ζητηθεί εμπρόθεσμα. Σε περίπτωση επισπευδόμενης κλειστής ή με διαπραγμάτευση διαδικασίας, η προθεσμία αυτή ανέρχεται σε τέσσερις (4) ημέρες.

Ενημέρωση των υποψηφίων και των προσφερόντων

Οι Ο.Τ.Α. ενημερώνουν, το συντομότερο δυνατόν, τους υποψήφιους και τους προσφέροντες για τις αποφάσεις που ελήφθησαν σχετικά με τη σύναψη συμφωνίας-πλαισίου, την ανάθεση σύμβασης ή την αποδοχή σε ένα δυναμικό σύστημα αγορών, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για τους οποίους αποφάσισαν να μην συνάψουν συμφωνία-πλαίσιο, να μην αναθέσουν σύμβαση για την οποία υπήρξε διαγωνισμός και να αρχίσουν νέα διαδικασία ή να θέσουν σε εφαρμογή δυναμικό σύστημα αγορών. Οι Ο.Τ.Α. παρέχουν τις πληροφορίες αυτές γραπτά μετά από αίτηση.

Η προθεσμία γνωστοποίησης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τις δέκα πέντε (15) ημέρες από την παραλαβή γραπτής αίτησης.

Πρακτικά

Για κάθε σύμβαση, κάθε συμφωνία-πλαίσιο και κάθε υλοποίηση δυναμικού συστήματος αγορών, οι Ο.Τ.Α. συντάσσουν πρακτικό, το οποίο περιλαμβάνει τουλάχιστον:

α) την επωνυμία και τη διεύθυνση του Ο.Τ.Α., το αντικείμενο και την αξία της σύμβασης, της συμφωνίας-πλαισίου ή του δυναμικού συστήματος αγορών.

β) Το όνομα των επιλεγέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και την αιτιολόγηση της επιλογής τους.

γ) Το όνομα των αποκλεισθέντων υποψηφίων ή προσφερόντων και τους λόγους της απόρριψής τους.

δ) Τους λόγους της απόρριψης των προσφορών, που ενδεχόμενα κρίθηκαν ασυνήθιστα χαμηλές.

ε) Την επωνυμία του αναδόχου και την αιτιολόγηση της επιλογής της προσφοράς του, καθώς και το τμήμα της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαίσιου, που ο ανάδοχος προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, εφόσον τούτο είναι γνωστό.

στ) Όσον αφορά στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση, τις περιστάσεις που δικαιολογούν την προσφυγή στις διαδικασίες αυτές.

ζ) Όσον αφορά στον ανταγωνιστικό διάλογο, τις περιστάσεις που δικαιολογούν την προσφυγή στη διαδικασία αυτή.

η) Εφόσον συντρέχει περίπτωση, τους λόγους για τους οποίους ο Ο.Τ.Α. ματαίωσε την πρόθεσή της να συνάψει σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο ή να υλοποιήσει ένα δυναμικό σύστημα αγορών.

Οι Ο.Τ.Α. λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την τεκμηρίωση της διεξαγωγής των διαδικασιών ανάθεσης που διεξάγονται με ηλεκτρονικά μέσα. Το πρακτικό, ή τουλάχιστον τα κύρια στοιχεία του, γνωστοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μετά από αίτησή της.

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ - ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ

Εναλλακτικές προσφορές - Υπεργολαβίες

Όταν η ανάθεση γίνεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να επιτρέπουν στους προσφέροντες να υποβάλλουν εναλλακτικές προσφορές. Η δυνατότητα υποβολής εναλλακτικών προσφορών ορίζεται στην προκήρυξη του διαγωνισμού. Αν στα έντυπα της σύμβασης δεν υπάρχει σχετική ρητή μνεία, οι εναλλακτικές προσφορές δεν επιτρέπονται. Όταν επιτρέπεται η υποβολή εναλλακτικών προσφορών, στη συγγραφή υποχρεώσεων ορίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις, που πρέπει να πληρούν οι εναλλακτικές προσφορές, καθώς και ο τρόπος υποβολής των προσφορών αυτών.

Στην προκήρυξη ή και στη συγγραφή υποχρεώσεων, ο Ο.Τ.Α. ζητεί από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει. Η εκδήλωση τέτοιας πρόθεσης δεν αίρει την ευθύνη του κυρίου οικονομικού φορέα.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Έλεγχος της καταλληλότητας, επιλογή των συμμετεχόντων και ανάθεση των συμβάσεων

Οι συμβάσεις ανατίθενται βάσει των κριτηρίων της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς ή της αποκλειστικά χαμηλότερης τιμής, αφού προηγουμένα οι Ο.Τ.Α. ελέγξουν την καταλληλότητα των οικονομικών φορέων, που δεν έχουν αποκλεισθεί κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής. Ο έλεγχος της καταλληλότητας

πραγματοποιείται από τους Ο.Τ.Α. σύμφωνα με τα κριτήρια της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και των επαγγελματικών και τεχνικών γνώσεων ή ικανοτήτων.

Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) Κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις ή πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων.

β) Ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών.

γ) Δήλωση σχετικά με το συνολικό ύψος του κύκλου εργασιών και ενδεχομένως τον κύκλο εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, για τις τρεις (3) τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο, σε συνάρτηση προς την ημερομηνία δημιουργίας του οικονομικού φορέα ή την έναρξη των δραστηριοτήτων του, εφόσον είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες για τον κύκλο εργασιών.

Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον παραστεί ανάγκη για συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, άσχετα από τη νομική φύση των δεσμών του με αυτές. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στην αναθέτουσα αρχή ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους με την προσκόμιση της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών. Τα ειδικότερα αποδεικτικά έγγραφα ορίζονται με την προκήρυξη του διαγωνισμού. Επίσης, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες των μετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

Οι Ο.Τ.Α. υποδεικνύουν, στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών, ποιο ή ποια από τα δικαιολογητικά επέλεξαν, καθώς και ποια άλλα δικαιολογητικά πρέπει να προσκομισθούν.

Αν ο οικονομικός φορέας, για σοβαρό λόγο, δεν είναι σε θέση να προσκομίσει τα δικαιολογητικά που ζητεί ο Ο.Τ.Α., μπορεί να αποδεικνύει την οικονομική και χρηματοοικονομική του επάρκεια με οποιοδήποτε άλλο έγγραφο, το οποίο ο Ο.Τ.Α. κρίνει αιτιολογημένα ως πρόσφορο.

Η τεχνική ή και επαγγελματική ικανότητα του οικονομικού φορέα αποδεικνύεται με έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τρόπους, ανάλογα με τη φύση, την ποσότητα ή τη σπουδαιότητα και τη χρήση των έργων, των προμηθειών ή των υπηρεσιών:

α) i) Υποβολή καταλόγου των εργασιών, που έχουν εκτελεσθεί κατά την προηγούμενη πενταετία, μαζί με τα πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης των σημαντικότερων εργασιών. Τα πιστοποιητικά αυτά αναφέρουν το ποσό, τον χρόνο και τον τόπο εκτέλεσης των εργασιών και προσδιορίζουν εάν πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης και εάν περατώθηκαν κανονικά. Η αρμόδια αρχή μπορεί να διαβιβάζει τα πιστοποιητικά αυτά απευθείας στον Ο.Τ.Α..

α) ii) Υποβολή καταλόγου των κυριότερων παραδόσεων ή υπηρεσιών που, πραγματοποιήθηκαν κατά την προηγούμενη τριετία, με αναφορά του αντίστοιχου ποσού, της ημερομηνίας και του δημόσιου ή ιδιωτικού παραλήπτη. Οι παραδόσεις και οι παροχές υπηρεσιών αποδεικνύονται εάν ο αποδέκτης είναι αναθέτουσα αρχή, με πιστοποιητικά που έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή, ενώ εάν ο αποδέκτης είναι ιδιωτικός φορέας, με βεβαίωση του αγοραστή ή εφόσον αυτό δεν είναι δυνατόν, με απλή δήλωση του οικονομικού φορέα.

β) Αναφορά του τεχνικού προσωπικού ή των τεχνικών υπηρεσιών είτε ανήκουν απευθείας στην επιχείρηση του οικονομικού φορέα είτε όχι, ιδίως των υπευθύνων για τον έλεγχο της ποιότητας και όταν πρόκειται για δημόσιες συμβάσεις έργων, εκείνων που θα έχει στη διάθεσή του ο εργολήπτης για την εκτέλεση του έργου.

γ) Περιγραφή του τεχνικού εξοπλισμού, των μέτρων που λαμβάνει ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών για την εξασφάλιση της ποιότητας και του εξοπλισμού μελέτης και έρευνας της επιχείρησής του.

δ) Εάν τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες που παρέχονται είναι σύνθετα, απαιτείται έλεγχος από τον Ο.Τ.Α. ή από αρμόδιο επίσημο οργανισμό της χώρας, όπου είναι εγκατεστημένος ο προμηθευτής ή ο πάροχος υπηρεσιών. Ο έλεγχος αυτός αφορά στο παραγωγικό δυναμικό του προμηθευτή ή στις τεχνικές ικανότητες του παρόχου υπηρεσιών και εφόσον κρίνεται αναγκαίο στα μέσα μελέτης και έρευνας που αυτός διαθέτει, καθώς και τα μέτρα που λαμβάνει για τον έλεγχο της ποιότητας.

ε) Αναφορά τίτλων σπουδών και επαγγελματικών προσόντων του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη ή και των διευθυντικών στελεχών της επιχείρησης, ιδίως του υπεύθυνου για την παροχή των υπηρεσιών ή την εκτέλεση των εργασιών.

στ) Προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις έργων και υπηρεσιών και μόνο στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, αναφορά των μέτρων περιβαλλοντικής διαχείρισης, που μπορεί να εφαρμόζει ο οικονομικός φορέας κατά την εκτέλεση της σύμβασης.

ζ) Δήλωση σχετικά με το μέσο ετήσιο εργατοϋπαλληλικό δυναμικό του παρόχου υπηρεσιών ή του εργολήπτη και τον αριθμό των στελεχών της επιχείρησης κατά την τελευταία τριετία.

η) Δήλωση σχετικά με τα μηχανήματα, τις εγκαταστάσεις και τον τεχνικό εξοπλισμό που διαθέτει ο πάροχος υπηρεσιών ή ο εργολήπτης για την εκτέλεση της σύμβασης.

θ) Αναφορά του τμήματος της σύμβασης, το οποίο ο πάροχος υπηρεσιών προτίθεται, ενδεχομένως, να αναθέσει σε τρίτους με τη μορφή της υπεργολαβίας.

ι) Όσον αφορά στα προϊόντα που παρέχονται:

i) Δείγματα, περιγραφή ή και φωτογραφίες, η αυθεντικότητα των οποίων πρέπει να μπορεί να βεβαιώνεται κατόπιν αίτησης του Ο.Τ.Α..

ii) Πιστοποιητικά που εκδίδονται από επίσημα ινστιτούτα ή επίσημες υπηρεσίες ελέγχου της ποιότητας, με τα οποία βεβαιώνεται η καταλληλότητα των προϊόντων, με παραπομπές σε ορισμένες προδιαγραφές ή πρότυπα.

Ένας οικονομικός φορέας μπορεί, εφόσον παραστεί ανάγκη και για μια συγκεκριμένη σύμβαση, να στηρίζεται στις δυνατότητες άλλων φορέων, άσχετα από τη νομική φύση των δεσμών του με αυτούς. Στην περίπτωση αυτή, πρέπει να αποδεικνύει στον Ο.Τ.Α. ότι για την εκτέλεση της σύμβασης θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, με την προσκόμιση της δέσμευσης των φορέων αυτών να θέσουν στη διάθεση του οικονομικού φορέα τους αναγκαίους πόρους. Επίσης, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων μπορεί να στηρίζεται στις δυνατότητες των μετεχόντων στην κοινοπραξία ή άλλων φορέων.

Στο πλαίσιο των διαδικασιών σύναψης δημοσίων συμβάσεων που έχουν ως αντικείμενο προμήθειες, για τις οποίες απαιτούνται εργασίες τοποθέτησης ή εγκατάστασης, ή την παροχή υπηρεσιών ή και την εκτέλεση έργων, η ικανότητα των οικονομικών φορέων να παράσχουν αυτή την υπηρεσία ή να εκτελέσουν την εγκατάσταση μπορεί να αξιολογείται ιδίως βάσει της τεχνογνωσίας, της αποτελεσματικότητας, της πείρας και της αξιοπιστίας τους.

Ο Ο.Τ.Α. διευκρινίζει στην προκήρυξη ή στην πρόσκληση υποβολής προσφορών ποια από τα ανωτέρω δικαιολογητικά πρέπει να προσκομισθούν.

Προσωπική κατάσταση του υποψηφίου ή του προσφέροντος

Αποκλείεται από τη συμμετοχή σε δημόσια σύμβαση, ο υποψήφιος ή ο προσφέρων, σε βάρος του οποίου υπάρχει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση, γνωστή στον Ο.Τ.Α., για έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους λόγους.

α) Συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση.

β) Δωροδοκία.

γ) Απάτη.

δ) Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

Οι Ο.Τ.Α. ζητούν από τους υποψηφίους ή τους προσφέροντες να υποβάλλουν τα έγγραφα που να αποδεικνύουν ότι δεν συντρέχει στο πρόσωπό τους κάτι από τα ανωτέρω. Επίσης μπορούν, εφόσον αμφιβάλλουν ως προς την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων ή προσφερόντων, να απευθύνονται στις αρμόδιες αρχές για να λάβουν τις πληροφορίες, που θεωρούν απαραίτητες για την προσωπική κατάσταση των υποψηφίων ή των προσφερόντων.

Οι Ο.Τ.Α. δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις που αναφέρονται παραπάνω, με την προσκόμιση αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου, καθώς και κάθε άλλου εγγράφου που

εκδίδεται από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης του προσώπου αυτού, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις.

Κάθε οικονομικός φορέας μπορεί να αποκλείεται από τη συμμετοχή στη σύμβαση, όταν:

α) Τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό, αναστολή εργασιών ή τελεί σε ανάλογη κατάσταση που προβλέπεται από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.

β) Έχει κινηθεί σε βάρος του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.

γ) Έχει καταδικασθεί βάσει δικαστικής απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου και η οποία διαπιστώνει αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική διαγωγή του.

δ) Έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα συναφές με το αντικείμενο του διαγωνισμού ή σε σχέση με την επαγγελματική του ιδιότητα.

ε) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του ή του ελληνικού δικαίου.

στ) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην πληρωμή των φόρων και τελών, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του ή του ελληνικού δικαίου.

ζ) Είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται κατ' εφαρμογή του παρόντος ή όταν δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

Οι Ο.Τ.Α. δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις ανωτέρω α', β' και γ' περιπτώσεις, με την προσκόμιση αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή ελλείψει αυτού, ισοδύναμου εγγράφου, καθώς και κάθε άλλου εγγράφου που εκδίδεται από την αρμόδια δικαστική ή διοικητική αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης του προσώπου αυτού, από το οποίο προκύπτει ότι πληρούνται αυτές οι προϋποθέσεις.

Οι Ο.Τ.Α. δέχονται ως επαρκή απόδειξη του ότι ο οικονομικός φορέας δεν εμπίπτει στις ανωτέρω ε' και στ' περιπτώσεις, πιστοποιητικό που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή του οικείου κράτους - μέλους.

Σε περίπτωση που το οικείο κράτος δεν εκδίδει έγγραφο ή πιστοποιητικό, ή που αυτό δεν καλύπτει όλες τις περιπτώσεις, αυτό μπορεί να αντικαθίσταται από ένορκη βεβαίωση του ενδιαφερόμενου ή στα κράτη - μέλη όπου δεν προβλέπεται η ένορκη βεβαίωση, από υπεύθυνη δήλωση ενώπιον αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, συμβολαιογράφου ή αρμόδιου επαγγελματικού οργανισμού του κράτους καταγωγής ή προέλευσης.

Άδεια άσκησης της επαγγελματικής δραστηριότητας

Είναι δυνατόν να ζητείται από κάθε οικονομικό φορέα που επιθυμεί να συμμετάσχει σε δημόσια σύμβαση να αποδεικνύει την εγγραφή του σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ή να προσκομίζει ανάλογη ένορκη βεβαίωση ή πιστοποιητικό, σύμφωνα με τους προβλεπόμενους όρους στο κράτος - μέλος εγκατάστασής του. Ειδικά, προκειμένου για τις διαδικασίες σύναψης των δημοσίων συμβάσεων υπηρεσιών, όταν οι υποψήφιοι ή οι προσφέροντες πρέπει να διαθέτουν ειδική έγκριση ή να είναι μέλη συγκεκριμένου οργανισμού για να είναι σε θέση να παράσχουν τη σχετική υπηρεσία στη χώρα καταγωγής τους, ο Ο.Τ.Α. είναι δυνατόν να τους ζητάει να αποδείξουν ότι διαθέτουν την έγκριση αυτή ή ότι είναι μέλη του εν λόγω οργανισμού.

Πρότυπα εξασφάλισης της ποιότητας

Οι Ο.Τ.Α., όταν απαιτούν την προσκόμιση πιστοποιητικών που εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς και τα οποία βεβαιώνουν την τήρηση εκ μέρους του οικονομικού φορέα ορισμένων προτύπων εξασφάλισης της ποιότητας, πρέπει να παραπέμπουν σε συστήματα εξασφάλισης της ποιότητας που βασίζονται στη σχετική σειρά ευρωπαϊκών προτύπων και πιστοποιούνται από οργανισμούς που εφαρμόζουν τη σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για την πιστοποίηση. Οι Ο.Τ.Α. αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς που εδρεύουν σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, οι Ο.Τ.Α. αποδέχονται και άλλα αποδεικτικά στοιχεία για ισοδύναμα μέτρα εξασφάλισης της ποιότητας, τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς φορείς.

Πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης

Όταν οι Ο.Τ.Α. ζητούν την υποβολή πιστοποιητικών, που εκδίδονται από ανεξάρτητους οργανισμούς, με τα οποία βεβαιώνεται ότι ο οικονομικός φορέας συμμορφώνεται με συγκεκριμένα πρότυπα όσον αφορά στην περιβαλλοντική διαχείριση, παραπέμπουν στο κοινοτικό σύστημα οικολογικής διαχείρισης και ελέγχου ή σε πρότυπα περιβαλλοντικής διαχείρισης, που βασίζονται σε αντίστοιχα ευρωπαϊκά ή διεθνή πρότυπα. Οι Ο.Τ.Α. αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη - μέλη. Επίσης, αποδέχονται και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά στοιχεία για μέτρα περιβαλλοντικής διαχείρισης, τα οποία προσκομίζονται από τους οικονομικούς φορείς. Ο Ο.Τ.Α. μπορεί να καλεί τους οικονομικούς φορείς να συμπληρώνουν ή να διευκρινίζουν τα πιστοποιητικά και τα έγγραφα που υπέβαλαν

Επίσημοι κατάλογοι εγκεκριμένων οικονομικών φορέων - Πιστοποίηση από οργανισμούς δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου

Οι οικονομικοί φορείς που είναι εγγεγραμμένοι σε επίσημους καταλόγους ή διαθέτουν πιστοποιητικό, μπορούν για την κάθε σύμβαση, να προσκομίζουν στις αναθέτουσες αρχές πιστοποιητικό εγγραφής που εκδίδεται από την αρμόδια αρχή ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον αρμόδιο οργανισμό πιστοποίησης. Η εγγραφή στους επίσημους καταλόγους, που πιστοποιείται από τους αρμόδιους οργανισμούς ή το πιστοποιητικό που εκδίδεται από τον οργανισμό πιστοποίησης συνιστά, για τις αναθέτουσες αρχές των άλλων κρατών - μελών, τεκμήριο καταλληλότητας.

Οι πληροφορίες που συνάγονται από την εγγραφή σε επίσημους καταλόγους ή από την πιστοποίηση δεν μπορεί να τίθενται υπό αμφισβήτηση χωρίς αιτιολόγηση. Όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης και των φόρων και τελών, είναι δυνατόν να ζητείται, για την κάθε σύμβαση, πρόσθετο πιστοποιητικό από κάθε οικονομικό φορέα.

Οι Ο.Τ.Α. αναγνωρίζουν τα ισοδύναμα πιστοποιητικά από οργανισμούς που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη - μέλη. Οι Ο.Τ.Α. αποδέχονται επίσης και άλλα ισοδύναμα αποδεικτικά μέσα.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να προσφεύγουν σε ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς. Στις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να αποφασίζουν ότι πριν από την ανάθεση μίας δημόσιας σύμβασης, διεξάγεται ηλεκτρονικός πλειστηριασμός, όταν οι προδιαγραφές της σύμβασης μπορούν να καθορισθούν με ακρίβεια.

Με τους ίδιους όρους, ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός μπορεί να χρησιμοποιείται κατά το νέο διαγωνισμό μεταξύ των μερών μίας συμφωνίας-πλαισίου ή ενός δυναμικού συστήματος αγορών.

Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός αφορά:

- α) Είτε μόνο τις τιμές, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην κατώτερη τιμή.
- β) Είτε τις τιμές ή τις αξίες των στοιχείων των προσφορών που επισημαίνονται στη συγγραφή υποχρεώσεων, εφόσον η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

Οι Ο.Τ.Α. που αποφασίζουν να κάνουν χρήση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, το αναφέρουν στην προκήρυξη που χρησιμοποιείται ως μέσο έναρξης διαγωνισμού.

Η συγγραφή υποχρεώσεων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις εξής πληροφορίες:

- α) Τα στοιχεία, οι αξίες των οποίων θα αποτελέσουν αντικείμενο του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, εφόσον τα στοιχεία αυτά μπορούν να προσδιορισθούν ποσοτικά σε αριθμούς ή ποσοστά,

β) τα ενδεχόμενα όρια των αξιών που μπορούν να υποβάλλονται, όπως αυτά προκύπτουν από τις προδιαγραφές του αντικειμένου της σύμβασης,

γ) πληροφορίες που τίθενται στη διάθεση των προσφερόντων κατά τη διάρκεια του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού και τη χρονική στιγμή που ενδεχόμενα τίθενται στη διάθεσή τους,

δ) πληροφορίες σχετικά με τη διεξαγωγή του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού,

ε) τους όρους που οι προσφέροντες μπορούν να υποβάλουν τις προσφορές τους, ιδίως τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις οι οποίες, ενδεχομένως, απαιτούνται για την υποβολή προσφορών και

στ) πληροφορίες για το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και για τον τρόπο και τις τεχνικές προδιαγραφές της σύνδεσης.

Οι Ο.Τ.Α., πριν προβούν στον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, διενεργούν μια πρώτη πλήρη αξιολόγηση των προσφορών, σύμφωνα με το επιλεγμένο κριτήριο ή τα επιλεγμένα κριτήρια ανάθεσης και με τη στάθμισή τους, όπως έχουν καθορισθεί.

Όλοι οι προσφέροντες που έχουν υποβάλει τεχνικά παραδεκτές προσφορές καλούνται ταυτόχρονα με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων να υποβάλουν νέες τιμές και ή νέες αξίες. Η πρόσκληση περιέχει όλες τις κατάλληλες πληροφορίες για τη σύνδεσή τους σε ατομική βάση με το χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό σύστημα και προσδιορίζει την ημερομηνία και την ώρα έναρξης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού. Ο ηλεκτρονικός πλειστηριασμός δεν μπορεί να αρχίζει πριν παρέλθουν δύο (2) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία αποστολής των προσκλήσεων και μπορεί να διεξάγεται σε διαδοχικές φάσεις.

Όταν η σύμβαση ανατίθεται με βάση το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, η πρόσκληση συνοδεύεται από το αποτέλεσμα της πλήρους αξιολόγησης της προσφοράς του προσφέροντος, η οποία γίνεται σύμφωνα με τη βαρύτητα του κάθε επιλεγέντος κριτηρίου. Επίσης, η πρόσκληση αναφέρει τον μαθηματικό τύπο, βάσει του οποίου καθορίζεται κατά τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό η αυτόματη κατάταξη, σε συνάρτηση με τις νέες υποβαλλόμενες τιμές και ή τις νέες αξίες. Ο μαθηματικός τύπος εκφράζει τη βαρύτητα του κάθε κριτηρίου που έχει επιλεγεί για τον καθορισμό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς, όπως αυτή αναφέρεται στην προκήρυξη διαγωνισμού ή στη συγγραφή υποχρεώσεων. Γι' αυτό, οι ενδεχόμενες διακυμάνσεις πρέπει να εκφράζονται εκ των προτέρων με συγκεκριμένες τιμές. Αν επιτρέπονται εναλλακτικές προσφορές, προβλέπεται χωριστός μαθηματικός τύπος για κάθε εναλλακτική προσφορά.

Κατά τη διάρκεια κάθε φάσης του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι Ο.Τ.Α. γνωστοποιούν αμέσως σε όλους τους προσφέροντες την κάθε φορά κατάταξή τους. Επίσης, μπορούν να γνωστοποιούν και άλλες πληροφορίες σχετικά με άλλες τιμές ή αξίες που υποβάλλονται, υπό τον όρο ότι αυτό επισημαίνεται στη συγγραφή υποχρεώσεων. Μπορούν

επίσης, οποιαδήποτε στιγμή να ανακοινώνουν τον αριθμό των συμμετεχόντων σε κάθε φάση του πλειστηριασμού. Σε καμία περίπτωση δεν γνωστοποιούν την ταυτότητα των προσφερόντων κατά τη διεξαγωγή των διαφόρων φάσεων του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

Οι Ο.Τ.Α. ολοκληρώνουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τρόπους:

α) Με την επισήμανση στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό της ημερομηνίας και λήξης της διαδικασίας που έχει ήδη καθορισθεί.

β) Όταν δεν λαμβάνουν πλέον νέες τιμές ή νέες αξίες που να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις σχετικά με τις ελάχιστες διαφοροποιήσεις. Στην περίπτωση αυτή, οι Ο.Τ.Α. προσδιορίζουν στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό την προθεσμία που θα τηρήσουν μετά την παραλαβή της τελευταίας υποβολής, πριν περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό.

γ) Όταν οι φάσεις του πλειστηριασμού, όπως καθορίζονται στην πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό, έχουν πραγματοποιηθεί στο σύνολό τους.

Όταν οι Ο.Τ.Α. αποφασίζουν να περατώσουν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, σύμφωνα με την περίπτωση γ', ενδεχομένως σε συνδυασμό με την περίπτωση β', η πρόσκληση συμμετοχής στον πλειστηριασμό προσδιορίζει το χρονοδιάγραμμα κάθε φάσης του πλειστηριασμού.

Μετά την περάτωση του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού, οι Ο.Τ.Α. αναθέτουν τη σύμβαση με βάση τα αποτελέσματα του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού.

Οι Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούν τον ηλεκτρονικό πλειστηριασμό καταχρηστικά ή κατά τρόπο που να εμποδίζει, περιορίζει ή στρεβλώνει τον ανταγωνισμό ή τροποποιεί το αντικείμενο της σύμβασης, όπως αυτό καθορίστηκε στην προκήρυξη του διαγωνισμού και διευκρινίστηκε στη συγγραφή υποχρεώσεων.

Δυναμικά συστήματα αγορών

Δυναμικό σύστημα αγορών είναι μια καθολικά ηλεκτρονική διαδικασία για αγορές τρέχουσας χρήσης, της οποίας τα γενικά χαρακτηριστικά ικανοποιούν τις ανάγκες της αναθέτουσας αρχής ή του αναθέτοντος φορέα και είναι περιορισμένη χρονικά και ανοικτή καθ' όλη τη διάρκεια της σε κάθε οικονομικό φορέα, ο οποίος πληροί τα κριτήρια επιλογής και έχει υποβάλει ενδεικτική προσφορά σύμφωνη προς τη συγγραφή υποχρεώσεων.

Οι αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς μπορούν να προσφεύγουν σε δυναμικά συστήματα αγορών. Για την εφαρμογή ενός δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς ακολουθούν τους κανόνες του ανοικτού διαγωνισμού σε όλες τις φάσεις της μέχρι την ανάθεση των συμβάσεων. Γίνονται δεκτοί στο σύστημα όλοι οι προσφέροντες, οι οποίοι πληρούν τα κριτήρια επιλογής και έχουν υποβάλει ενδεικτική

προσφορά σύμφωνη προς τις τεχνικές προδιαγραφές και τους όρους της διακήρυξης. Οι ενδεικτικές προσφορές μπορούν να βελτιώνονται οποιαδήποτε στιγμή, υπό τον όρο ότι εξακολουθούν να συνάδουν προς τη συγγραφή υποχρεώσεων. Για την εφαρμογή του συστήματος και τη σύναψη των συμβάσεων στο πλαίσιο του συστήματος, οι αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς χρησιμοποιούν αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσα.

Για τους σκοπούς της εφαρμογής του δυναμικού συστήματος αγορών, οι αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς:

α) δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, στην οποία διευκρινίζουν ότι πρόκειται για δυναμικό σύστημα αγορών.

β) Διευκρινίζουν στη συγγραφή υποχρεώσεων τη φύση των προβλεπόμενων αγορών που αποτελούν αντικείμενο αυτού του συστήματος, καθώς και όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που αφορούν στο σύστημα αγορών, στο χρησιμοποιούμενο ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τις τεχνικές διευθετήσεις και προδιαγραφές της σύνδεσης.

γ) Προσφέρουν ελεύθερη, άμεση και πλήρη πρόσβαση με ηλεκτρονικά μέσα στη συγγραφή υποχρεώσεων και σε κάθε συμπληρωματικό έγγραφο, από τη δημοσίευση της προκήρυξης έως τη λήξη του συστήματος και αναφέρουν στην προκήρυξη τη διεύθυνση στο διαδίκτυο, στην οποία αναρτώνται όλα τα έγγραφα.

Οι αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς παρέχουν, σε όλη τη διάρκεια του δυναμικού συστήματος αγορών, τη δυνατότητα σε κάθε οικονομικό φορέα να υποβάλει ενδεικτική προσφορά με σκοπό να γίνει δεκτός στο σύστημα. Ολοκληρώνουν την αξιολόγηση εντός δεκαπέντε (15) ημερών, η οποία αρχίζει από την υποβολή της ενδεικτικής προσφοράς. Μπορούν ωστόσο να παρατείνουν την περίοδο αξιολόγησης, εφόσον δεν έχει μεσολαβήσει άλλος διαγωνισμός. Η αναθέτουσα αρχή - ο αναθέτων φορέας ενημερώνει το ταχύτερο δυνατόν τον προσφέροντα, σχετικά με την αποδοχή του στο δυναμικό σύστημα αγορών ή την απόρριψη της ενδεικτικής προσφοράς του.

Κάθε συγκεκριμένη σύμβαση πρέπει να αποτελεί αντικείμενο διαγωνισμού. Πριν από το διαγωνισμό, οι αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς δημοσιεύουν απλουστευμένη προκήρυξη διαγωνισμού, με την οποία καλούν όλους τους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να υποβάλουν ενδεικτική προσφορά, εντός προθεσμίας η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της απλουστευμένης προκήρυξης. Οι αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς προχωρούν στο διαγωνισμό μόνο μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης όλων των ενδεικτικών προσφορών που έχουν υποβληθεί εντός της τασσόμενης προθεσμίας.

Οι αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς καλούν όλους τους προσφέροντες που έχουν γίνει δεκτοί στο σύστημα να υποβάλουν προσφορά για κάθε συγκεκριμένη σύμβαση, που πρόκειται να συναφθεί στο πλαίσιο του συστήματος. Για τον σκοπό αυτόν καθορίζουν επαρκή προθεσμία για την υποβολή των προσφορών. Η ανάθεση της σύμβασης γίνεται στον

προσφέροντα, ο οποίος υπέβαλε την καλύτερη προσφορά, σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης, τα οποία επισημαίνονται στην προκήρυξη διαγωνισμού για την έναρξη εφαρμογής του δυναμικού συστήματος αγορών. Τα κριτήρια αυτά μπορούν ενδεχομένως να προσδιορίζονται στην προαναφερθείσα πρόσκληση.

Η διάρκεια ενός δυναμικού συστήματος αγορών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη, εκτός από εξαιρετικές, ειδικά αιτιολογημένες, περιπτώσεις.

Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς δεν μπορούν να προσφεύγουν σε αυτό το σύστημα κατά τρόπο ώστε να εμποδίζουν, περιορίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό.

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) είναι ένα ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία στοιχεία για την υποβολή αιτημάτων, τον προγραμματισμό, την έγκριση, τη διαδικασία προκήρυξης, ανάθεσης, σύναψης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με τη χρήση και εφαρμογή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Διαδικτυακή πύλη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. είναι η διαδικτυακή πύλη του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, στην οποία λειτουργεί το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. με την ονομασία στο διαδίκτυο «ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ» και με ηλεκτρονική διεύθυνση www.promitheus.gov.gr.

Χρήστες του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. είναι οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτοντες φορείς, οι οικονομικοί φορείς και οι υπάλληλοι και λειτουργοί των φορέων του Δημόσιου Τομέα, που χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Οι Ο.Τ.Α. υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, από την υποβολή του αιτήματος μέχρι την υπογραφή και την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών, με εκτιμώμενη αξία ίση ή ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς το Φ.Π.Α. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ο χρόνος έναρξης υποχρεωτικής εφαρμογής του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. μπορεί να μετατίθεται, σε όλες ή ορισμένες κατηγορίες δημοσίων συμβάσεων, για όλες ή για ορισμένες αναθέτουσες αρχές.

Με την αριθμ. Π11/2390/16-10-2013 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (ΦΕΚ 2677/Β΄/21-10-2013), καθορίσθηκαν οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., που αφορούν:

α) Τη δημιουργία της ηλεκτρονικής πύλης ΕΣΗΔΗΣ, τη δομή και το περιεχόμενό της, σύμφωνα με τις διατάξεις του Πλαισίου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΑΠ/Φ40.4/1/989/10/4/2012 - Β΄ 1301), τη διαβάθμιση των χρηστών, τον τρόπο πρόσβασης και μελέτης των εγγράφων των διαγωνισμών και τη δημιουργία και χορήγηση αντιγράφων με χρήση ΤΠΕ, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και διαπιστευτήρια και τα ειδικότερα θέματα και

μεθόδους εγγραφής, αυθεντικοποίησης, την πολιτική ασφάλειας του δικτυακού τόπου και την εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων των χρηστών του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.,

β) Τον προσδιορισμό του περιεχομένου, των κανόνων και λεπτομερειών χρήσης των επιμέρους εργαλείων του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., όπως της διαδικτυακής διαχείρισης αιτημάτων και πληροφοριών, της χρήσης προτύπων και υποδειγμάτων, της διαχείρισης του ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου, της ηλεκτρονικής κοινοποίησης, της διαδικασίας ηλεκτρονικής ανάθεσης και διαχείρισης των δημόσιων συμβάσεων που συνάπτονται, των ηλεκτρονικών καταλόγων, των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, των δυναμικών συστημάτων αγορών, των ηλεκτρονικών παραγγελιών, της ηλεκτρονικής τιμολόγησης, των ηλεκτρονικών πληρωμών.

γ) Τους όρους και τις προϋποθέσεις για την υποβολή, τη γνωστοποίηση, τη διακίνηση εγγράφων μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., τον τύπο και το περιεχόμενό τους, τον προσδιορισμό του χρόνου παραλαβής και τον υπολογισμό των προθεσμιών, τυχόν τεκμήρια γνωστοποίησης και απόκτησης πρόσβασης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα, καθώς και τον τρόπο και την απόδειξη πρόσβασης σε έγγραφα μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και χορήγησης αντιγράφων.

δ) Τη διαλειτουργική σύνδεση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και τα πληροφοριακά συστήματα του Δημόσιου Τομέα, όπως των αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων, των φορέων του δημόσιου τομέα, των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης, των άλλων αρχών εγγραφής και εντεταλμένων γραφείων, του Γενικού Εμπορικού Μητρώου, του Μητρώου Δεσμεύσεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, του Προγράμματος «διαύγεια», όσον αφορά στοιχεία και έγγραφα των δημοσίων συμβάσεων που αφορούν στη διαφάνεια και καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., με το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα παρακολούθησης συγχρηματοδοτούμενων έργων και με κάθε άλλο πληροφοριακό σύστημα που κρίνεται απαραίτητο για την παρακολούθηση της πορείας ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων για ελεγκτικούς, δημοσιονομικούς, στατιστικούς και λοιπούς σκοπούς των φορολογικών και ασφαλιστικών Αρχών, των δικαστικών και εισαγγελικών Αρχών, καθώς, επίσης, και με τα πληροφοριακά συστήματα άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ε) Τον καθορισμό και την εφαρμογή μέτρων εκπαίδευσης των χρηστών, μέσω σχετικών προγραμμάτων και σεμιναρίων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης ή της σύνταξης κωδίκων πρακτικής.

στ) Την ακριβή χωροθέτηση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., καθώς και τους όρους και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν, σε τεχνικό επίπεδο, την αδιάλειπτη και ορθή λειτουργία του στο σημείο χωροθέτησης.

Η κατάρτιση, η τήρηση, η επεξεργασία, η αποθήκευση, η ευρετηρίαση και αναζήτηση των ηλεκτρονικών εγγράφων και αρχείων, που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις, που

ανατίθενται και εκτελούνται μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και ιδίως στις τεχνικές προδιαγραφές, τα μέσα τήρησης, τα τεχνικά πρότυπα ηλεκτρονικής διαχείρισης, αρχειοθέτησης και αναζήτησης εγγράφων και δεδομένων, καθώς και στις κατευθύνσεις για τα μέτρα οργανωτικής και τεχνικής ασφάλειας, ρυθμίζεται με τις διατάξεις του Π.Δ. 25/2014.

Λειτουργία και πολιτική ασφάλειας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

Οι χρήστες αποκτούν δικαίωμα χρήσης του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., εφόσον διαθέτουν τα ανάλογα διαπιστευτήρια που απαιτούνται, σύμφωνα με την πολιτική ασφάλειας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, προσδιορίζεται το επίπεδο ασφαλείας που απαιτείται για τη χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. στα διάφορα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων και των λοιπών εφαρμογών του συστήματος αυτού.

Οι υπηρεσίες χρονοσήμανσης παρέχονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της με αριθμό ΥΑΠ/Φ.40.4/163/2013 (Β΄ 401) απόφασης του Υφυπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από τρίτους, εθνικούς ή αλλοδαπούς φορείς, πιστοποιημένους από τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών και διασυνδεδεμένους με τον εθνικό χρόνο. Η παροχή των υπηρεσιών χρονοσήμανσης αποδεικνύεται με σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση λήψης των υπηρεσιών αυτών των φορέων προς τον χρήστη, η οποία διαβιβάζεται στο χρήστη μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., με ασφαλή κρυπτογραφημένο τρόπο και η οποία επέχει θέση εγγράφου με βέβαιη χρονολογία. Δεν επιτρέπεται στην αναθέτουσα αρχή - τον αναθέτοντα φορέα ή στη Γενική Γραμματεία Εμπορίου ή στο φορέα που έχει αναλάβει την υποστήριξη του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. η παρέμβαση στη διαδικασία χρονοσήμανσης.

Σε περιπτώσεις τεχνικής αδυναμίας λειτουργίας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., η οποία δεν μπορεί να αποκατασταθεί εντός των ορισμένων χρονικών ορίων, η αναθέτουσα αρχή – ο αναθέτων φορέας δεν υποχρεούται, συνολικά ή μερικά, να χρησιμοποιήσει το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.. Η ανωτέρω αδυναμία πιστοποιείται από το Τμήμα Προγραμματισμού και Στοιχείων της Διεύθυνσης Πολιτικής Προμηθειών της Γενικής Διεύθυνσης Κρατικών Προμηθειών της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και στη συνέχεια, μετά από αιτιολογημένη απόφασή τους, η αναθέτουσα αρχή/ο αναθέτων φορέας δεν χρησιμοποιεί το Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας καθορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία διαπίστωσης και πιστοποίησης της αδυναμίας λειτουργίας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. και τη διαδικασία έγκαιρης ενημέρωσης των οικονομικών φορέων και συνέχισης της διαδικασίας χωρίς τη χρήση ή με μερική χρήση ΤΠΕ, καθώς και της πιθανής παράτασης της διεξαγωγής της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης.

Στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. τηρείται Μητρώο εγγεγραμμένων προμηθευτών και παρόχων υπηρεσιών, το οποίο αποτελεί Επίσημο Κατάλογο Αναγνωρισμένων Οικονομικών Φορέων. Το Μητρώο αυτό συνδέεται διαλειτουργικά με το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) και τα Μητρώα Μελετητών και Εταιρειών Μελετών που τηρούνται στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις, η διαδικασία εγγραφής και διαγραφής στο Μητρώο, ο τρόπος λειτουργίας του με χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., η διαλειτουργικότητα του συστήματος με ήδη υπάρχοντα μητρώα φορέων, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων

Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) του άρθρου 11 του Ν. 4013/2011, το οποίο αποτελεί μέρος του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. έχει ως σκοπό τη συλλογή, την επεξεργασία και τη δημοσιοποίηση στοιχείων, που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές, αναθέτοντες φορείς και κεντρικές αρχές προμηθειών, ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία και τη διαδικασία ανάθεσης.

Η πρόσβαση στα στοιχεία του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. πραγματοποιείται με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και των κρατικών απορρήτων, των κανόνων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και του εταιρικού ή άλλου απορρήτου που προβλέπεται σε ειδικότερες διατάξεις.

Στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. καταχωρίζονται από τις αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς και τις κεντρικές αρχές προμηθειών ηλεκτρονικά στοιχεία των ακόλουθων σταδίων για όλες τις δημόσιες συμβάσεις:

- α) το πρωτογενές αίτημα,
- β) το εγκεκριμένο αίτημα, δηλαδή ανάληψη υποχρέωσης ή και δέσμευση πίστωσης,
- γ) οι προκηρύξεις και η διακήρυξη με τα παραρτήματά της,
- δ) η απόφαση ανάθεσης ή κατακύρωσης,
- ε) η σύμβαση,
- στ) κάθε εντολή πληρωμής και
- ζ) το αποδεικτικό κάθε πληρωμής.

Η καταχώριση περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα επιμέρους στοιχεία:

- το όνομα του φορέα και τον Α.Φ.Μ. του,
- το είδος της σύμβασης, δηλαδή αν αφορά σε προμήθεια, υπηρεσία ή έργο,
- τον προϋπολογισμό της προμήθειας, υπηρεσίας ή του έργου,

- τον αριθμό ανάληψης υποχρέωσης, εφόσον η δαπάνη υπάγεται στις διατάξεις του Π.Δ. 113/2010,
- την αξία της σύμβασης,
- την ιθαγένεια – εθνικότητα του οικονομικού φορέα, στον οποίο ανατέθηκε η σύμβαση,
- τη διαδικασία σύναψης σύμβασης και σε περίπτωση ανάθεσης με διαδικασία διαπραγμάτευσης, αναφορά στη νομική βάση των Οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- τον αριθμό και την αξία των συμβάσεων που συνήφθησαν,
- τον κωδικό των αγαθών ή υπηρεσιών κατά το Κοινό Λεξιλόγιο Δημοσίων Συμβάσεων (CPV) και (11) τη γεωγραφική περιοχή βάσει της Κοινής Ονοματολογίας των Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων (NUTS) του δημόσιου φορέα.

Τα παραπάνω στοιχεία δεν καταχωρίζονται πρωτογενώς στο πρόγραμμα «διαύγεια», αλλά αντλούνται αυτόματα από το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ..

Η μη καταχώριση στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. των παραπάνω στοιχείων συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα για το όργανο που εξέδωσε την πράξη ή για τον υπάλληλο που έχει την ευθύνη για την καταχώριση.

Με την αριθμ. Π1/2380/18-12-2012 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 3400/Β΄/20-12-2012) ρυθμίσθηκαν ειδικότερα θέματα που αφορούν στη λειτουργία και διαχείριση του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., το δικτυακό τόπο τήρησής του, τη δομή, το περιεχόμενο και την πρόσβαση σε αυτό, τη διαδικασία έκδοσης κωδικών ηλεκτρονικής καταχώρισης, τα κατά περίπτωση καταχωριζόμενα στοιχεία, το χρόνο καταχώρισης αυτών, τα κατά περίπτωση υπόχρεα πρόσωπα για την καταχώριση και τα αρμόδια όργανα για τον έλεγχο της προσήκουσας τήρησής του, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Οι πράξεις που αφορούν την καταχώριση στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. των προκηρύξεων και διακηρύξεων με τα παραρτήματά της, των αποφάσεων ανάθεσης ή κατακύρωσης, καθώς και των συμβάσεων, ισχύουν από την καταχώρισή τους σε αυτό.

Η έκδοση ξεχωριστών Αριθμών Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (Α.Δ.Α.Μ.) αφορά σε όλα τα έγγραφα που καταχωρίζονται στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και με βάση αυτούς θα συνδέονται οι σχετικές μεταξύ τους αντίστοιχες πράξεις. Η καταχώριση δημοσίων συμβάσεων στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., καθώς και η αναφορά του Α.Δ.Α.Μ., αποτελούν στοιχεία της κανονικότητας της δαπάνης.

Αν υπάρχει διαφορά μεταξύ του κειμένου που καταχωρίστηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και του κειμένου της πράξης, ισχύει το κείμενο που καταχωρίστηκε στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.. Με ευθύνη του προσώπου ή του οργάνου που έχει εκδώσει την πράξη, γίνονται αμέσως οι αναγκαίες διορθώσεις στο κείμενο που έχει αναρτηθεί στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.. Οι πράξεις που

καταχωρίζονται στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., μπορούν να χρησιμοποιηθούν χωρίς επικύρωση, με επίκληση του Α.Δ.Α.Μ.

Η δημοσίευση της προκήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., αντικαθιστά την υποχρέωση δημοσίευσης στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. αποτελεί το επίσημο εθνικό πληροφοριακό σύστημα για την απευθείας ηλεκτρονική υποβολή προκηρύξεων δημοσίων συμβάσεων (eSenders) στο Tenders Electronic Daily (TED).

Το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. διασυνδέεται υποχρεωτικά και αδιάλειπτα με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.).

Επισημαίνεται ότι από 8-8-2015 υφίσταται η υποχρέωση καταχώρησης των συμβάσεων στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία τους. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. θα καταχωρούνται όλες οι συμβάσεις με αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, που έχουν προϋπολογισμό ίσο ή μεγαλύτερο του ποσού των χιλίων (1.000,00) ευρώ, χωρίς το Φ.Π.Α., κατ' απαίτηση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 4013/2011, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 4038/2012.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΧΑΜΗΛΗΣ ΑΞΙΑΣ

Δημόσιες συμβάσεις χαμηλής αξίας, όπως προαναφέρθηκε, είναι οι συμβάσεις προμηθειών ή παροχής υπηρεσιών, των οποίων η προεκτιμώμενη αξία ισούται ή είναι μεγαλύτερη από το ποσό των 2.500,00 ευρώ και μέχρι του ποσού των 207.000,00 ευρώ ή 414.000,00 ευρώ (για δραστηριότητες των άρθρων 97-101 του Ν. 4281/2014), χωρίς Φ.Π.Α, καθώς και οι συμβάσεις με αντικείμενο υπηρεσίες ξενοδοχείων και εστιατορίων, υπηρεσίες σιδηροδρομικών μεταφορών, υπηρεσίες υδάτινων μεταφορών, βοηθητικές και επικουρικές υπηρεσίες μεταφορών, νομικές υπηρεσίες, υπηρεσίες τοποθέτησης και προμήθειας προσωπικού, υπηρεσίες ερευνών και ασφαλείας, εξαιρουμένων των υπηρεσιών θωρακισμένων οχημάτων, υπηρεσίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, κοινωνικές και υγειονομικές υπηρεσίες, ψυχαγωγικές, πολιτιστικές και αθλητικές υπηρεσίες, λοιπές υπηρεσίες, ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία αυτών. Για τις συμβάσεις έργων το παραπάνω ποσό ανέρχεται στα 5.186.000,00 ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α..

Οι συμβάσεις έργου αξίας μέχρι 5.186.000,00 ευρώ ή προμήθειας ή παροχής υπηρεσίας μέχρι του ποσού των 207.000,00 ευρώ ή 414.000,00 ευρώ (για δραστηριότητες των άρθρων 97-101 του Ν. 4281/2014), χωρίς Φ.Π.Α, καθώς και οι δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙΒ του Προσαρτήματος Α και στο

Παράρτημα XVII του Προσαρτήματος Β του Ν. 4281/2014, ανεξαρτήτως της εκτιμώμενης αξίας αυτών, ανατίθενται σύμφωνα με τις ακόλουθες διαδικασίες:

- α) την ανοικτή διαδικασία,
- β) την κλειστή διαδικασία,
- γ) τη διαδικασία με διαπραγμάτευση με ή χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού,
- δ) τον ανταγωνιστικό διάλογο,
- ε) τον συνοπτικό διαγωνισμό,
- στ) την απευθείας ανάθεση,
- ζ) δυνητικά, μπορούν να συνάπτονται και μέσω του συστήματος προεπιλογής.

Επιλογή διαδικασίας ανάθεσης

Οι Ο.Τ.Α. επιλέγουν ελεύθερα είτε την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, είτε τη διαδικασία διαπραγμάτευσης με προκήρυξη διαγωνισμού, είτε τον ανταγωνιστικό διάλογο, είτε το σύστημα προεπιλογής.

Για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις:

- Αν μετά από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές δεν κρίθηκε κατάλληλη, εφόσον δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιωδώς οι όροι της διακήρυξης.
- Αν για τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση μπορεί να ανατεθεί μόνο σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα.
- Όταν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, που οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών του διαγωνισμού. Στην περίπτωση αυτή οι Ο.Τ.Α. πρέπει να αιτιολογούν την κατεπείγουσα ανάγκη, η οποία δεν πρέπει να οφείλεται σε δική τους ευθύνη και αδράνεια.
- Όταν προμηθεύονται είδη, υπό ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, είτε από προμηθευτή που έπαυσε οριστικά την εμπορική δραστηριότητά του, είτε από τον εκκαθαριστή μιας πτώχευσης ή άλλης ανάλογης διαδικασίας αναγκαστικής εκκαθάρισης.
- Όταν αφορούν συμπληρωματικές παραδόσεις, που πραγματοποιούνται από τον αρχικό προμηθευτή και προορίζονται είτε για τη μερική ανανέωση προμηθειών ή εγκαταστάσεων τρέχουσας χρήσης είτε για την επέκταση υφιστάμενων προμηθειών ή εγκαταστάσεων, εφόσον ή αλλαγή προμηθευτή θα υποχρέωνε τον Ο.Τ.Α. να προμηθευτεί υλικό με διαφορετικά τεχνικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι ασυμβίβαστα ή προκαλούν δυσανάλογες τεχνικές δυσχέρειες ως προς τη χρήση και συντήρηση. Η διάρκεια των συμβάσεων αυτών, καθώς και των ανανεώσιμων συμβάσεων δεν

υπερβαίνει τα τρία (3) έτη, εκτός αν συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, η συνδρομή των οποίων κα πρέπει να αιτιολογείται ειδικώς,

- Όταν πρόκειται για προμήθειες, που είναι εισηγμένες και αγοράζονται σε χρηματιστήριο βασικών προϊόντων.
- Όταν πρόκειται η σύμβαση υπηρεσιών να ανατεθεί σε νικητή διαγωνισμού μελέτης. Στην περίπτωση που υπάρχουν πολλοί νικητές του διαγωνισμού, στη διαπραγμάτευση καλούνται όλοι οι νικητές.
- Όταν πρόκειται η σύμβαση υπηρεσιών ή έργου:
 - α)** η οποία αφορά συμπληρωματικά έργα ή υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχικά κατακυρωθείσα μελέτη, ούτε στην αρχική σύμβαση και τα οποία, λόγω μη προβλέψιμων περιστάσεων, κατέστησαν αναγκαία για την εκτέλεση των εργασιών του έργου ή της υπηρεσίας, όπως περιγράφεται στην αρχική σύμβαση, υπό την προϋπόθεση ότι η ανάθεση γίνεται στον οικονομικό φορέα που εκτελεί τις υπηρεσίες αυτές ή την υπηρεσία αυτή, εφόσον τα συμπληρωματικά έργα ή οι υπηρεσίες είτε δεν μπορούν, από τεχνική ή οικονομική άποψη, να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση χωρίς να δημιουργηθούν μεγάλα προβλήματα για τις αναθέτουσες αρχές, είτε μπορούν να διαχωριστούν από την εκτέλεση της αρχικής σύμβασης, πλην όμως είναι απόλυτα αναγκαία για την ολοκλήρωσή της. Το σωρευτικό ποσό των συναπτομένων συμβάσεων συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 50% του ποσού της αρχικής σύμβασης,
 - β)** όταν έχουν ως αντικείμενο νέα έργα ή υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων έργων ή υπηρεσιών, που ανατέθηκαν στον οικονομικό φορέα ανάδοχο της αρχικής σύμβασης από τις ίδιες αναθέτουσες αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα έργα ή οι υπηρεσίες είναι σύμφωνες με μία βασική μελέτη που αποτέλεσε αντικείμενο αρχικής σύμβασης και η οποία έχει συναφθεί μετά από ανοικτό ή κλειστό διαγωνισμό. Η δυνατότητα προσφυγής στη διαδικασία αυτή πρέπει να επισημαίνεται στην αρχική προκήρυξη διαγωνισμού και το συνολικό προβλεπόμενο ποσό για τη συνέχιση των εργασιών ή υπηρεσιών λαμβάνεται υπόψη από τις αναθέτουσες αρχές για την επιλογή του τρόπου ανάθεσης της σύμβασης. Προσφυγή στη διαδικασία αυτή επιτρέπεται μόνο για μια τριετία μετά τη σύναψη της αρχικής σύμβασης.

Στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων χαμηλής οικονομικής αξίας, ο Ο.Τ.Α. μπορεί να περιορίζει τα έγγραφα της σύμβασης και να μην επιβάλλει ελάχιστες απαιτήσεις ως προς την χρηματοοικονομική ή οικονομική επάρκεια και την επαγγελματική ή τεχνική ικανότητα των οικονομικών φορέων, παρά μόνον εφόσον αυτό αιτιολογείται ειδικά

από τυχόν ιδιαιτερότητες της σύμβασης και υπό την προϋπόθεση της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας⁷.

Συνοπτικός διαγωνισμός (πρόχειρος διαγωνισμός)

Επιτρέπεται ο Ο.Τ.Α. να προσφύγει στη διαδικασία του συνοπτικού (πρόχειρου) διαγωνισμού, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α., είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000,00) ευρώ.

Για τη διενέργεια συνοπτικού διαγωνισμού, ο Ο.Τ.Α. δημοσιεύει απλοποιημένη προκήρυξη στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων. Επιπρόσθετα, μπορεί να προσκαλεί και συγκεκριμένους οικονομικούς φορείς. Ο ελάχιστος αριθμός προσφερόντων είναι τρεις (3). Ο αριθμός των προσφορών πρέπει να είναι επαρκής, ώστε να εξασφαλίζεται πραγματικός ανταγωνισμός. Στην περίπτωση που ο αριθμός των προσφορών είναι μικρότερος από το ελάχιστο όριο που καθορίζει η διακήρυξη του συνοπτικού διαγωνισμού (τουλάχιστον τρεις), ο Ο.Τ.Α. μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία, εφόσον αποδεικνύεται ότι τηρηθήκαν τα ανωτέρω. Η υποβολή μόνο μιας προσφοράς, δεν αποτελεί κώλυμα για τη συνέχιση της διαδικασίας του διαγωνισμού και την ανάθεση της σύμβασης. Οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν έγγραφες προσφορές. Ο συνοπτικός διαγωνισμός διεξάγεται από ειδική τριμελή επιτροπή που συγκροτείται για να διενεργήσει το συγκεκριμένο συνοπτικό διαγωνισμό και διενεργεί όλα τα στάδια του διαγωνισμού, από τον έλεγχο των προβλεπόμενων στη διακήρυξη δικαιολογητικών συμμετοχής, μέχρι την αποσφράγιση των φακέλων των οικονομικών προσφορών. Η αποσφράγιση των φακέλων των δικαιολογητικών συμμετοχής, των τεχνικών προσφορών και των οικονομικών προσφορών μπορεί να ολοκληρωθεί σε μία δημόσια συνεδρίαση, εφόσον κριθεί σκόπιμο από την επιτροπή. Οι λεπτομέρειες διενέργειας του συνοπτικού διαγωνισμού καθορίζονται στη διακήρυξη.

Απευθείας ανάθεση

Ο Ο.Τ.Α. επιτρέπεται να προσφύγει στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, όταν η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α., είναι ίση ή κατώτερη από το ποσό των είκοσι χιλιάδων (20.000,00) ευρώ. Η απευθείας ανάθεση διενεργείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Ο.Τ.Α., χωρίς να απαιτείται η συγκρότηση συλλογικού οργάνου (επιτροπή) για το σκοπό αυτό.

Η απευθείας ανάθεση σε συγκεκριμένο οικονομικό φορέα γίνεται με κριτήριο τη δυνατότητα καλής και έγκαιρης εκτέλεσης της σύμβασης από τον ανάδοχο, σύμφωνα με την προσφορά του, συνεκτιμώντας και την οικονομική του προσφορά. Μετά την έκδοση της

⁷ Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η δράση των αναθετουσών αρχών δεν πρέπει να υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων τους. Δηλαδή, το περιεχόμενο και η μορφή της δράσης πρέπει να αντιστοιχεί στον επιδιωκόμενο στόχο τους.

απόφασης για την ανάθεση της σύμβασης με τη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης, ο Ο.Τ.Α. δημοσιεύει αυτή (απόφαση ανάθεσης) στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων.

Η απόφαση ανάθεσης περιέχει τουλάχιστον:

- α) την επωνυμία και τα στοιχεία επικοινωνίας του Ο.Τ.Α.,
- β) περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης και της αξίας αυτής,
- γ) όνομα και στοιχεία επικοινωνίας του οικονομικού φορέα, στον οποίο ανατίθεται η σύμβαση,
- δ) κάθε άλλη πληροφορία κρίνει απαραίτητη ο Ο.Τ.Α..

Αν η απόφαση ανάθεσης δεν περιέχει κάτι από τα παραπάνω, η καταρτισθείσα σύμβαση είναι αυτοδίκαια άκυρη.

Προθεσμίες

Στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων χαμηλής οικονομικής αξίας, τηρούνται οι ακόλουθες προθεσμίες:

α) Στην ανοικτή διαδικασία, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε είκοσι δύο (22) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων.

β) Στην κλειστή διαδικασία και στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής ανέρχεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων και η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής των προσφορών των οικονομικών φορέων που έχουν προεπιλεγεί για την υποβολή προσφοράς ανέρχεται σε δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής της πρόσκλησης υποβολής προσφοράς προς τους προεπιλεγέντες.

γ) Στον συνοπτικό (πρόχειρο) διαγωνισμό, η ελάχιστη προθεσμία παραλαβής προσφορών ανέρχεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης της σύμβασης στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων.

Για τον καθορισμό των προθεσμιών παραλαβής των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, ο Ο.Τ.Α. λαμβάνει υπόψη, ιδίως, τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της σύμβασης και τον χρόνο που απαιτείται για την προετοιμασία των αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών. Οι προθεσμίες για την παραλαβή των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών πρέπει να καθορίζονται με τρόπο που να προκύπτει η ακριβής ημερομηνία και ώρα κατά την οποία οι αιτήσεις συμμετοχής και οι προσφορές μπορούν να υποβάλλονται.

Στις συμβάσεις χαμηλής οικονομικής αξίας δεν υπάρχει υποχρέωση διαβίβασης της σχετικής έκθεσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Επίσης, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί σύνταξης και δημοσίευσης της προκήρυξης στην Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, καθώς και των προθεσμιών που ισχύουν για την περίπτωση αυτή. Επιπρόσθετα, οι Ο.Τ.Α. δεν αποστέλλουν στην Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων καταστάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που ανέθεσαν το προηγούμενο έτος.

Κατά τα λοιπά, στις συμβάσεις χαμηλής οικονομικής αξίας εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 4281/2014, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στα επιμέρους άρθρα αυτού.

ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Προγραμματισμός δημοσίων συμβάσεων

Ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία της προς ανάθεση σύμβασης, οι Ο.Τ.Α. προγραμματίζουν τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών και έργων που προτίθενται να συνάψουν στο επόμενο κάθε φορά οικονομικό έτος, συντάσσοντας πίνακα προγραμματισμού, ο οποίος περιλαμβάνει ιδίως τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) Τον αριθμό, το είδος και το αντικείμενο των συμβάσεων, τις ποσότητες του ενδεικτικού προϋπολογισμού, καθώς και τυχόν δικαιώματα προαίρεσης.

β) Τη συνολική εκτιμώμενη αξία των συμβάσεων και ενδεχομένως της κάθε σύμβασης.

γ) Τη διαδικασία ανάθεσης των συμβάσεων.

δ) Την προγραμματισμένη έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης των συμβάσεων.

ε) Την προβλεπόμενη διάρκεια των συμβάσεων.

στ) Κάθε άλλο στοιχείο που θα καθοριστεί με Κ.Υ.Α..

Οι Ο.Τ.Α., μετά την έγκριση του προϋπολογισμού τους, καταχωρίζουν τον πίνακα προγραμματισμού στην Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων του Ν. 4013/2011 και φέρουν την ευθύνη για την ακρίβεια των παρεχόμενων πληροφοριών. Ο πίνακας ενημερώνεται αμέσως για κάθε ενδεχόμενη τροποποίηση ή προσθήκη και παραμένει αναρτημένος τουλάχιστον μέχρι τις 30 Ιουλίου του επόμενου οικονομικού έτους.

Προκαταρκτικές διαβουλεύσεις με την αγορά

Εφόσον ο Ο.Τ.Α. προτίθεται να αναθέσει μια σύμβαση υψηλής αξίας⁸, πριν την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης οφείλει να διεξάγει διαβούλευση με την αγορά, προκειμένου να αξιολογηθούν η διάρθρωση, η ικανότητα και η δυναμικότητα της αγοράς και να ενημερωθούν οι οικονομικοί φορείς για τα σχέδια και τις απαιτήσεις των συμβάσεών του.

⁸ Δημόσια σύμβαση υψηλής αξίας είναι αυτή της οποίας η προεκτιμώμενη αξία ισούται ή είναι μεγαλύτερη από το ποσό των 207.000,00 ευρώ ή 414.000,00 ευρώ (για δραστηριότητες των άρθρων 97-101 του Ν. 4281/2014), χωρίς Φ.Π.Α, ενώ ειδικά για τα έργα το ποσό των 5.186.000,00 ευρώ,

Για τον σκοπό αυτό, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να ζητήσουν ή να δεχτούν τις συμβουλές φορέων του Δημόσιου Τομέα ή ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων ή φορέων της αγοράς, εφόσον οι συμβουλές δεν έχουν ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση του ανταγωνισμού και δεν καταλήγουν σε παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχείρισης, της αποφυγής των διακρίσεων και της διαφάνειας.

Η διαβούλευση είναι δυναμική στις συμβάσεις χαμηλής αξίας, δηλαδή προεκτιμώμενης αξίας μέχρι του ποσού ένταξης αυτής στο κοινοτικό δίκαιο.

Η διαβούλευση διεξάγεται αφού προηγουμένα ο Ο.Τ.Α. εκδώσει ειδική πρόσκληση για ανοιχτή, μη δεσμευτική συμμετοχή των ενδιαφερόμενων οικονομικών φορέων, που αναρτάται στην ιστοσελίδα του και δημοσιοποιείται με κάθε άλλο πρόσφορο, κατά την κρίση του, μέσω του έντυπου ή ηλεκτρονικού τύπου. Η δαπάνη των τυχόν δημοσιεύσεων στον τύπο και κάθε άλλο μέσο δημοσιότητας βαρύνει τον Ο.Τ.Α..

Η ειδική πρόσκληση μπορεί και να μη δημοσιοποιείται, αλλά να αποστέλλεται με κάθε πρόσφορο τρόπο, εφόσον πρόκειται για συμβάσεις, που οι Ο.Τ.Α. πρέπει να παράσχουν πληροφορίες, η αποκάλυψη των οποίων είναι αντίθετη προς τα ουσιώδη συμφέροντά τους ή μπορεί να παραβιάσει τυχόν απόρρητα.

Η πρόσκληση αναφέρει τα στοιχεία του Ο.Τ.Α., το αντικείμενο της σύμβασης, τον τρόπο και την προθεσμία υποβολής παρατηρήσεων. Στην πρόσκληση επισυνάπτεται περιγραφικό έγγραφο, στο οποίο περιλαμβάνεται κάθε άλλο πληροφοριακό στοιχείο σχετικά με τη σύμβαση που πρόκειται να συναφθεί.

Η διαδικασία διαβούλευσης διαρκεί από δεκαπέντε (15) ημέρες μέχρι εξήντα (60) ημέρες από την ανάρτηση της σχετικής ανακοίνωσης ή από την αποστολή της σχετικής πρόσκλησης. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παρατείνεται, ιδίως σε περιπτώσεις συμβάσεων μείζονος οικονομικής αξίας ή με ιδιαίτερα σύνθετο αντικείμενο. Μετά τη λήξη της προθεσμίας που τάσσεται στην πρόσκληση για την ολοκλήρωση της διαβούλευσης, ο Ο.Τ.Α. συγκεντρώνει και επεξεργάζεται τα σχόλια που υποβλήθηκαν.

Τεκμηρίωση δημόσιας σύμβασης

Για την τεκμηρίωση της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ο Ο.Τ.Α. συντάσσει και τηρεί σε ηλεκτρονική μορφή ειδικό «Φάκελο Δημόσιας Σύμβασης». Ο Φάκελος Δημόσιας Σύμβασης συμπληρώνεται και επικαιροποιείται σε όλα τα επιμέρους στάδια ανάθεσης και εκτέλεσης της σύμβασης, την ακολουθεί ως τη λήξη της και περιλαμβάνει ιδίως:

- α) την τεκμηρίωση της σκοπιμότητας της σύμβασης,
- β) την περιγραφή του αντικειμένου της σύμβασης,

γ) τα έγγραφα της σύμβασης⁹ και

δ) τον προϋπολογισμό της σύμβασης και την τεκμηρίωσή του.

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΣΥΝΑΨΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Δημοσιότητα σε εθνικό επίπεδο

Οι Ο.Τ.Α. δημοσιεύουν τις προκηρύξεις και διακηρύξεις ή τις αποφάσεις απευθείας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία τους και τη διαδικασία ανάθεσης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. και στην ιστοσελίδα τους, εφόσον διαθέτουν, μέσω διαύλου αυτοματοποιημένης διανομής (RSSFEED). Επισημαίνεται ότι από 8-8-2015 υφίσταται η υποχρέωση καταχώρησης συμβάσεων στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. ανεξάρτητα από την εκτιμώμενη αξία τους. Μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. θα καταχωρούνται όλες οι συμβάσεις με αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, που έχουν προϋπολογισμό ίσο ή μεγαλύτερο του ποσού των χιλίων (1.000,00) ευρώ, χωρίς το Φ.Π.Α., κατ' απαίτηση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 4013/2011, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 4038/2012.

Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. εκδίδει πρότυπες προκηρύξεις, τις οποίες υποχρεούνται να χρησιμοποιούν οι Ο.Τ.Α..

Οι Ο.Τ.Α. δημοσιεύουν προκήρυξη (περίληψη διακήρυξης) δημόσιας σύμβασης στον περιφερειακό και τοπικό τύπο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3548/2007, η δαπάνη της οποίας αναλαμβάνεται από τον Ο.Τ.Α..

Οι προκηρύξεις και διακηρύξεις δημοσίων συμβάσεων πρέπει να φέρουν Αριθμό Διαδικτυακής Ανάρτησης Μητρώου (Α.Δ.Α.Μ.) στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Λόγοι αποκλεισμού

Οι λόγοι αποκλεισμού του προσφέροντος ή του υποψηφίου καθορίζονται στους όρους διακήρυξης του διαγωνισμού. Ο προσφέρων ή ο υποψήφιος αποκλείεται από τη συμμετοχή του στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης εφόσον:

⁹ Τα έγγραφα της σύμβασης περιλαμβάνουν ιδίως:

α) Τις προκηρύξεις (περιλήψεις διακηρύξεων) που δημοσιεύονται σύμφωνα στον τύπο και στο διαδίκτυο.

β) Τη διακήρυξη του διαγωνισμού ή την πρόσκληση σε διαπραγμάτευση, η οποία περιλαμβάνει όλους τους γενικούς και ειδικούς όρους της διαδικασίας σύναψης και εκτέλεσης της σύμβασης.

γ) Το σχέδιο σύμβασης με τα τυχόν παραρτήματά της.

δ) Την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων και τη γενική συγγραφή υποχρεώσεων, εφόσον υπάρχει.

ε) Την τεχνική συγγραφή υποχρεώσεων που περιλαμβάνει και τις εφαρμοστέες τεχνικές προδιαγραφές τις οποίες πρέπει να ικανοποιούν τα παραδοτέα της σύμβασης και

στ) κάθε άλλη σχετική πληροφορία ή στοιχείο.

α) Είτε κατά το χρόνο διενέργειας του διαγωνισμού, είτε κατά την κοινοποίηση της έγγραφης ειδοποίησης προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης, έχει εκδοθεί σε βάρος του αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για:

- i) συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση,
- ii) δωροδοκία,
- iii) απάτη,
- iv) νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας.

β) Είτε κατά το χρόνο διενέργειας του διαγωνισμού, είτε κατά την κοινοποίηση της έγγραφης ειδοποίησης προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης και υπό την προϋπόθεση ότι η διακήρυξη του διαγωνισμού το προβλέπει:

- i) Τελεί υπό πτώχευση, εκκαθάριση, παύση εργασιών, αναγκαστική διαχείριση ή πτωχευτικό συμβιβασμό, αναστολή εργασιών ή τελεί σε ανάλογη κατάσταση που προβλέπεται από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του,
- ii) Έχει κινηθεί σε βάρος του διαδικασία κήρυξης σε πτώχευση, εκκαθάρισης, αναγκαστικής διαχείρισης, πτωχευτικού συμβιβασμού ή οποιαδήποτε άλλη παρόμοια διαδικασία προβλεπόμενη από τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του.
- iii) Έχει καταδικασθεί βάσει δικαστικής απόφασης που έχει ισχύ δεδικασμένου, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας όπου εκδόθηκε η απόφαση και η οποία διαπιστώνει αδίκημα σχετικό με την επαγγελματική διαγωγή του.
- iv) Έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα συναφές με το αντικείμενο του διαγωνισμού ή σε σχέση με την επαγγελματική του ιδιότητα που αποδεδειγμένα διαπιστώθηκε από την αναθέτουσα αρχή.
- v) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην καταβολή των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του ή του ελληνικού δικαίου.
- vi) Δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του όσον αφορά στην πληρωμή των φόρων και τελών, σύμφωνα με τις διατάξεις της χώρας εγκατάστασής του ή του ελληνικού δικαίου.
- vii) Είναι ένοχος σοβαρών ψευδών δηλώσεων κατά την παροχή των πληροφοριών ή όταν δεν έχει παράσχει τις πληροφορίες αυτές.

γ) Είτε κατά το χρόνο διενέργειας του διαγωνισμού, είτε κατά την κοινοποίηση της έγγραφης ειδοποίησης προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης, έχει καταδικαστεί

με αμετάκλητη απόφαση για κάποιο από τα αδικήματα της υπεξαίρεσης, της απάτης, της εκβίασης, της πλαστογραφίας, της ψευδορκίας, της δωροδοκίας και της δόλιας χρεωκοπίας.

δ) Συντρέχει στο πρόσωπό του κατάσταση σύγκρουσης συμφερόντων¹⁰, η οποία δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα λιγότερο επαχθή μέτρα.

ε) Ο Ο.Τ.Α. διαθέτει επαρκείς εύλογες ενδείξεις ότι ο οικονομικός φορέας συνήψε συμφωνίες με άλλους οικονομικούς φορείς, με σκοπό τη στρέβλωση του ανταγωνισμού κατά τη διαδικασία ανάθεσης της συγκεκριμένης σύμβασης.

στ) Ο οικονομικός φορέας επιχειρεί να επηρεάσει με αθέμιτο τρόπο τη διαδικασία λήψης αποφάσεων του Ο.Τ.Α., να αποκτήσει εμπιστευτικές πληροφορίες που ενδέχεται να του αποφέρουν αθέμιτο πλεονέκτημα κατά τη διαδικασία ανάθεσης ή να παράσχει εξ αμελείας παραπλανητικές πληροφορίες που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιαδώς τις αποφάσεις που αφορούν στον αποκλεισμό ή στην ποιοτική επιλογή οικονομικών φορέων ή στην ανάθεση της σύμβασης.

ζ) Από την προηγούμενη συμμετοχή του οικονομικού φορέα στο στάδιο της προπαρασκευής της διαδικασίας ανάθεσης, με τη διαδικασία της διαβούλευσης, προκύπτει στρέβλωση του ανταγωνισμού, η οποία δεν μπορεί να θεραπευθεί με άλλα λιγότερο επαχθή μέτρα.

η) Συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 4 και της παρ. 4 του άρθρου 8 του Ν. 3310/2005, όπως ισχύουν, εφόσον η υπό ανάθεση σύμβαση υπάγεται

¹⁰ Σύγκρουση συμφερόντων υφίσταται όταν: α) τα μέλη του προσωπικού του Ο.Τ.Α., των οικονομικών φορέων, καθώς και τα μέλη αποφαινόμενων γνωμοδοτικών οργάνων, εφόσον συμμετέχουν στην προπαρασκευή και τη διενέργεια της διαδικασίας σύναψης δημόσιας σύμβασης, β) ο επικεφαλής και τα μέλη των οργάνων διοίκησης του Ο.Τ.Α., οι οποίοι χωρίς να επεμβαίνουν άμεσα στη διεξαγωγή της διαδικασίας ανάθεσης, ενδέχεται όμως να επηρεάσουν το αποτέλεσμα της, γ) οι σύζυγοι και συγγενείς εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, κατ' ευθεία μεν γραμμή απεριορίστως, εκ πλαγίου δε έως και τέταρτου βαθμού των προσώπων των περιπτώσεων α' και β', έχουν, άμεσα ή έμμεσα, «ιδιωτικό συμφέρον», δηλαδή οικονομικό ή προσωπικό συμφέρον στο αποτέλεσμα της διαδικασίας σύναψης της δημόσιας σύμβασης, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι πλήττει την αμερόληπτη και αντικειμενική εκτέλεση των καθηκόντων τους.

Ως ιδιωτικά συμφέροντα νοούνται προσωπικά, οικογενειακά, οικονομικά, πολιτικά ή άλλα κοινά συμφέροντα με τους υποψηφίους ή προσφέροντες, συμπεριλαμβανομένων και αντικρουόμενων επαγγελματικών συμφερόντων, όπως ιδίως:

α) Η συμμετοχή μέλους του προσωπικού ή της διοίκησης του Ο.Τ.Α. στα όργανα διοίκησης ή διαχείρισης ενός οικονομικού φορέα, όταν φορέας αυτός συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί ο Ο.Τ.Α.

β) Η κατοχή από μέλος του προσωπικού ή της διοίκησης ενός Ο.Τ.Α., ποσοστού άνω του 0,5% των μετοχών, εταιρικών μεριδίων ή άλλης φύσης δικαιωμάτων επί του κεφαλαίου ενός οικονομικού φορέα, που επιτρέπουν στο μέλος αυτό να συμμετέχει στη διαχείριση των υποθέσεων του οικονομικού φορέα, όταν ο φορέας αυτός συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί ο Ο.Τ.Α.

γ) Η ύπαρξη, κατά τη χρονική περίοδο που έχει ως αφετηρία δώδεκα (12) μήνες πριν την έναρξη της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης και λήξη την ημέρα σύναψής της, συμβατικού δεσμού που αφορά είτε στην παροχή εξηρημένης εργασίας είτε στην εκτέλεση έργου ή παροχή υπηρεσιών ή πώληση αγαθών μεταξύ ενός μέλους του προσωπικού ή της διοίκησης μιας αναθέτουσας αρχής ή ενός αναθέτοντος φορέα, με έναν οικονομικό φορέα, όταν ο φορέας αυτός συμμετέχει στη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης που διενεργεί ο Ο.Τ.Α..

βάσει της προεκτιμώμενης αξίας της στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 3310/2005 (προεκτιμώμενη αξία άνω του 1.000.000,00 ευρώ).

Αποκλείεται από τη συμμετοχή κατά τη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης ο προσφέρων ή ο υποψήφιος που είναι κοινοπραξία οικονομικών φορέων όταν συντρέχει κάποια από τις παραπάνω περιπτώσεις στο πρόσωπο ενός από τα μέλη της κοινοπραξίας.

Αποκλείεται, επίσης ο προσφέρων ή ο υποψήφιος, όταν συντρέχει κάποια από τις παραπάνω περιπτώσεις στο πρόσωπο τρίτων φορέων που παρέχουν προς τον προσφέροντα ή τον υποψήφιο οικονομική, χρηματοοικονομική ή τεχνική ικανότητα (δάνεια εμπειρία).

Ο οικονομικός φορέας που τελεί σε μια από τις ανωτέρω καταστάσεις μπορεί να προσκομίζει στοιχεία από τα οποία να αποδεικνύεται ότι τα μέτρα που έλαβε επαρκούν για να αποδείξουν την αξιοπιστία του. Ειδικότερα, ο οικονομικός φορέας μπορεί να αποδεικνύει ότι έχει καταβάλει ή έχει δεσμευθεί να καταβάλει τυχόν επιβληθέντα πρόστιμα ή άλλες χρηματικές κυρώσεις ή αποζημίωση για ενδεχόμενες ζημιές που προκλήθηκαν από το ποινικό αδίκημα ή το παράπτωμα, ότι έχει διευκρινίσει τα γεγονότα και τις περιστάσεις με ολοκληρωμένο τρόπο, μέσω ενεργού συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, και έχει λάβει συγκεκριμένα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα, καθώς και μέτρα σε επίπεδο προσωπικού, κατάλληλα για την αποφυγή περαιτέρω ποινικών αδικημάτων ή παραπτωμάτων. Τα μέτρα που λαμβάνονται από τους οικονομικούς φορείς αξιολογούνται σε συνάρτηση με τη σοβαρότητα και τις ιδιαίτερες περιστάσεις του ποινικού αδικήματος ή του παραπτώματος. Αν τα στοιχεία κριθούν επαρκή, ο οικονομικός φορέας δεν αποκλείεται από τη διαδικασία ανάθεσης. Σε περίπτωση που τα μέτρα κριθούν ανεπαρκή, γνωστοποιείται στον οικονομικό φορέα το σκεπτικό της κρίσης.

Έλεγχος καταλληλότητας των προσφερόντων ή υποψηφίων

Ο Ο.Τ.Α. καθορίζει τα ελάχιστα προσόντα και ικανότητες που οφείλουν να διαθέτουν οι προσφέροντες/υποψήφιοι για να συμμετέχουν στις διαδικασίες ανάθεσης.

Για τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες ανάθεσης οι προσφέροντες ή οι υποψήφιοι υποβάλλουν δικαιολογητικά, προκειμένου να αποδείξουν ιδίως:

- α) τη νομιμοποίησή τους,
- β) την προσωπική κατάσταση και επαγγελματική τους επάρκεια,
- γ) την οικονομική, χρηματοοικονομική επάρκεια και τεχνική ικανότητά τους,
- δ) την επίκληση της χρηματοοικονομικής ή τεχνικής ικανότητας τρίτων,
- ε) την ύπαρξη συστήματος διασφάλισης ποιότητας ή περιβαλλοντικής διαχείρισης,
- στ) κάθε άλλη απαίτηση ή στοιχείο πρόσφορο για τη διενέργεια του ελέγχου καταλληλότητας.

Τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, καθώς και τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν ότι αυτά πληρούνται, εξειδικεύονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Για να ελεγχθεί η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια των προσφερόντων ή υποψηφίων, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να έχουν κατάλληλη οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα. Για το σκοπό αυτό, μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, στον οποίο συμπεριλαμβάνεται και ένας ορισμένος ελάχιστος κύκλος εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επιπρόσθετα, οι Ο.Τ.Α. μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς τους, από τις οποίες προκύπτουν στοιχεία, όπως ο λόγος μεταξύ ενεργητικού και παθητικού. Μπορούν, επίσης, να ζητούν από τους οικονομικούς φορείς να διαθέτουν ικανοποιητική ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικών κινδύνων.

Σε περίπτωση που η διακήρυξη το απαιτεί, ο απαιτούμενος ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, πλην ειδικών περιστάσεων, οι οποίες μνημονεύονται στα έγγραφα της σύμβασης.

Ο λόγος μεταξύ ενεργητικού και παθητικού μπορεί να εκτιμάται, εφόσον οι Ο.Τ.Α. εξειδικεύουν στα έγγραφα της σύμβασης τις μεθόδους και τα κριτήρια για την συνεκτίμησή του, τηρώντας πάντα τις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της μη διάκρισης.

Για τον έλεγχο της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας των προσφερόντων ή των υποψηφίων, ο Ο.Τ.Α. μπορεί να ζητά με τη διακήρυξη ένα ή περισσότερα δικαιολογητικά ανάλογα με τις απαιτήσεις της κατά περίπτωση σύμβασης, τις δυνατότητες της συγκεκριμένης αγοράς, στην οποία απευθύνεται, και την ανάγκη εξασφάλισης συνθηκών πραγματικού ανταγωνισμού.

Η τεχνική και επαγγελματική ικανότητα των προσφερόντων ή των υποψηφίων μπορεί να ελέγχεται με βάση, ιδίως την τεχνογνωσία τους, την αποτελεσματικότητα, την εμπειρία και την αξιοπιστία τους. Για τον έλεγχο της ικανότητας αυτής ο Ο.Τ.Α. προσδιορίζει στη διακήρυξη τα αναγκαία στοιχεία ανάλογα με το είδος και το φυσικό ή οικονομικό αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης.

Δικαιολογητικά ποιοτικής επιλογής

Κατά την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, ο προσφέρων ή ο υποψήφιος οικονομικός φορέας υποβάλλει δήλωση, πρότυπο της οποίας θα εκδοθεί από την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. Στη δήλωση αυτή θα αναγράφεται ότι δεν βρίσκεται σε καμία από τις καταστάσεις που αποτελούν λόγο αποκλεισμού, δηλώνει τους φορείς προς τους οποίους είναι υπόχρεος καταβολής ασφαλιστικών εισφορών, ότι πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, ότι ικανοποιεί τους αντικειμενικούς κανόνες και τα κριτήρια επιλογής που έχουν καθοριστεί, ότι έλαβε υπόψη του τις υποχρεώσεις σχετικά με τις διατάξεις περί προστασίας

του περιβάλλοντος και των συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο όπου πρόκειται να εκτελεσθεί η σύμβαση, ότι μπορεί να παράσχει κάθε δικαιολογητικό ή έγγραφο που αποδεικνύει τις πληροφορίες και δηλώσεις που περιλαμβάνει στη δήλωσή του.

Αν ο προσφέρων ή ο υποψήφιος επικαλείται τις χρηματοοικονομικές, τεχνικές ή επαγγελματικές δυνατότητες άλλων φορέων, θα πρέπει να προσκομίζει δηλώσεις των φορέων αυτών. Οι δηλώσεις υπέχουν θέση υπεύθυνης δήλωσης του Ν. 1599/1986, χωρίς να απαιτείται η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής που προσώπου που υποβάλλει τη δήλωση. Η δήλωση, ανεξάρτητα από την αναγραφόμενη σε αυτήν ημερομηνία, αποκτά βεβαία χρονολογία με την υποβολή της προσφοράς ή της αίτησης συμμετοχής τις οποίες συνοδεύει.

Ο Ο.Τ.Α. μπορεί να ζητεί ανά πάσα στιγμή από τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας και πριν την ολοκλήρωσή της, να υποβάλουν όλα ή μερικά έγγραφα που αποδεικνύουν τις πληροφορίες και δηλώσεις που περιλαμβάνει στη δήλωσή του ο προσφέρων/υποψήφιος, αν κατά την άποψή τους, είναι αναγκαίο για τη διασφάλιση της ομαλής διενέργειας της διαδικασίας.

Στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να προβλέπεται ότι οι οικονομικοί φορείς δεν υποχρεούνται να υποβάλουν δικαιολογητικά έγγραφα ή άλλα αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον και στο βαθμό που ο Ο.Τ.Α. μπορεί να αποκτήσει τα πιστοποιητικά ή τις σχετικές πληροφορίες απευθείας με πρόσβαση σε βάση δεδομένων που τηρείται σε οποιοδήποτε κράτος – μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διατίθεται δωρεάν. Η δήλωση περιέχει, επίσης, τις πληροφορίες που απαιτούνται για την απευθείας αναζήτηση δικαιολογητικών συμμετοχής, όπως τη διαδικτυακή διεύθυνση της βάσης δεδομένων, στοιχεία ταυτοποίησης και, κατά περίπτωση, την απαραίτητη δήλωση συναίνεσης.

Αν ο υποψήφιος ή ο προσφέρων αποτελεί κοινοπραξία, υποβάλλει τη δήλωση, τα έγγραφα ή τα δικαιολογητικά για κάθε μέλος της κοινοπραξίας.

Όταν υποβάλλεται αίτηση συμμετοχής ή προσφορά από υποψήφιο ή προσφέροντα που δηλώνει ότι θα χρησιμοποιήσει τη χρηματοοικονομική ή οικονομική επάρκεια ή επαγγελματική ή τεχνική ικανότητα τρίτων οικονομικών προσώπων ή υπεργολάβων για την εκτέλεση της σύμβασης, στην περίπτωση που ανακηρυχθεί ανάδοχος, προσκομίζονται από τον υποψήφιο για κάθε τρίτο οικονομικό φορέα ή υπεργολάβο τα δικαιολογητικά ποιοτικής επιλογής που προβλέπονται στη διακήρυξη.

Επίκληση ικανοτήτων τρίτων φορέων

Όταν ο προσφέρων ή ο υποψήφιος επικαλείται για την απόδειξη των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, που αφορούν είτε στην οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια ή στην τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, που ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης, τις ικανότητες τρίτων φορέων, όσον αφορά στα κριτήρια που σχετίζονται με τους τίτλους

σπουδών και τα επαγγελματικά προσόντα ή με τη σχετική επαγγελματική εμπειρία, οι υποψήφιοι ή προσφέροντες μπορούν να βασίζονται στις ικανότητες τρίτων φορέων, μόνο αυτοί θα εκτελέσουν τις υπηρεσίες για τις οποίες απαιτούνται οι συγκεκριμένες ικανότητες.

Εφόσον ο προσφέρων ή ο υποψήφιος στηρίζεται στις ικανότητες τρίτων οικονομικών φορέων, όσον αφορά στα κριτήρια που σχετίζονται με την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, ο Ο.Τ.Α. μπορεί να επιβάλει στον προσφέροντα ή στον υποψήφιο και στον τρίτο φορέα να είναι από κοινού υπεύθυνοι για την εκτέλεση της σύμβασης.

Αν ο προσφέρων ή ο υποψήφιος επιθυμεί να στηριχθεί στις ικανότητες τρίτων φορέων, οφείλει να αποδεικνύει ότι θα έχει στη διάθεσή του τους αναγκαίους πόρους, ιδίως, με την προσκόμιση, κατά την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής ή προσφορών, της σχετικής δέσμευσης των φορέων αυτών.

Ο Ο.Τ.Α. εξετάζει αν οι τρίτοι οικονομικοί φορείς, τις ικανότητες των οποίων ο προσφέρων ή ο υποψήφιος επικαλείται, πληρούν τα σχετικά κριτήρια ποιοτικής επιλογής ή αν συντρέχουν στο πρόσωπό τους λόγοι αποκλεισμού.

Ο Ο.Τ.Α. μπορεί να απαιτεί από τον προσφέροντα - υποψήφιο να αντικαταστήσει έναν τρίτο οικονομικό φορέα που δεν πληροί σχετικό κριτήριο επιλογής ή για τον οποίο συντρέχουν οι λόγοι αποκλεισμού που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης και ο προσφέρων/υποψήφιος υποχρεούται να το πράξει.

Επίσης, μια κοινοπραξία οικονομικών φορέων, μπορεί να στηρίζεται στις ικανότητες των μελών της κοινοπραξίας ή άλλων φορέων.

Εγγυήσεις

Οι Ο.Τ.Α. ζητούν από τους προσφέροντες να προσκομίσουν τις εξής εγγυήσεις:

α) Εγγύηση συμμετοχής, το ύψος της οποίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό, αριθμητικώς και ολογράφως σε ευρώ και δεν μπορεί να υπερβαίνει το 2% της προεκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός Φ.Π.Α. Το ποσοστό αυτό είναι το μέγιστο δυνατό, που μπορεί να ζητήσει δια μέσου της διακήρυξης ο Ο.Τ.Α.. Η εγγύηση συμμετοχής πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για τριάντα (30) ημέρες μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς, που καθορίζουν τα έγγραφα της σύμβασης. Σε περίπτωση που η διάρκεια ισχύος της προσφοράς λήγει, ο Ο.Τ.Α. μπορεί, πριν τη λήξη της, να ζητά από τον προσφέροντα να παρατείνει τη διάρκεια ισχύος της προσφοράς και της εγγύησης συμμετοχής.

Δεν απαιτείται εγγύηση συμμετοχής για τη συμμετοχή σε συνοπτικό (πρόχειρο) διαγωνισμό ή σε διαδικασίες ανάθεσης συμφωνιών - πλαίσιο.

Η εγγύηση συμμετοχής καταπίπτει εφόσον ο προσφέρων:

- αποσύρει την προσφορά του κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής,
- παρέχει ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες,

- δεν προσκομίσει έγκαιρα τα δικαιολογητικά κατακύρωσης,
- δεν προσέλθει έγκαιρα για υπογραφή της σύμβασης.

Η εγγύηση συμμετοχής επιστρέφεται στον ανάδοχο με την προσκόμιση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και στους λοιπούς προσφέροντες εντός τεσσάρων (4) ημερών από την κοινοποίηση σε αυτούς είτε της οριστικής απόφασης περί απόρριψης της προσφοράς τους από τα επόμενα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης, είτε της απόφασης κατακύρωσης της σύμβασης.

β) Εγγύηση καλής εκτέλεσης, το ύψος της οποίας καθορίζεται σε ποσοστό μέχρι 5% επί της αξίας της σύμβασης, χωρίς το Φ.Π.Α.. Το ποσοστό αυτό είναι το μέγιστο δυνατό, που μπορεί να ζητήσει δια μέσου των εγγράφων της σύμβασης ο Ο.Τ.Α.. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης καταπίπτει στην περίπτωση παράβασης των όρων της σύμβασης, όπως αυτή ειδικότερα ορίζει.

γ) Εγγύηση καλής εκτέλεσης συμφωνίας-πλαίσιο, το ύψος της οποίας ανέρχεται σε ποσοστό έως 0,5% επί της συνολικής αξίας της συμφωνίας-πλαίσιο ή του τμήματος της συμφωνίας πλαίσιο, η οποία θα αποδεσμεύεται ισόποσα και αναλογικά, κάθε έτος, σε σχέση με το χρόνο συνολικής διάρκειας της συμφωνίας-πλαίσιο.

δ) Εγγύηση προκαταβολής στην περίπτωση χορήγησης προκαταβολής, ισόποση με το ύψος της προκαταβολής. Όταν προσκομίζεται και εγγύηση καλής εκτέλεσης, αυτή καλύπτει και την παροχή ισόποσης προκαταβολής προς τον ανάδοχο, χωρίς να απαιτείται η κατάθεση εγγύησης προκαταβολής. Αν από τα έγγραφα της σύμβασης προβλέπεται μεγαλύτερο ύψος προκαταβολής, αυτή λαμβάνεται με την κατάθεση από τον ανάδοχο εγγύησης προκαταβολής που θα καλύπτει τη διαφορά μεταξύ του ποσού της εγγύησης καλής εκτέλεσης και του ποσού της καταβαλλομένης προκαταβολής. Η απόσβεση της προκαταβολής και η επιστροφή της εγγύησης καλής εκτέλεσης πραγματοποιούνται, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σύμβαση. Η προκαταβολή και η εγγύηση προκαταβολής μπορεί να χορηγείται τμηματικά εφόσον τούτο ορίζεται στους όρους της διακήρυξης και στα έγγραφα της σύμβασης.

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να ζητούν από τους προσφέροντες να παράσχουν:

α) Εγγύηση καλής λειτουργίας για την αποκατάσταση των ελαττωμάτων που ανακύπτουν ή των ζημιών που προκαλούνται από δυσλειτουργία των έργων ή των αγαθών κατά την περίοδο εγγύησης καλής λειτουργίας, εφόσον προβλέπεται η προσκόμιση τέτοιας εγγύησης. Το ύψος της εγγύησης καλής λειτουργίας καθορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης σε συγκεκριμένο χρηματικό ποσό.

β) Ασφάλιση κατά παντός κινδύνου και αστικής ευθύνης, η οποία καλύπτει την αποκατάσταση ζημιών που προκαλούνται από τον ανάδοχο της σύμβασης κατά την εκτέλεσή της. Η ασφάλιση αυτή ζητείται υποχρεωτικά στις δημόσιες συμβάσεις έργων. Τα έγγραφα της σύμβασης ορίζουν με σαφήνεια και ακρίβεια τις απαιτούμενες εγγυήσεις, τον τύπο, το ακριβές ποσό, τη διαδικασία κατάπτωσης, επιστροφής ή αποδέσμευσης και τους ειδικότερους όρους αυτών.

Οι εγγυήσεις εκδίδονται από πιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν νόμιμα στα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, ή στα κράτη-μέρη της Συμφωνίας Δημοσίων Συμβάσεων του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου και έχουν το δικαίωμα αυτό. Μπορούν, επίσης, να εκδίδονται από το Ε.Τ.Α.Α. - Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. ή να παρέχονται με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων με παρακατάθεση σε αυτό του αντίστοιχου χρηματικού ποσού.

Χρόνος και τρόπος υποβολής προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής

Όσοι επιθυμούν να λάβουν μέρος σε διαδικασία ανάθεσης πρέπει να καταθέσουν αίτηση συμμετοχής ή προσφορά εντός της προθεσμίας που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Οι προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής που υποβάλλονται ή αποστέλλονται στον Ο.Τ.Α., παραλαμβάνονται από το αρμόδιο όργανο επί αποδείξει.

Προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής που περιέρχονται στον Ο.Τ.Α. με οποιονδήποτε τρόπο, πριν από τη διενέργεια του διαγωνισμού, δεν αποσφραγίζονται, αλλά παραδίδονται στην επιτροπή διαγωνισμού για να αποσφραγιστούν μαζί με τις άλλες που κατατέθηκαν κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού.

Προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής που υποβάλλονται ή περιέρχονται στον Ο.Τ.Α. εκπρόθεσμα, επιστρέφονται στους προσφέροντες χωρίς να αποσφραγιστούν.

Πριν να λήξει η προθεσμία για την υποβολή των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, ο προσφέρων ή ο υποψήφιος μπορεί να τροποποιήσει, συμπληρώσει ή αποσύρει την προσφορά του ή την αίτηση συμμετοχής του.

Περιεχόμενο των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής

Α. Στον ανοικτό διαγωνισμό οι προσφέροντες υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα:

α) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Δικαιολογητικά Συμμετοχής», ο οποίος περιέχει:

- Εγγύηση συμμετοχής στο διαγωνισμό,

- Δικαιολογητικά ποιοτικής επιλογής, σχετικά με την προσωπική τους κατάσταση και την οικονομική ή χρηματοοικονομική επάρκεια και την επαγγελματική ή την τεχνική ικανότητά τους,
- Αποδεικτικά έγγραφα νομιμοποίησης του προσφέροντος ή του υποψήφιου νομικού προσώπου.

β) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Τεχνική Προσφορά», ο οποίος περιέχει τα τεχνικά στοιχεία της προσφοράς. Αν τα τεχνικά στοιχεία, λόγω μεγάλου όγκου, δεν μπορούν να τοποθετηθούν στον κυρίως φάκελο, τότε συσκευάζονται χωριστά και ακολουθούν τον κυρίως φάκελο με την ένδειξη «Παράρτημα Τεχνικής Προσφοράς» και τις λοιπές ενδείξεις του κυρίως φακέλου.

γ) Ξεχωριστό σφραγισμένο φάκελο, με την ένδειξη «Οικονομική Προσφορά», ο οποίος περιέχει τα οικονομικά στοιχεία της προσφοράς.

δ) Νόμιμη εξουσιοδότηση για την υποβολή της προσφοράς ή της αίτησης συμμετοχής, εφόσον υποβάλλεται από τρίτο.

B. Στον κλειστό διαγωνισμό και στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, οι προσφέροντες υποβάλλουν με την προσφορά τους τα ακόλουθα:

α) Όλοι οι υποψήφιοι υποβάλλουν κατά το στάδιο προεπιλογής τα δικαιολογητικά συμμετοχής, που προβλέπονται στον ανοικτό διαγωνισμό.

β) Όσοι υποψήφιοι έχουν προεπιλεγεί υποβάλλουν την τεχνική και οικονομική προσφορά τους.

Τα δικαιολογητικά συμμετοχής, εκτός από την εγγύηση και τις δηλώσεις πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, μπορούν να υποβάλλονται σε απλά φωτοαντίγραφα. Στην περίπτωση αυτή, στη δήλωση αναφέρεται ότι τα φωτοαντίγραφα αποτελούν ακριβή αντίγραφα των πρωτοτύπων.

Αν τα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα που υποβάλλονται με την προσφορά ή την αίτηση συμμετοχής δεν είναι συνταγμένα στην ελληνική γλώσσα, συνυποβάλλεται επίσημη μετάφρασή τους στην ελληνική γλώσσα. Στα αλλοδαπά δημόσια έγγραφα και δικαιολογητικά εφαρμόζεται η Συνθήκη της Χάγης, που κυρώθηκε με το Ν.1497/1984.

Στη διακήρυξη μπορεί να ορίζεται ότι ενημερωτικά και τεχνικά φυλλάδια και άλλα έντυπα με ειδικό τεχνικό περιεχόμενο μπορούν να υποβάλλονται σε άλλη γλώσσα, χωρίς να συνοδεύονται από μετάφραση στην ελληνική.

Αν στην προσφορά ή στην αίτηση συμμετοχής υπάρχει οποιαδήποτε προσθήκη ή διόρθωση, αυτή πρέπει να είναι καθαρογραμμένη και μονογραμμένη από τον συντάκτη και το όργανο παραλαβής και αποσφράγισης των προσφορών και αιτήσεων συμμετοχής, κατά τον έλεγχο, μονογράφει και σφραγίζει την τυχόν διόρθωση ή προσθήκη.

Πληρότητα και νομιμότητα δικαιολογητικών – Διευκρινίσεις

Κατά τη διαδικασία αξιολόγησης των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, ο Ο.Τ.Α. μπορεί να καλεί εγγράφως τους προσφέροντες ή τους υποψηφίους να διευκρινίζουν ή να συμπληρώνουν τα έγγραφα ή δικαιολογητικά, που έχουν υποβάλει, μέσα σε εύλογη προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία αποστολής σε αυτούς της σχετικής πρόσκλησης. Ο Ο.Τ.Α. δεν λαμβάνει υπόψη, διευκρίνιση ή συμπλήρωση, χωρίς να έχει ζητηθεί. Οι διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις αφορούν μόνο στις ασάφειες, επουσιώδεις πλημμέλειες ή πρόδηλα τυπικά σφάλματα που επιδέχονται διόρθωση ή συμπλήρωση, όπως ιδίως παράλειψη μονογραφών, διακεκομμένη αρίθμηση, ελαττώματα συσκευασίας και σήμανσης του φακέλου και των υποφακέλων των προσφορών ή αιτήσεων συμμετοχής, λεκτικές και φραστικές αποκλίσεις των εγγράφων της προσφοράς από την ορολογία των εγγράφων της σύμβασης, που δεν επιφέρουν έννομες συνέπειες ως προς το περιεχόμενό τους, ελλείψεις ως προς τα νομιμοποιητικά στοιχεία, πλημμελή σήμανση αντιγράφων και μεταφράσεων και λοιπών πιστοποιητικών ή βεβαιώσεων, διαφοροποίηση της δομής των εγγράφων της προσφοράς από τα υποδείγματα, που θεσπίζονται με τον νόμο, τις κανονιστικές πράξεις ή τα έγγραφα της σύμβασης. Η συμπλήρωση ή η διευκρίνιση δεν επιτρέπεται να έχει ως συνέπεια μεταγενέστερη αντικατάσταση ή υποβολή εγγράφων σε συμμόρφωση των όρων της διακήρυξης, αλλά μόνο τη διευκρίνιση ή συμπλήρωση, ακόμη και με νέα έγγραφα, εγγράφων ή δικαιολογητικών που έχουν ήδη υποβληθεί.

Οι διευκρινίσεις ή συμπληρώσεις δεν πρέπει να εισάγουν διακρίσεις, άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων ή να έχει ως συνέπεια ευνοϊκή μεταχείριση συγκεκριμένου οικονομικού φορέα στη διαδικασία ανάθεσης της δημόσιας σύμβασης.

Ο Ο.Τ.Α. μπορεί, μέσα σε εύλογη προθεσμία η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από επτά (7) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, να ζητήσει έγγραφη διευκρίνιση του περιεχομένου της τεχνικής ή οικονομικής προσφοράς, αν περιέχει ασάφειες, μικροατέλειες, επουσιώδεις παραλείψεις ή πρόδηλα τυπικά ή υπολογιστικά σφάλματα που ο Ο.Τ.Α. κρίνει ότι μπορεί να θεραπευθούν. Η διευκρίνιση αυτή δεν πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα την ουσιώδη αλλοίωση της προσφοράς ή τη μεταβολή στην κατάταξη των προσφορών, σύμφωνα με τα κριτήρια ανάθεσης και δεν πρέπει να προσδίδει αθέμιτο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της συγκεκριμένης προσφοράς σε σχέση με τις λοιπές.

Η παροχή της δυνατότητας διευκρινίσεων στον προσφέροντα ή υποψήφιο είναι υποχρεωτική για τον Ο.Τ.Α., αν επίκειται αποκλεισμός του από τη διαδικασία, λόγω ασαφειών των δικαιολογητικών και εγγράφων της προσφοράς.

Χρόνος ισχύος των προσφορών

Οι προσφορές ισχύουν και δεσμεύουν τους προσφέροντες για διάστημα που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης και που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δώδεκα (12) μήνες από

την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα έγγραφα της σύμβασης. Προσφορά που ορίζει χρόνο ισχύος μικρότερο από αυτόν που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Αν οι προσφέροντες κλήθηκαν να παρατείνουν την ισχύ των προσφορών τους και αποδέχθηκαν την παράταση, πριν τη λήξη της ισχύος τους, οι προσφορές τους ισχύουν και τους δεσμεύουν και για το επιπλέον αυτό χρονικό διάστημα.

Η ισχύς της προσφοράς μπορεί να παρατείνεται εγγράφως, εφόσον τούτο ζητηθεί από τον Ο.Τ.Α., πριν από τη λήξη της, κατ' ανώτατο όριο για χρονικό διάστημα ίσο με το προβλεπόμενο από τη διακήρυξη. Μετά τη λήξη και του παραπάνω ανώτατου ορίου χρόνου παράτασης ισχύος της προσφοράς, τα αποτελέσματα της διαδικασίας ανάθεσης υποχρεωτικά ματαιώνονται, εκτός αν ο Ο.Τ.Α. κρίνει αιτιολογημένα, ότι η συνέχιση της διαδικασίας εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον, οπότε οι συμμετέχοντες στη διαδικασία ανάθεσης μπορούν να επιλέξουν, είτε να παρατείνουν την προσφορά τους, εφόσον τους ζητηθεί πριν την πάροδο του ανωτέρω ανώτατου ορίου παράτασης της προσφοράς τους, είτε όχι. Στην τελευταία περίπτωση, η διαδικασία συνεχίζεται με όσους παρέτειναν τις προσφορές τους και αποκλείονται οι λοιποί προσφέροντες.

Λόγοι απόρριψης προσφορών

Ο Ο.Τ.Α., με βάση τα αποτελέσματα του ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών, απορρίπτει προσφορά:

α) Η οποία είναι ελλιπής ή υποβλήθηκε κατά παράβαση των απαράβατων όρων περί σύνταξης και υποβολής της προσφοράς, όπως οι όροι αυτοί ορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.

β) Στην οποία η τιμή δεν είναι απόλυτα προσδιορισμένη.

γ) Η οποία περιέχει ατέλειες, ελλείψεις, ασάφειες ή σφάλματα, εφόσον αυτά δεν επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση ή, εφόσον επιδέχονται συμπλήρωση ή διόρθωση, δεν έχουν αποκατασταθεί κατά την αποσαφήνιση και τη συμπλήρωσή της.

δ) Για την οποία ο προσφέρων δεν έχει παράσχει τις απαιτούμενες εξηγήσεις, εντός της προκαθορισμένης προθεσμίας, ή η εξήγηση δεν είναι αποδεκτή από τον Ο.Τ.Α.

ε) Η οποία δεν πληροί τις προϋποθέσεις που σχετίζονται με τα χαρακτηριστικά του αντικειμένου της σύμβασης.

στ) Η οποία είναι εναλλακτική προσφορά, αν τέτοια δεν επιτρέπεται ή αν επιτρέπεται δεν πληροί τις ελάχιστες απαιτήσεις των εγγράφων της σύμβασης.

ζ) Η οποία υποβάλλεται από έναν προσφέροντα που έχει υποβάλει δύο ή περισσότερες προσφορές, με την επιφύλαξη της περίπτωσης που επιτρέπεται η υποβολή εναλλακτικής προσφοράς.

Αξιολόγηση προσφορών

Η αξιολόγηση των προσφορών διενεργείται από την επιτροπή αξιολόγησης του Ο.Τ.Α..

Σε διαγωνισμούς με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, αξιολογούνται μόνον οι προσφορές που έχουν κριθεί ως τεχνικά αποδεκτές και σύμφωνες με τους λοιπούς όρους των εγγράφων της σύμβασης. Στο στάδιο της τεχνικής αξιολόγησης, η επιτροπή αξιολόγησης μπορεί να επισκέπτεται τις εγκαταστάσεις των προσφερόντων, για να εξετάσει τις πραγματικές κατασκευαστικές δυνατότητές τους για τα συγκεκριμένα υλικά που προσφέρουν στο διαγωνισμό. Σε περίπτωση ισοδύναμων προσφορών, με την ίδια συνολική τελική βαθμολογία μεταξύ δύο ή περισσότερων προσφερόντων, στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να ορίζεται ότι η κατακύρωση γίνεται είτε στην προσφορά με την ανώτερη τεχνική βαθμολογία είτε στην προσφορά με τη χαμηλότερη τιμή, βάσει της σχετικής βαρύτητας του κάθε κριτηρίου, όπως αυτή προκύπτει από την ποσοστιαία αναλογία μεταξύ τους στα έγγραφα της σύμβασης. Σε περίπτωση που οι ισοδύναμες προσφορές έχουν την ίδια τιμή, ο Ο.Τ.Α. καλεί εγγράφως όλους τους προσφέροντες που υπέβαλαν τις προσφορές με την ίδια τιμή να υποβάλουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία που καθορίζει το αρμόδιο όργανο στην σχετική πρόσκληση και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) και μεγαλύτερη από δέκα (10) ημέρες, βελτιωμένη οικονομική προσφορά σε σφραγισμένο φάκελο και ανάδοχος ανακηρύσσεται ο προσφέρων που, βάσει της βελτιωμένης οικονομικής του προσφοράς, υποβάλει τη χαμηλότερη συνολική τιμή. Αν και μετά από τη διαδικασία αυτή δεν προκύψει ανάδοχος, ο Ο.Τ.Α. επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση.

Όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η χαμηλότερη τιμή, ισότιμες θεωρούνται οι προσφορές με την ίδια ακριβώς τιμή. Σε περίπτωση ισότιμων προσφορών, ο Ο.Τ.Α. καλεί εγγράφως όλους τους προσφέροντες που υπέβαλαν τις ισότιμες προσφορές να υποβάλουν, μέσα σε εύλογη προθεσμία που καθορίζει το αρμόδιο όργανο στην σχετική πρόσκληση και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από πέντε (5) και μεγαλύτερη από δέκα (10) ημέρες, βελτιωμένη οικονομική προσφορά σε σφραγισμένο φάκελο και ανάδοχος ανακηρύσσεται ο μειοδότης. Αν και μετά από τη διαδικασία αυτή δεν προκύψει μειοδότης, ο Ο.Τ.Α. επιλέγει τον ανάδοχο με κλήρωση.

Αποσφράγιση-αξιολόγηση προσφορών σε ανοικτό διαγωνισμό με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά

Στον ανοικτό διαγωνισμό, όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών γίνεται ως εξής:

- Αποσφραγίζεται ο φάκελος των δικαιολογητικών συμμετοχής την ημέρα και ώρα που ορίζει η διακήρυξη. Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής γίνεται δημόσια, παρουσία των προσφερόντων ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους. Όσοι δικαιούνται να παρευρίσκονται λαμβάνουν γνώση των συμμετεχόντων και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς.
- Ακολούθως, η επιτροπή του διαγωνισμού καταχωρεί τους προσφέροντες, τα υποβαλλόμενα από αυτούς δικαιολογητικά και τα αποτελέσματα του ελέγχου τους σε πρακτικό το οποίο συντάσσει.
- Σε επόμενη κλειστή συνεδρίαση, που διενεργείται είτε την ίδια ημέρα, αμέσως μετά τη λήξη της δημόσιας συνεδρίασης, είτε σε επόμενη ημέρα, διενεργείται η αποσφράγιση των τεχνικών προσφορών, όπου ελέγχεται η πληρότητα και η κανονικότητά τους και ακολουθεί η βαθμολόγησή τους. Σε περίπτωση ασυμφωνίας της τεχνικής προσφοράς με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης, η επιτροπή εισηγείται τον αποκλεισμό του προσφέροντα από τη συνέχεια της διαδικασίας και εκδίδει πρακτικό για την απόρριψη των τεχνικών προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές και τη βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών που γίνονται αποδεκτές.
- Τα αποτελέσματα του σταδίου του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής και του σταδίου της αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς επικυρώνονται με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία κοινοποιείται στους προσφέροντες.
- Ο Ο.Τ.Α. προσκαλεί τους προσφέροντες, των οποίων οι τεχνικές προσφορές κρίθηκαν αποδεκτές, να προσέλθουν σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα για την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών. Οικονομικές προσφορές προσφερόντων των οποίων οι τεχνικές προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται.
- Η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών γίνεται παρουσία των προσφερόντων που προσκλήθηκαν και των οποίων η τεχνική προσφορά κρίθηκε αποδεκτή. Στη συνέχεια ελέγχεται η πληρότητα και κανονικότητα των οικονομικών προσφορών και η κατάταξη των προσφορών ανάλογα με το κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την σύνταξη πρακτικού από την επιτροπή.

Αποσφράγιση-αξιολόγηση προσφορών σε κλειστό διαγωνισμό με κριτήριο ανάθεσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά

Στον κλειστό διαγωνισμό, όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, η διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών γίνεται ως εξής:

- Αποσφραγίζεται ο φάκελος των δικαιολογητικών συμμετοχής την ημέρα και ώρα που ορίζει η διακήρυξη. Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής γίνεται δημόσια, παρουσία των υποψηφίων ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους. Όσοι

- δικαιούνται να παρευρίσκονται λαμβάνουν γνώση των συμμετεχόντων και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς.
- Ακολούθως, η επιτροπή του διαγωνισμού καταχωρεί τους υποψήφιους, ελέγχει τα υποβαλλόμενα από αυτούς δικαιολογητικά και βαθμολογεί τις αιτήσεις συμμετοχής των υποψηφίων, βάσει των κριτηρίων προεπιλογής που καθορίζονται στη διακήρυξη. Τα αποτελέσματα του σταδίου του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής της και προεπιλογής καταχωρούνται σε σχετικό πρακτικό προεπιλογής, που επικυρώνεται με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία κοινοποιείται στους προσφέροντες ή υποψηφίους.
 - Ο Ο.Τ.Α. προσκαλεί τους υποψηφίους που προεπιλέγησαν για υποβολή προσφορών στο δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας.
 - Μετά την υποβολή προσφορών κατά το δεύτερο στάδιο της κλειστής διαδικασίας, ο Ο.Τ.Α. προσκαλεί τους προσφέροντες, να παραστούν στη δημόσια συνεδρίαση αποσφράγισης των τεχνικών προσφορών, σε ημερομηνία και ώρα που ορίζεται σε σχετική πρόσκληση. Σε επόμενη κλειστή συνεδρίαση, που διενεργείται είτε την ίδια ημέρα, αμέσως μετά τη λήξη της δημόσιας συνεδρίασης, είτε σε επόμενη ημέρα ελέγχεται η πληρότητα, η νομιμότητα και η κανονικότητα των τεχνικών προσφορών και ακολουθεί η βαθμολόγηση ή αξιολόγησή τους. Σε περίπτωση ασυμφωνίας της τεχνικής προσφοράς με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης, η επιτροπή εισηγείται τον αποκλεισμό του προσφέροντα από τη συνέχεια της διαδικασίας και συντάσσει πρακτικό για την απόρριψη των τεχνικών προσφορών που δεν γίνονται αποδεκτές και τη βαθμολόγηση των τεχνικών προσφορών που γίνονται αποδεκτές.
 - Τα αποτελέσματα του σταδίου της αξιολόγησης της τεχνικής προσφοράς επικυρώνονται με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, η οποία κοινοποιείται στους προσφέροντες.
 - Ο Ο.Τ.Α. προσκαλεί τους προσφέροντες, των οποίων οι τεχνικές προσφορές κρίθηκαν αποδεκτές, να προσέλθουν σε συγκεκριμένη ημέρα και ώρα για την αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών. Οικονομικές προσφορές προσφερόντων των οποίων οι τεχνικές προσφορές δεν κρίθηκαν αποδεκτές δεν αποσφραγίζονται, αλλά επιστρέφονται.
 - Η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών γίνεται παρουσία των προσφερόντων που προσκλήθηκαν και των οποίων η τεχνική προσφορά κρίθηκε αποδεκτή. Στη συνέχεια ελέγχεται η πληρότητα, η νομιμότητα και της κανονικότητας των οικονομικών προσφορών και η κατάταξη των προσφορών ανάλογα με το κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης. Η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από την επιτροπή.

**Αποσφράγιση και αξιολόγηση των προσφορών σε ένα στάδιο με κριτήριο ανάθεσης
τη χαμηλότερη τιμή**

Στον ανοικτό διαγωνισμό ή στο δεύτερο στάδιο του κλειστού διαγωνισμού, όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η χαμηλότερη τιμή και δεν προβλέπεται η υποβολή τεχνικής προσφοράς ή προβλέπεται η υποβολή της και μόνο ο έλεγχος της πληρότητας και κανονικότητάς της, η διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης της προσφοράς διενεργείται σε ενιαίο στάδιο, ως εξής:

- Αποσφραγίζονται δημόσια, παρουσία των προσφερόντων ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους, τα δικαιολογητικά συμμετοχής και η οικονομική προσφορά τους. Αρχικά, η επιτροπή ελέγχει και αξιολογεί τις οικονομικές προσφορές και στη συνέχεια ελέγχει τα δικαιολογητικά συμμετοχής κατά σειρά μειοδοσίας. Σε επόμενη κλειστή συνεδρίαση, που διενεργείται είτε αμέσως μετά τη λήξη της δημόσιας συνεδρίασης είτε σε επόμενη ημέρα, αποσφραγίζεται και ελέγχεται η πληρότητα και η κανονικότητα της τεχνικής προσφοράς του προσφέροντος που υπέβαλε τη χαμηλότερη τιμή, εφόσον τα δικαιολογητικά συμμετοχής του κρίθηκαν πλήρη και σύννομα. Αν η τεχνική προσφορά κριθεί πλημμελής ή μη κανονική, αποσφραγίζεται και ελέγχεται η τεχνική προσφορά του προσφέροντος που υπέβαλε την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή και ούτω καθ' εξής. Εφόσον η τεχνική προσφορά του μειοδότη κριθεί τεχνικά αποδεκτή, δηλαδή σύμφωνη με τις τεχνικές προδιαγραφές και τα λοιπά έγγραφα της σύμβασης, δεν αποσφραγίζονται για έλεγχο οι τεχνικές προσφορές των λοιπών προσφερόντων.
- Μετά τη λήξη της παραπάνω διαδικασίας, η επιτροπή καταχωρεί σε πρακτικό τους προσφέροντες, τα δικαιολογητικά συμμετοχής, τις οικονομικές προσφορές και τα αποτελέσματα του ελέγχου και της αξιολόγησής τους και της τεχνικής ή των τεχνικών προσφορών που αποσφραγίσθηκαν και το αποτέλεσμα του ελέγχου της πληρότητας και κανονικότητας αυτών, κατά σειρά μειοδοσίας.
- Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, της αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς και του ελέγχου της πληρότητας και της κανονικότητας της τεχνικής ή των τεχνικών προσφορών, ο Ο.Τ.Α. προσκαλεί εγγράφως τον πρώτο σε κατάταξη μειοδότη, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο») να υποβάλει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης.
- Τα αποτελέσματα του ελέγχου των δικαιολογητικών συμμετοχής, της αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς και του ελέγχου της πληρότητας και της κανονικότητας της τεχνικής προσφοράς του πρώτου μειοδότη και του σταδίου ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης, επικυρώνονται με την απόφαση κατακύρωσης της Οικονομικής Επιτροπής.
- Όσοι δικαιούνται να παρευρίσκονται στη διαδικασία αποσφράγισης της προσφοράς, λαμβάνουν γνώση των συμμετεχόντων στη διαδικασία ανάθεσης και των στοιχείων των προσφορών που υποβλήθηκαν από αυτούς.

Αποσφράγιση και αξιολόγηση των αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης ή ανταγωνιστικού διαλόγου

Στη διαδικασία διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης ή ανταγωνιστικού διαλόγου, η διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών διενεργείται ως εξής:

- Αποσφραγίζεται ο φάκελος των δικαιολογητικών συμμετοχής την ημέρα και ώρα που ορίζει η διακήρυξη. Η αποσφράγιση των δικαιολογητικών συμμετοχής γίνεται δημόσια, παρουσία των υποψηφίων ή των νομίμως εξουσιοδοτημένων εκπροσώπων τους. Όσοι δικαιούνται να παρευρίσκονται λαμβάνουν γνώση των συμμετεχόντων και των στοιχείων που υποβλήθηκαν από αυτούς.
- Ακολούθως, η επιτροπή του διαγωνισμού καταχωρεί τους υποψήφιους, ελέγχει τα υποβαλλόμενα από αυτούς δικαιολογητικά και βαθμολογεί τις αιτήσεις συμμετοχής των υποψηφίων, βάσει των κριτηρίων προεπιλογής που καθορίζονται στη διακήρυξη.
- Οι ειδικότεροι όροι διενέργειας των επόμενων σταδίων της διαπραγμάτευσης ή του ανταγωνιστικού διαλόγου, καθορίζονται στα έγγραφα της σύμβασης.
- Η διαδικασία ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού της επιτροπής, σχετικά με τα αποτελέσματα της διαπραγμάτευσης.

Πρόσκληση για υποβολή δικαιολογητικών κατακύρωσης

Μετά την αξιολόγηση των προσφορών ή των αποτελεσμάτων της διαπραγμάτευσης, ο Ο.Τ.Α. ειδοποιεί εγγράφως τον προσφέροντα, στον οποίο πρόκειται να γίνει η κατακύρωση («προσωρινό ανάδοχο»), να υποβάλει εντός προθεσμίας που καθορίζεται στη διακήρυξη και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ούτε μεγαλύτερη των είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση της έγγραφης ειδοποίησης σε αυτόν, τα πρωτότυπα ή αντίγραφα όλων των δικαιολογητικών που καθορίζονται στη διακήρυξη, ως αποδεικτικά στοιχεία για την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής. Τα δικαιολογητικά κατακύρωσης αποδεικνύουν την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τον χρόνο της κοινοποίησης της έγγραφης ειδοποίησης.

Η επιτροπή ελέγχει τα δικαιολογητικά κατακύρωσης μέσα σε δέκα (10) ημέρες από την προσκόμισή τους. Αν δεν προσκομισθούν δικαιολογητικά κατακύρωσης ή υπάρχουν ελλείψεις σε αυτά που υποβλήθηκαν, παρέχεται προθεσμία στον προσωρινό ανάδοχο να τα προσκομίσει ή να τα συμπληρώσει μέσα σε προθεσμία πέντε (5) ημερών από την κοινοποίηση της έγγραφης ειδοποίησης. Ο Ο.Τ.Α. μπορεί να παρατείνει την παραπάνω προθεσμία, εφόσον αιτιολογείται αυτό επαρκώς. Στην περίπτωση αυτή η δεκαήμερη (10ημερη) προθεσμία για την έκδοση της απόφασης κατακύρωσης, αρχίζει από την επομένη της λήξης της προθεσμίας προσκόμισης των δικαιολογητικών.

Αν κατά τον έλεγχο των δικαιολογητικών του προσωρινού αναδόχου διαπιστωθεί ότι τα στοιχεία που δηλώθηκαν είναι ψευδή ή ανακριβή, ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος και καταπίπτει υπέρ του Ο.Τ.Α. η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή ή την επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν υπέβαλε αληθή ή ακριβή δήλωση, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

Αν ο προσωρινός ανάδοχος δεν υποβάλει στο προκαθορισμένο χρονικό διάστημα τα απαιτούμενα πρωτότυπα ή αντίγραφα των δικαιολογητικών κατακύρωσης που αναφέρονται στη διακήρυξη, κηρύσσεται έκπτωτος και καταπίπτει υπέρ του Ο.Τ.Α. η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή ή την επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

Αν από τα δικαιολογητικά του προσωρινού αναδόχου που προσκομίσθηκαν νόμιμα και εμπρόθεσμα, δεν αποδεικνύεται η πλήρωση μιας ή περισσότερων από τις απαιτήσεις των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής, ο προσωρινός ανάδοχος κηρύσσεται έκπτωτος και καταπίπτει υπέρ του Ο.Τ.Α. η εγγύηση συμμετοχής του και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή ή την επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προσφορά του προσφέροντος που απορρίφθηκε. Αν κανένας από τους προσφέροντες δεν αποδείξει ότι πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής, η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται.

Ο Ο.Τ.Α. δέχεται τα ήδη κατατεθειμένα σε αυτόν πρωτότυπα ή αντίγραφα των δικαιολογητικών κατακύρωσης που πρέπει να υποβάλλονται, εφόσον αυτά έχουν ήδη υποβληθεί σε προγενέστερη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης, που πραγματοποιήθηκε από τον ίδιο Ο.Τ.Α., εφόσον είναι σύμφωνα με τους όρους των εγγράφων της σύμβασης και είναι σε ισχύ.

Η διαδικασία ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πρακτικού από τη επιτροπή και τη διαβίβαση του φακέλου στην Οικονομική Επιτροπή για τη λήψη απόφασης είτε για την κήρυξη του προσωρινού αναδόχου ως εκπτώτου, είτε για τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης είτε κατακύρωσης της σύμβασης. Η σχετική απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής εκδίδεται εντός δέκα (10) ημερών από την παραλαβή του φακέλου από την επιτροπή διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης.

Όσοι υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές λαμβάνουν γνώση των δικαιολογητικών κατακύρωσης που κατατέθηκαν.

Αν επέλθουν μεταβολές στις προϋποθέσεις τις οποίες οι προσφέροντες - υποψήφιοι είχαν δηλώσει ότι πληρούν, οι οποίες επήλθαν ή για τις οποίες έλαβε γνώση ο προσφέρων - υποψήφιος μετά την δήλωσή του και μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης, οι προσφέροντες – υποψήφιοι οφείλουν να ενημερώσουν αμέσως τον Ο.Τ.Α. σχετικά και το αργότερο μέχρι την ημέρα της έγγραφης ειδοποίησης για την προσκόμιση των πρωτοτύπων ή των αντιγράφων των δικαιολογητικών που απαιτεί η διακήρυξη.

Σε περίπτωση έγκαιρης ενημέρωσης του Ο.Τ.Α. για μεταβολές που επήλθαν στο πρόσωπο του προσωρινού αναδόχου, δεν καταπίπτει υπέρ του Ο.Τ.Α. η εγγύηση συμμετοχής του. Σε αντίθετη περίπτωση, καταπίπτει υπέρ του Ο.Τ.Α. η εγγύηση συμμετοχής του προσωρινού αναδόχου.

Απόφαση κατακύρωσης

Η απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής, με την οποία κατακυρώνεται το αποτέλεσμα του διαγωνισμού συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη και περιέχει τα αποτελέσματα του σταδίου αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς ή διαπραγμάτευσης και του σταδίου ελέγχου των δικαιολογητικών κατακύρωσης. Στην απόφαση αυτή αναφέρονται υποχρεωτικά οι προθεσμίες για την αναστολή της σύναψης της σύμβασης, λόγω αναμονής για την άσκηση προσφυγής ή άσκησης αίτησης ασφαλιστικών μέτρων.

Ο Ο.Τ.Α. κοινοποιεί με απόδειξη, αμέσως την απόφαση κατακύρωσης, μαζί με αντίγραφο των πρακτικών της διαδικασίας ελέγχου και αξιολόγησης των προσφορών σε κάθε προσφέροντα με κάθε πρόσφορο τρόπο (fax, email, κ.λπ.).

Η απόφαση κατακύρωσης δεν θεωρείται εκτελεστή αν δεν κοινοποιηθεί σε όλους τους προσφέροντες. Τα έννομα αποτελέσματα της απόφασης κατακύρωσης και ιδίως η σύναψη της σύμβασης επέρχονται είτε από την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης προσφυγής ή από την έκδοση απόφασης επί τυχόν ασκηθείσας προσφυγής κατά της απόφασης κατακύρωσης είτε μετά την άπρακτη πάροδο της προθεσμίας άσκησης ασφαλιστικών μέτρων ή την έκδοση απόφασης επ' αυτών και μετά την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο, εφόσον απαιτείται¹¹.

11 Σύμφωνα με τις διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου 278 του Ν. 3852/2010, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 9 του Ν. 4071/2012 «1. Για τις συμβάσεις προμήθειας αγαθών, εκτέλεσης έργων και παροχής υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των προγραμματικών συμβάσεων που συνάπτουν οι Ο.Τ.Α. και τα νομικά τους πρόσωπα, προϋπολογιζόμενης δαπάνης, χωρίς Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.), ποσού άνω των διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά προληπτικός έλεγχος νομιμότητας αυτών, πριν από τη σύναψή τους, από τον Επίτροπο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που είναι αρμόδιος για τον προληπτικό έλεγχο των δαπανών τους. 2. Για τις συμβάσεις της προηγούμενης παραγράφου, η προϋπολογιζόμενη δαπάνη των οποίων υπερβαίνει το ποσό, χωρίς Φ.Π.Α., των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000) ευρώ, διενεργείται υποχρεωτικά, πριν τη σύναψή τους, έλεγχος νομιμότητας από το καθ' ύλην αρμόδιο Κλιμάκιο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 19 παράγραφος 7 του π.δ. 774/1980, όπως ισχύει.»

Μετά την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας, ο Ο.Τ.Α. προσκαλεί τον ανάδοχο να προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης, εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήψη της σχετικής έγγραφης ειδικής πρόσκλησης. Κατά το στάδιο αυτό επιτρέπεται η μείωση του προσφερόμενου τιμήματος, μετά από συμφωνία του Ο.Τ.Α. και του προσωρινού αναδόχου.

Αν ο προσωρινός ανάδοχος δεν προσέλθει να υπογράψει τη σύμβαση μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στην ειδική πρόσκληση, κηρύσσεται έκπτωτος και η κατακύρωση γίνεται στον προσφέροντα που υπέβαλε την αμέσως επόμενη χαμηλότερη τιμή ή την επόμενη πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά.

Η διαδικασία ανάθεσης ματαιώνεται αν κανένας από τους προσφέροντες δεν προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης.

Ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης

Με αιτιολογημένη απόφαση του οργάνου διοίκησης του Ο.Τ.Α., αφού προηγηθεί γνωμοδότηση της επιτροπής διαγωνισμού, μπορεί να ματαιωθεί η διαδικασία ανάθεσης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) Λόγω παράτυπης διεξαγωγής της διαδικασίας ανάθεσης, εφόσον από την παρατυπία είτε δεν αναπτύχθηκε αποτελεσματικός ανταγωνισμός είτε επηρεάζεται το αποτέλεσμα της.

β) Εφόσον η διαδικασία ανάθεσης απέβη άγονη, λόγω μη υποβολής προσφοράς ή απόρριψης όλων των προσφορών.

γ) Αν οι οικονομικές και τεχνικές παράμετροι που σχετίζονται με τη διαδικασία ανάθεσης άλλαξαν ουσιωδώς και η εκτέλεση του συμβατικού αντικειμένου δεν ενδιαφέρει πλέον τον Ο.Τ.Α..

δ) Αν λόγω ανωτέρας βίας, δεν είναι δυνατή η κανονική εκτέλεση της σύμβασης.

ε) Αν κανένας από τους προσφέροντες:

i) δεν υπέβαλε αληθή ή ακριβή δήλωση,

ii) δεν προσκομίζει ένα ή περισσότερα από τα απαιτούμενα έγγραφα και δικαιολογητικά,

iii) δεν αποδείξει ότι πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής και

iv) δεν προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης.

στ) Αν η προσφορά κριθεί ως μη συμφέρουσα από οικονομική άποψη.

Όταν συντρέχει ένας από τους παραπάνω λόγους ο Ο.Τ.Α. ακυρώνει τη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης για ολόκληρο το αντικείμενό της ή, εφόσον ο λόγος ματαίωσης συνδέεται με τμήμα της σύμβασης, ο Ο.Τ.Α. ακυρώνει τη διαδικασία για το τμήμα αυτό, εφόσον επιτρέπεται η κατάθεση τέτοιων προσφορών. Αν ματαιωθεί η διαδικασία, ο

Ο.Τ.Α. επιστρέφει στους οικονομικούς φορείς τις προσφορές ή τις αιτήσεις συμμετοχής τους, εφόσον έχουν υποβληθεί.

Ο Ο.Τ.Α. μπορεί, μετά από γνώμη της επιτροπής, να αποφασίσει, παράλληλα με την ακύρωση ή τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης και την επανάληψη οποιασδήποτε φάσης της διαδικασίας ανάθεσης, με τροποποίηση ή μη των όρων της, ή υπό προϋποθέσεις να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης¹².

Αν σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, ο Ο.Τ.Α. διαπιστώσει σφάλματα ή παραλείψεις, μπορεί μετά από γνώμη της επιτροπής διαγωνισμού να ακυρώσει μερικά τη διαδικασία ή να αναμορφώσει ανάλογα το αποτέλεσμα της ή να αποφασίσει την επανάληψή της από το σημείο που υπήρξε το σφάλμα ή η παράλειψη.

Κανονισμοί Ανάθεσης και Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων

Με προεδρικά διατάγματα, μετά από γνώμη της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. θα εκδοθούν Κανονισμοί Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων, Υπηρεσιών και Μελετών Τεχνικών Έργων. Τα διατάγματα αυτά εκδίδονται μέχρι τις 30-4-2015, η έκδοσή τους δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του Ν. 4281/2014 και θα ρυθμίζουν κάθε σχετικό θέμα που αφορά στις διαδικασίες ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς και δεν ρυθμίζονται ειδικώς από τις διατάξεις του Ν. 4281/2014.

Με προεδρικά διατάγματα, μετά από γνώμη της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. θα εκδοθούν Κανονισμοί Εκτέλεσης Δημοσίων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων, Υπηρεσιών και Μελετών Τεχνικών Έργων. Τα διατάγματα αυτά εκδίδονται μέχρι τις 31-8-2015, η έκδοσή τους δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του Ν. 4281/2014 και θα ρυθμίζουν κάθε σχετικό θέμα που αφορά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων προμηθειών, υπηρεσιών και έργων, αντιστοίχως, που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς και δεν ρυθμίζονται ειδικώς από τις διατάξεις του Ν. 4281/2014.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Κατά την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων οι ανάδοχοι οικονομικοί φορείς υποχρεούνται να τηρούν τις κείμενες διατάξεις στους τομείς του περιβάλλοντος, των εργασιακών σχέσεων και της κοινωνικής πρόνοιας, που επιβάλλονται από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την εθνική νομοθεσία, τις συλλογικές συμφωνίες ή από διατάξεις του διεθνούς δικαίου.

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να προβλέπουν ειδικούς όρους σχετικά με την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον οι όροι αυτοί είναι συμβατοί με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και

¹² Τηρουμένων των όσων αναφέρονται στις διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του Ν. 4281/2014, όσον αφορά τη διαδικασία με διαπραγμάτευση με δημοσίευση ή χωρίς δημοσίευση της προκήρυξης του διαγωνισμού, αντίστοιχα.

προβλέπονται στην προκήρυξη ή στα τεύχη του διαγωνισμού ή στα έγγραφα της σύμβασης. Οι όροι αυτοί μπορούν ιδίως να αφορούν κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους.

Υπεργολαβία - Υποκατάσταση υπεργολάβου

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να περιλαμβάνουν στα έγγραφα της σύμβασης ρήτρα υπεργολαβίας, δηλαδή να ζητείται από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπεργολαβικά σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει, έχοντας όμως, πάντα ο ίδιος την ευθύνη εκτέλεσης του αντικειμένου της σύμβασης.

Οι Ο.Τ.Α. μπορούν να προβλέπουν στα έγγραφα της σύμβασης ότι μετά από αίτημα του υπεργολάβου και εφόσον η φύση της σύμβασης το επιτρέπει, ο Ο.Τ.Α. να καταβάλλει απευθείας στον υπεργολάβο την αμοιβή του για την εκτέλεση προμήθειας, υπηρεσίας ή έργου, με βάση τη σύμβαση υπεργολαβίας με τον ανάδοχο.

Ο Ο.Τ.Α. μπορεί να περιλαμβάνει στα έγγραφα της σύμβασης ρήτρα υποκατάστασης υπεργολάβου που δηλώθηκε στην προσφορά. Υποκατάσταση υπεργολάβου μπορεί να γίνει σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης ή εκτέλεσης της σύμβασης. Εφόσον ο ανάδοχος είχε επικαλεσθεί τις τεχνικές ή χρηματοοικονομικές ικανότητες του υπεργολάβου, η υποκατάσταση αυτού επιτρέπεται μόνο εφόσον στο πρόσωπο του νέου υπεργολάβου δεν συντρέχει λόγος αποκλεισμού και διαθέτει τα ίδια ή ανώτερα επίπεδα τεχνικής ή χρηματοοικονομικής ικανότητας με τον υπεργολάβο που υποκαθιστά.

Τροποποίηση δημόσιας σύμβασης

Δεν επιτρέπεται να τροποποιηθεί ουσιαστικά δημόσια σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο κατά το στάδιο υλοποίησής της. Μια τροποποίηση θεωρείται ουσιαστική αν συντρέχει μία από τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

α) Η τροποποίηση εισάγει όρους οι οποίοι, αν ήταν αρχικά γνωστοί, θα είχαν οδηγήσει στη συμμετοχή διαφορετικών υποψηφίων από αυτούς που επιλέχθηκαν ή στην αποδοχή άλλης προσφοράς από εκείνη που έχει επιλεγεί ή θα προσέλκυαν επιπλέον συμμετέχοντες στη διαδικασία ανάθεσης.

β) Η τροποποίηση αλλάζει την οικονομική ισορροπία της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαισίου υπέρ του αναδόχου κατά τρόπο που δεν προβλεπόταν στην αρχική σύμβαση ή συμφωνία-πλαίσιο.

γ) Η τροποποίηση επεκτείνει σημαντικά το φυσικό και οικονομικό αντικείμενο της σύμβασης ή της συμφωνίας πλαισίου.

Οι τροποποιήσεις δεν θεωρούνται ουσιαστικές, αν συμπεριλαμβάνονταν στα αρχικά έγγραφα της σύμβασης με τη μορφή σαφών, ακριβών και ρητών ρητρών ή δυνατοτήτων

αναθεώρησης. Οι ρήτρες αυτές ορίζουν το πεδίο και τη φύση των ενδεχόμενων τροποποιήσεων ή δυνατοτήτων αναθεώρησης, καθώς και τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Δεν μπορούν να προβλέπουν τροποποιήσεις ή δυνατότητες αναθεώρησης που θα μπορούσαν να μεταβάλουν τη συνολική φύση της σύμβασης ή της συμφωνίας-πλαisiού.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Οι συμβάσεις προμηθειών, έργων και υπηρεσιών, οι συμφωνίες-πλαisiού, τα δυναμικά συστήματα αγορών, οι συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων, για τις διαφορές που αναφύονται κατά τη διαδικασία που προηγείται της σύναψής τους και κατά την εκτέλεσή τους, ισχύουν τα παρακάτω αναγραφόμενα.

Είδη έννομης προστασίας

Κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας, ο οποίος έχει ή είχε συμφέρον να του ανατεθεί συγκεκριμένη δημόσια σύμβαση και έχει υποστεί ή ενδέχεται να υποστεί ζημιά από παράβαση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εθνικής νομοθεσίας, δικαιούται να ζητήσει τα εξής:

- α) προσωρινά μέτρα για την επανόρθωση της εικαζόμενης παράβασης ή για την αποτροπή περαιτέρω ζημιάς,
- β) ακύρωση της παράνομης πράξης του Ο.Τ.Α. ή της υπογραφείσας σύμβασης και
- γ) επιδίκαση αποζημίωσης.

ΕΝΝΟΜΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Αρμόδια όργανα

Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., είναι αρμόδια σε πρώτο και τελευταίο βαθμό να αποφανθεί επί των προσφυγών για την ακύρωση πράξεων ή παραλείψεων της αναθέτουσας αρχής - του αναθέτοντος φορέα. Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. είναι αρμόδια να αποφανθεί επί των σχετικών προσφυγών, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Οι προσφυγές αφορούν δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη από το ποσό των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.
- β) Οι προσφυγές δεν αφορούν δημόσιες συμβάσεις της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Το Διοικητικό Εφετείο της έδρας του Ο.Τ.Α., σε τριμελή σύνθεση, είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό για την εκδίκαση αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων και αιτήσεων ακύρωσης κατά αποφάσεων της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατ' εξαίρεση, το Συμβούλιο της Επικρατείας είναι αρμόδιο, σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, για την εκδίκαση αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων και αιτήσεων ακύρωσης κατά αποφάσεων της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., που αφορούν:

- α) δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές με εκτιμώμενη αξία ανώτερη του ποσού των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α.,
- β) συμβάσεις υψηλής αξίας που συνάπτουν αναθέτοντες φορείς,
- γ) συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων ή υπηρεσιών, καθώς και συμβάσεις σύμπραξης δημοσίου - ιδιωτικού τομέα του Ν. 3389/2005 και
- δ) δημόσιες συμβάσεις κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3894/2010.

Προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Ο ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας οφείλει, μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών, αφότου έλαβε πλήρη γνώση της παράνομης πράξης ή παράλειψης του Ο.Τ.Α., να υποβάλει προσφυγή ενώπιον της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με ταυτόχρονη κοινοποίησή της στον Ο.Τ.Α., υποβάλλοντας πλήρη φάκελο, όπου θα προσδιορίζονται ειδικώς οι νομικές και πραγματικές αιτιάσεις που δικαιολογούν το αίτημά του. Με την προσφυγή ζητείται η ακύρωση ή η τροποποίηση της παράνομης πράξης ή παράλειψης του Ο.Τ.Α..

Ως πλήρης νοείται η γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερόμενου οικονομικού φορέα, καθώς και της αιτιολογίας της. Ειδικά για την άσκηση προσφυγής κατά της διακήρυξης ή πρόσκλησης, η πλήρης γνώση αποδεικνύεται με βεβαίωση παραλαβής ή αποστολής της στον προσφέροντα/υποψήφιο και, ελλείψει τέτοιας βεβαίωσης, τεκμαίρεται ότι συντελέστηκε στο μέσον του χρονικού διαστήματος από την έναρξη της διαδικασίας σύναψης σύμβασης μέχρι την λήξη της προθεσμίας υποβολής των προσφορών/αιτήσεων συμμετοχής, που ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης.

Για το παραδεκτό της άσκησης της προσφυγής κατατίθεται παράβολο, το ύψος του οποίου ορίζεται αναλογικά προς την προ Φ.Π.Α. εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης με κλιμακωτό τρόπο και με ορισμό ανώτατου και κατώτατου ορίου ως προς το καταβαλλόμενο ποσό. Δεν μπορεί το κατώτατο όριο να είναι μικρότερο των διακοσίων (200,00) ευρώ και το ανώτατο όριο να υπερβαίνει τις δέκα χιλιάδες (10.000,00) ευρώ. Σε περίπτωση ποσοστιαίου υπολογισμού του παραβόλου, το ποσοστό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το παράβολο μπορεί να υπολογίζεται με διαφορετικό τρόπο και σε διαφορετικό ύψος ανάλογα με το αν πρόκειται για σύμβαση υψηλής ή χαμηλής αξίας. Αν στα έγγραφα της σύμβασης παρέχεται η δυνατότητα υποβολής προσφοράς για τμήμα μόνον της υπό ανάθεση σύμβασης, το ύψος του παραβόλου υπολογίζεται επί της προ Φ.Π.Α. εκτιμώμενης αξίας του τμήματος ή των τμημάτων της σύμβασης για το οποίο συμμετέχει ο προσφεύγων. Το παράβολο αποτελεί έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής και η άσκησή της κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης. Όμως, η άσκηση προσφυγής δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. εκδώσει πράξη που καταχωρίζεται κάτω από την προσφυγή και περιέχει την αναστολή αυτής.

Η προσφυγή κοινοποιείται με φροντίδα του προσφεύγοντος σε κάθε θιγόμενο από τυχόν ολική ή μερική παραδοχή της ή στον εκπρόσωπο ή στον αντίκλητο αυτού. Η παράλειψη της κοινοποίησης αυτής δεν επιφέρει το απαράδεκτο της προσφυγής.

Η κοινοποίηση της προσφυγής στον Ο.Τ.Α., πραγματοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο (επιστολή, fax, email, κλπ). Εντός δέκα (10) ημερών από την κατάθεση της προσφυγής, ο Ο.Τ.Α. οφείλει, εφόσον έχει ειδοποιηθεί, να αποστείλει στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. τον διοικητικό φάκελο και τις τυχόν απόψεις της. Σε περίπτωση μη αποστολής του φακέλου από τον Ο.Τ.Α. μπορεί να συνάγεται τεκμήριο ομολογίας του Ο.Τ.Α. για την πραγματική βάση των ισχυρισμών του προσφεύγοντος. Το ίδιο τεκμήριο μπορεί να θεωρηθεί ότι συντρέχει, όταν έχουν αποσταλεί ορισμένα στοιχεία από τον Ο.Τ.Α., όμως η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. μπορεί να κρίνει ότι είναι ελλιπή και δεν επαρκούν για την πιθανολόγηση του βάσιμου των προβαλλόμενων αιτιάσεων. Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. σταθμίζοντας τις συντρέχουσες σε κάθε περίπτωση συνθήκες και εφόσον κρίνει ότι η παράλειψη αποστολής φακέλου και απόψεων ή η καθυστερημένη αποστολή τους καθιστά ιδιαιτέρως δυσχερή την ουσιαστική παροχή έννομης προστασίας, μπορεί, με την απόφαση επί της προσφυγής, να επιβάλει αυτεπάγγελτα χρηματική κύρωση στον Ο.Τ.Α.. Το ποσό της κύρωσης αυτής δεν μπορεί να είναι μικρότερο από πεντακόσια (500,00) ευρώ ούτε μεγαλύτερο από πέντε χιλιάδες (5.000,00) ευρώ και καταβάλλεται μία φορά για κάθε στάδιο της διαδικασίας ανάθεσης, αποτελεί δε έσοδο του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Δεν επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής κατά πράξης, η οποία δέχεται συνολικά ή μερικά προσφυγή άλλου προσώπου.

Διαδικασία λήψης απόφασης ενώπιον της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. λαμβάνει τις αποφάσεις της μετά τη διεξαγωγή διαδικασίας με την παρουσία και συμμετοχή όλων των διαδίκων. Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ορίζει με πράξη του Προέδρου της την ημέρα και ώρα εξέτασης της προσφυγής, καθώς και την προθεσμία κλήσης των μερών. Η ημερομηνία εκδίκασης δεν πρέπει να απέχει πέραν των σαράντα (40) ημερών από την κατάθεση της προσφυγής, η δε προθεσμία κλήσης δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες. Αντίγραφο της προσφυγής κοινοποιείται με επιμέλεια του προσφεύγοντος προς την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την παραλαβή των προσφορών, η οποία οφείλει να ενημερώνει σχετικά και τον Ο.Τ.Α., αν υπηρεσία και Ο.Τ.Α. δεν συμπίπτουν και προς κάθε τρίτο ενδιαφερόμενο του οποίου την κλήση θεωρεί αναγκαία η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κάθε ενδιαφερόμενος, του οποίου επηρεάζονται τα συμφέροντα, δικαιούται να ασκήσει παρέμβαση.

Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. μπορεί, με την κατάθεση της προσφυγής και μετά από κλήση του Ο.Τ.Α., προ τριών (3) ημερών, να εκδώσει αυτεπάγγελα ή μετά από αίτηση, πράξη που καταχωρίζεται κάτω από την προσφυγή και περιέχει τα προσωρινά μέτρα, τα οποία πρέπει να ληφθούν έως την έκδοση της απόφασης, όπως την αναστολή της προόδου της διαδικασίας. Μπορεί επίσης, να διατάσσει την άρση της απαγόρευσης σύναψης της σύμβασης, εφόσον η προσφυγή κρίνεται ως προδήλως απαράδεκτη ή προδήλως αβάσιμη, περί του οποίου αρκεί απλή μνεία. Η πράξη μπορεί να ανακληθεί από Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ύστερα από αίτηση του Ο.Τ.Α. και αφού κληθεί προς ακρόαση ο αιτών προ τριών (3) ημερών.

Οι αποφάσεις της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αιτιολογούνται γραπτώς. Η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. αποφαινεται επί της βασιμότητας των πραγματικών και νομικών αιτιάσεων της προσφυγής σε σχέση με τις διατάξεις του Ν. 4281/2014, της σχετικής εθνικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και είτε την απορρίπτει είτε την αποδέχεται εν όλω ή εν μέρει, εφόσον πιθανολογείται σοβαρά η παράβαση αυτών.

Στην περίπτωση αποδοχής της προσφυγής ακυρώνει εν όλω ή εν μέρει την παράνομη πράξη του Ο.Τ.Α. ή επιβάλλει την οφειλόμενη ρητή ενέργεια. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την εκδίκαση της προσφυγής. Η προσφυγή όμως μπορεί να απορριφθεί αν, από τη στάθμιση της βλάβης του προσφεύγοντος, των συμφερόντων τρίτων και επιτακτικών λόγων γενικού δημοσίου συμφέροντος, κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την παραδοχή θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του προσφεύγοντος. Η απόρριψη της προσφυγής για οποιονδήποτε λόγο δεν θίγει άλλα δικαιώματα του προσφεύγοντος. Το διατακτικό των αποφάσεων αυτών, υπογραφόμενο από τον Πρόεδρο, τα μέλη και τον Γραμματέα, εκδίδεται υποχρεωτικά σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την εκδίκαση της προσφυγής ή, αν έχει χορηγηθεί προθεσμία στα μέρη για τη νομιμοποίησή τους ή για την υποβολή υπομνήματος, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής. Η προθεσμία προς τα μέρη δεν μπορεί, πάντως, να υπερβαίνει τις τρεις (3) ημέρες από την εκδίκαση.

Οι Ο.Τ.Α. συμμορφώνονται με τις αποφάσεις της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και είτε συνεχίζουν τη διαδικασία είτε ανακαλούν ή τροποποιούν κατάλληλα τη διοικητική πράξη που προκάλεσε τη διαφορά ενώπιον της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ή σε περίπτωση παράλειψης, εκδίδουν την οφειλόμενη ρητή πράξη, με την επιφύλαξη της προσβολής των αποφάσεων της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου.

Οι αποφάσεις της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. δεν ανακαλούνται ούτε τροποποιούνται από τη διοίκηση και προσβάλλονται μόνο ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου.

Μέχρι την έκδοση προεδρικού διατάγματος εξακολουθούν να ισχύουν οι διατάξεις των Π.Δ. 122/2012 και 123/2012.

Δικαστική προστασία κατά αποφάσεων της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ζητήσει ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου, τη λήψη προσωρινών μέτρων για την επανόρθωση της εικαζόμενης παράβασης ή για την αποτροπή περαιτέρω ζημιάς από τις αποφάσεις της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., καθώς και την ακύρωση των αποφάσεων αυτών, εφόσον παραβιάζουν κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εθνικής νομοθεσίας, σχετικού με τη διαδικασία που προηγείται της σύναψης της σύμβασης. Για την εκδίκαση των διαφορών αυτών εφαρμόζονται οι διατάξεις του Π.Δ. 18/1989.

Κατ' εξαίρεση από τις διατάξεις του Π.Δ. 18/1989, η άσκηση αίτησης αναστολής δεν εξαρτάται από την προηγούμενη άσκηση της αίτησης ακύρωσης και κατατίθεται μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση στα μέρη της απόφασης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.. Η προθεσμία άσκησης της αίτησης αναστολής κωλύει τη σύναψη της σύμβασης, εκτός αν, με προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος Δικαστής ή το αρμόδιο Δικαστήριο αποφανθεί διαφορετικά.

Στο διάστημα αυτό αναστέλλεται και η εκτέλεση της προσβαλλόμενης απόφασης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., εφόσον αυτή επιτρέπει τη σύναψη της σύμβασης. Κατά τα λοιπά, η άσκηση των προβλεπόμενων στο Π.Δ. 18/1989 ενδίκων βοηθημάτων δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν ορίζεται άλλως με την προσωρινή διαταγή.

Η προθεσμία άσκησης των ενδίκων βοηθημάτων διακόπτεται με την κατάθεση της αίτησης αναστολής και αρχίζει από την επίδοση της σχετικής απόφασης. Ο διάδικος που πέτυχε υπέρ αυτού τη χορήγηση αναστολής, οφείλει μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης αυτής, να ασκήσει το κύριο ένδικο βοήθημα, διαφορετικά αίρεται αυτοδίκαια η ισχύς της αναστολής. Η δικάσιμος για την εκδίκασή της δεν πρέπει να απέχει πέραν του τριμήνου από την κατάθεση του δικογράφου.

Τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 18/1989 ένδικα βοηθήματα δεν επιτρέπεται να περιέχουν αιτιάσεις διαφορετικές από τις αιτιάσεις της προσφυγής που ασκήθηκε ενώπιον της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ..

Εφόσον ασκηθούν τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 18/1989 ένδικα βοηθήματα, ο αιτών ειδοποιεί αμέσως σχετικά τα λοιπά μέρη και την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. με κάθε πρόσφορο μέσο. Σε κάθε περίπτωση, εντός δεκαπέντε (15) ημερών, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. οφείλει, εφόσον έχει ειδοποιηθεί, να αποστείλει στο Δικαστήριο τον πλήρη φάκελο με τα υποβληθέντα έγγραφα και στοιχεία. Αντίγραφο των σχετικών δικογράφων κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος και προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., προκειμένου να ασκήσει τις αρμοδιότητές της.

Εφόσον η αίτηση αναστολής γίνει δεκτή, ο Ο.Τ.Α. μπορεί να συμμορφωθεί προς το διατακτικό ή και το περιεχόμενο της απόφασης και να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει

κατάλληλα τη διοικητική πράξη που προκάλεσε τη διαφορά ή σε περίπτωση παράλειψης, να εκδώσει την οφειλόμενη ρητή πράξη.

Αν το δικαστήριο ακυρώσει απόφαση της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., δυνάμει της οποίας επιτρεπόταν η σύναψη σύμβασης, μετά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης, η τελευταία δεν θίγεται, εκτός αν πριν από τη σύναψή της είχε ανασταλεί η διαδικασία κατακύρωσης του διαγωνισμού με απόφαση επί αιτήσεως αναστολής ή με προσωρινή διαταγή. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση.

Αν ο ενδιαφερόμενος δεν άσκησε ή άσκησε ανεπιτυχώς την αίτηση αναστολής και η σύμβαση υπογράφηκε και ολοκληρώθηκε η εκτέλεσή της πριν από τη συζήτηση του κύριου ένδικου βοηθήματος, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του π.δ. 18/1989.

Η υπογραφή της σύμβασης από τον Ο.Τ.Α. κατά παράβαση των ανωτέρω, δεν αντιτάσσεται στον ενδιαφερόμενο, ούτε κωλύει την παροχή της προσήκουσας έννομης προστασίας.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΝΑΨΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΞΑΙΡΟΥΝΤΑΙ ΤΗΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΗΣ Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ΩΣ ΟΡΓΑΝΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ

Αρμόδιο δικαστήριο

Αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση όλων των διαφορών που εξαιρούνται της αρμοδιότητας της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., ως οργάνου προσφυγής, πλην των αξιώσεων των συμβαλλομένων μερών που διέπονται από τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού και των διαφορών περί αξίωσης αποζημίωσης των οικονομικών φορέων, είναι το Διοικητικό Εφετείο της έδρας του Ο.Τ.Α., σε τριμελή σύνθεση, το οποίο αποφαινεται αμετάκλητα.

Σε περίπτωση συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς Φ.Π.Α., αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων εκδικάζονται από τον Πρόεδρο Εφετών του Διοικητικού Εφετείου του τόπου όπου εδρεύει ο Ο.Τ.Α. ή από τον Εφέτη που αυτός ορίζει. Σε περίπτωση ιδιαίτερης σπουδαιότητας της υπόθεσης, ο Πρόεδρος ή ο Εφέτης μπορεί να εισάγει την αίτηση στο τριμελές συμβούλιο του δικαστηρίου, στο οποίο προεδρεύει ο Πρόεδρος Εφετών και μετέχει ο Εφέτης εισηγητής.

Κατ' εξαίρεση, διαφορές, πλην των αξιώσεων των συμβαλλομένων μερών που διέπονται από τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού και των διαφορών περί αξίωσης αποζημίωσης των οικονομικών φορέων, που αφορούν: α) δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν αναθέτουσες αρχές με εκτιμώμενη αξία, ανώτερη του ποσού των δεκαπέντε εκατομμυρίων (15.000.000) ευρώ, στο οποίο συμπεριλαμβάνεται ο Φ.Π.Α., β) συμβάσεις υψηλής αξίας που συνάπτουν αναθέτοντες φορείς, γ) συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων ή υπηρεσιών, καθώς και συμβάσεις σύμπραξης δημοσίου - ιδιωτικού τομέα του Ν. 3389/2005 και δ) δημόσιες συμβάσεις κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Ν. 3894/2010, εκδικάζονται από το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων

Ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ζητήσει ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου της έδρας του Ο.Τ.Α. με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων προσωρινά μέτρα για την επανόρθωση της εικαζόμενης παράβασης ή για την αποτροπή περαιτέρω ζημιάς. Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων στρέφεται κατά των αποφάσεων του Ο.Τ.Α. και κατατίθεται στο αρμόδιο δικαστήριο μέσα σε προθεσμία δέκα (10) ημερών αφότου ο ενδιαφερόμενος έλαβε πλήρη γνώση της παράνομης πράξης ή παράλειψης του Ο.Τ.Α.. Ως πλήρης νοείται η γνώση της πράξης που βλάπτει τα συμφέροντα του ενδιαφερομένου, καθώς και της αιτιολογίας της.

Για δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ανώτερη του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς το Φ.Π.Α., η προθεσμία των δέκα (10) ημερών και η άσκηση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων, κωλύουν τη σύναψη της σύμβασης, εκτός εάν με προσωρινή διαταγή ο αρμόδιος δικαστής αποφανθεί διαφορετικά. Κατά τα λοιπά, η άσκηση αίτησης ασφαλιστικών μέτρων δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά με την προσωρινή διαταγή.

Για τις δημόσιες συμβάσεις με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς το Φ.Π.Α., η προθεσμία των δέκα (10) ημερών κωλύει τη σύναψη της σύμβασης, εκτός αν με την προσωρινή διαταγή, ο δικαστής αποφανθεί διαφορετικά. Κατά τα λοιπά, η άσκηση αίτησης ασφαλιστικών μέτρων δεν κωλύει την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά με την προσωρινή διαταγή.

Για το παραδεκτό της άσκησης της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων κατατίθεται παράβολο, το ύψος του οποίου ορίζεται αναλογικά προς την εκτιμώμενη χωρίς Φ.Π.Α. αξία της υπό ανάθεση σύμβασης με κλιμακωτό τρόπο και με ορισμό ανώτατου και κατώτατου ορίου ως προς το καταβαλλόμενο ποσό. Δεν μπορεί το κατώτατο όριο να είναι μικρότερο των διακοσίων (200,00) ευρώ και το ανώτατο όριο να υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες (50.000,00) ευρώ. Σε περίπτωση ποσοστιαίου υπολογισμού του παραβόλου, το ποσοστό δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1% επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Το παράβολο μπορεί να υπολογίζεται με διαφορετικό τρόπο και σε διαφορετικό ύψος ανάλογα με το αν πρόκειται για σύμβαση υψηλής ή χαμηλής αξίας.

Η κατά παράβαση των ανωτέρω υπογραφή της σύμβασης δεν αντιτάσσεται στον ενδιαφερόμενο, ούτε κωλύει την παροχή της προσήκουσας δικαστικής προστασίας.

Σε περίπτωση που στα έγγραφα της σύμβασης παρέχεται η δυνατότητα υποβολής προσφοράς για τμήμα μόνο της υπό ανάθεση σύμβασης, το ύψος του παραβόλου υπολογίζεται επί της εκτιμώμενης χωρίς Φ.Π.Α. αξίας του τμήματος της σύμβασης για το οποίο συμμετέχει ο αιτών. Το ύψος του παραβόλου είναι ίσο με το ύψος του παραβόλου που ισχύει για την άσκηση προσφυγής ενώπιον της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. για συμβάσεις ίσης εκτιμώμενης αξίας.

Αν ασκηθεί αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, ο αιτών ειδοποιεί αμέσως τον Ο.Τ.Α. με κάθε πρόσφορο μέσο. Σε κάθε περίπτωση, εντός δέκα (10) ημερών ο Ο.Τ.Α. οφείλει, εφόσον έχει ειδοποιηθεί να αποστείλει στο δικαστήριο τον πλήρη διοικητικό φάκελο και τις τυχόν απόψεις της μαζί με τα υποβληθέντα έγγραφα και στοιχεία. Ο αρμόδιος δικαστής ορίζει με πράξη του την ημέρα και ώρα εκδίκασης της αίτησης, καθώς και την προθεσμία κλήτευσης. Η ημερομηνία εκδίκασης δεν πρέπει να απέχει πέραν των τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση της αίτησης, η δε προθεσμία κλήτευσης δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δεκαπέντε (15) ημέρες. Αντίγραφο της αίτησης με κλήση κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος προς την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την παραλαβή των προσφορών, η οποία οφείλει να ενημερώσει σχετικά και τον Ο.Τ.Α., αν υπηρεσία και αρχή δεν συμπίπτουν και προς κάθε τρίτο ενδιαφερόμενο του οποίου την κλήτευση θεωρεί αναγκαία ο δικαστής. Κάθε ενδιαφερόμενος, του οποίου επηρεάζονται τα συμφέροντα, δικαιούται να ασκήσει παρέμβαση. Οι διάδικοι οφείλουν να προσκομίσουν κατά την εκδίκαση της υπόθεσης όλα τα κρίσιμα έγγραφα και τα λοιπά αποδεικτικά μέσα που έχουν στη διάθεσή τους.

Ο αρμόδιος δικαστής μπορεί, με την κατάθεση της αίτησης και μετά από κλήση του Ο.Τ.Α. προ τριών (3) ημερών, να εκδώσει, αυτεπάγγελα ή μετά από αίτηση, προσωρινή διαταγή, που καταχωρίζεται κάτω από την αίτηση και περιέχει τα μέτρα, τα οποία πρέπει να ληφθούν ως την έκδοση της απόφασης. Στα μέτρα αυτά περιλαμβάνεται: α) η άρση της απαγόρευσης σύναψης της σύμβασης και β) για τις περιπτώσεις συμβάσεων με εκτιμώμενη αξία ίση ή κατώτερη του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς το Φ.Π.Α., και η απαγόρευση σύναψης της σύμβασης. Η προσωρινή διαταγή μπορεί να ανακληθεί είτε από τον δικαστή που τη χορήγησε, ύστερα από αίτηση του Ο.Τ.Α. και αφού κληθεί προς ακρόαση ο αιτών προ τριών (3) ημερών, είτε από το δικαστήριο που θα δικάσει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων.

Η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων γίνεται δεκτή, εφόσον πιθανολογείται σοβαρά η παράβαση κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εθνικής νομοθεσίας και η λήψη του μέτρου είναι αναγκαία για να αρθούν τα δυσμενή από την παράβαση αποτελέσματα ή να αποτραπεί η ζημιά των συμφερόντων του αιτούντος. Η αίτηση μπορεί να απορριφθεί αν, από τη στάθμιση της βλάβης του αιτούντος, των συμφερόντων τρίτων και επιτακτικών λόγων γενικού δημοσίου συμφέροντος, κρίνεται ότι οι αρνητικές συνέπειες από την παραδοχή θα είναι σοβαρότερες από την ωφέλεια του αιτούντος. Η απόρριψη της αίτησης για οποιονδήποτε λόγο δεν θίγει άλλα δικαιώματα του αιτούντος.

Το δικαστήριο διατάζει τα κατάλληλα ασφαλιστικά μέτρα, χωρίς να δεσμεύεται από τις προτάσεις των διαδίκων. Διατάζει ιδίως την αναστολή ισχύος όρων της διακήρυξης, των τευχών δημοπράτησης και οποιουδήποτε άλλου εγγράφου σχετικού με τη διεξαγωγή του διαγωνισμού, την αναστολή εκτέλεσης οποιασδήποτε πράξης του Ο.Τ.Α., την απαγόρευση νομικών ή υλικών ενεργειών, την εκτέλεση των απαραίτητων θετικών πράξεων, όπως τη

διατήρηση εγγράφων και άλλων στοιχείων, καθώς και την αναστολή σύναψης της σύμβασης. Η απόφαση επί της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων εκδίδεται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την εκδίκαση της αίτησης. Το διατακτικό των αποφάσεων αυτών εκδίδεται υποχρεωτικά σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την εκδίκαση της αίτησης ή, αν έχει χορηγηθεί προθεσμία στους διαδίκους για τη νομιμοποίησή τους ή για την υποβολή υπομνήματος, από τη λήξη της προθεσμίας αυτής. Η προθεσμία προς τους διαδίκους δεν μπορεί, πάντως, να υπερβαίνει τις τρεις (3) ημέρες από την εκδίκαση.

Η άσκηση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων δεν εξαρτάται από την προηγούμενη άσκηση του κύριου ένδικου βοηθήματος. Η προθεσμία άσκησης των ένδικων βοηθημάτων διακόπτεται με την κατάθεση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων και αρχίζει από την επίδοση της σχετικής απόφασης. Ο διάδικος που πέτυχε υπέρ αυτού τη λήψη ενός ασφαλιστικού μέτρου, οφείλει μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης αυτής, να ασκήσει το κύριο ένδικο βοήθημα, διαφορετικά αίρεται αυτοδίκαια η ισχύς του ασφαλιστικού μέτρου. Η δικάσιμος για την εκδίκασή του δεν πρέπει να απέχει πέραν του τριμήνου από την κατάθεση του δικογράφου.

Εφόσον η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων γίνει δεκτή, ο Ο.Τ.Α., μπορεί να συμμορφωθεί προς το διατακτικό ή και το εν γένει περιεχόμενο της απόφασης και να ανακαλέσει ή να τροποποιήσει κατάλληλα τη διοικητική πράξη που προκάλεσε τη διαφορά ή, επί παράλειψης, να εκδώσει την οφειλόμενη ρητή πράξη. Στην περίπτωση αυτή, για το κύριο ένδικο βοήθημα που ασκήθηκε, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του Π.Δ. 18/1989.

Ακύρωση πράξης ή παράλειψης

Ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να ζητήσει την ακύρωση κάθε πράξης ή παράλειψης του Ο.Τ.Α. ή της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., που παραβιάζει κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τη διαδικασία που προηγείται της σύναψης της σύμβασης. Ιδίως, δικαιούται να ζητήσει την ακύρωση όρου που περιέχεται στα έγγραφα της σύμβασης και αναφέρεται σε τεχνικές, οικονομικές και χρηματοδοτικές προδιαγραφές, καθώς και των πράξεων αποκλεισμού από τη συμμετοχή στο διαγωνισμό, αξιολόγησης προσφορών και κατακύρωσης του αποτελέσματος του διαγωνισμού.

Αν το δικαστήριο ακυρώσει πράξη ή παράλειψη του Ο.Τ.Α. ή της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., μετά τη σύναψη της σχετικής σύμβασης, η τελευταία δεν θίγεται, εκτός αν πριν από τη σύναψή της είχε ανασταλεί η διαδικασία κατακύρωσης του διαγωνισμού με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων ή προσωρινή διαταγή. Στην περίπτωση αυτή, ο ενδιαφερόμενος δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση.

Αν ο ενδιαφερόμενος δεν άσκησε ή άσκησε ανεπιτυχώς την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων και η σύμβαση υπογράφηκε και ολοκληρώθηκε η εκτέλεσή της πριν από τη συζήτηση

του κύριου ένδικου βοηθήματος, εφαρμόζεται αναλόγως η παρ. 2 του άρθρου 32 του Π.Δ. 18/1989.

Κήρυξη της σύμβασης ως άκυρη

Ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την ακυρότητα της σύμβασης που υπογράφηκε, εφόσον είτε ανατέθηκε χωρίς προηγούμενη δημοσίευση της προκήρυξης: α) στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις περιπτώσεις σύμβασης υψηλής αξίας, ή β) στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. στις περιπτώσεις σύμβασης χαμηλής αξίας, είτε δεν τηρήθηκε η ελάχιστη προθεσμία δημοσίευσης της προκήρυξης στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. είτε δεν τηρήθηκε η υποχρέωση αναστολής της σύναψης της σύμβασης, λόγω αναμονής ενδεχόμενης άσκησης προσφυγής ή αίτησης ασφαλιστικών μέτρων.

Η κήρυξη της σύμβασης ως άκυρης έχει ως αποτέλεσμα την αναδρομική ακυρότητά της. Οι αξιώσεις των συμβαλλομένων μερών διέπονται από τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού. Αν ο ανάδοχος γνώριζε ή όφειλε να γνωρίζει την ακυρότητα της σύμβασης, δεν γεννάται έναντι της Διοίκησης αξίωσή του, κατά τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού, ή η αξίωσή του ικανοποιείται μόνο μερικώς.

Το δικαστήριο εκτιμώντας τις περιστάσεις και, ιδίως, το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης, τη σοβαρότητα της παράβασης και τη συμπεριφορά του Ο.Τ.Α., μπορεί να κηρύξει την ακυρότητα μόνο του ανεκτέλεστου μέρους της σύμβασης ή να περιορίσει τη διάρκεια της. Εφόσον επιτακτικοί λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν τη διατήρηση της σύμβασης, η ακύρωσή της οποίας θα επέφερε δυσανάλογες συνέπειες, μπορεί το δικαστήριο να μην την κηρύξει άκυρη. Δεν αποτελεί τέτοιο λόγο η επιβάρυνση του Ο.Τ.Α. με έξοδα λόγω καθυστέρησης στην εκτέλεση της σύμβασης, για τη διεξαγωγή νέας διαδικασίας ανάθεσης, για την αλλαγή του οικονομικού φορέα που εκτελεί τη σύμβαση ή για τις νομικές υποχρεώσεις που συνεπάγεται η ακύρωση της σύμβασης. Το δικαστήριο, με την ίδια απόφαση, επιβάλλει στον Ο.Τ.Α. πρόστιμο, υπέρ του αιτούντα, το ύψος του οποίου δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του χρηματικού αντικειμένου της σύμβασης.

Η αίτηση κήρυξης ως άκυρης της σύμβασης ασκείται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών, από την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης: α) για τις συμβάσεις υψηλής αξίας στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και β) για τις συμβάσεις χαμηλής αξίας στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., εφόσον στη δημοσίευση περιλαμβάνεται αιτιολογία για τη σύναψη της σύμβασης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης ή από την επομένη της ενημέρωσης των ενδιαφερομένων με άλλον τρόπο. Η αίτηση δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να ασκηθεί μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την επομένη της σύναψης της σύμβασης. Εφόσον η σύμβαση αφορά σε συμβάσεις που συνάπτουν Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης, οι προθεσμίες αρχίζουν από την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης: α) για τις συμβάσεις υψηλής αξίας στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και β) για τις συμβάσεις

χαμηλής αξίας στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. Αντίγραφο της αίτησης ακύρωσης κοινοποιείται αμέσως και στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ..

Η διαδικασία για την κήρυξη ως άκυρης της σύμβασης δεν εφαρμόζεται, αν ο Ο.Τ.Α. δημοσίευσε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. προκήρυξη με την οποία γνωστοποιεί την πρόθεσή της να αναθέσει τη σύμβαση και εφάρμοσε δεκαήμερη (10ημερη) τουλάχιστον προθεσμία αναστολής της σύναψης, από την επομένη της δημοσίευσης της προκήρυξης.

Η προθεσμία και η κατάθεση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Η διαδικασία προσωρινής διαταγής εφαρμόζεται και στην περίπτωση αυτή. Αν η αίτηση γίνει δεκτή, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναστολή της περαιτέρω εκτέλεσης της σύμβασης.

Αξίωση αποζημίωσης

Ο ενδιαφερόμενος, ο οποίος αποκλείσθηκε από τη συμμετοχή σε διαγωνισμό ή την ανάθεση σύμβασης, κατά παράβαση κανόνα του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της εθνικής νομοθεσίας, δικαιούται να αξιώσει από τον Ο.Τ.Α. αποζημίωση¹³. Αν ο ενδιαφερόμενος αποδείξει ότι θα του ανετίθετο η σύμβαση, αν δεν υπήρχε παράβαση, τότε δικαιούται αποζημίωση. Για την επιδίκαση της αποζημίωσης απαιτείται η προηγούμενη ακύρωση της παράνομης πράξης ή παράλειψης από το αρμόδιο δικαστήριο.

Διορθωτικός μηχανισμός σχετικά με συμβάσεις υψηλής αξίας

Αν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θεωρώντας ότι έχει διαπραχθεί σοβαρή παράβαση των διατάξεων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες ρυθμίζουν τη διαδικασία σύναψης δημοσίων συμβάσεων υψηλής αξίας, ζητεί την άρση αυτής, η αρμόδια αρχή που παραλαμβάνει τη γνωστοποίηση διαβιβάζει μέσα σε είκοσι μία (21) ημέρες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) βεβαίωση ότι η παράβαση διορθώθηκε ή
- β) αιτιολογημένη απάντηση με την οποία εξηγεί για ποιο λόγο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια ή
- γ) γνωστοποίηση ότι η διαδικασία σύναψης της υπόψη σύμβασης έχει ανασταλεί είτε με πρωτοβουλία του Ο.Τ.Α. είτε ύστερα από προσφυγή, ή από αίτηση ασφαλιστικών μέτρων.

¹³ Κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 197 και 198 Αστικού Κώδικα, κατά οποία στις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη σύμβασης τα μέρη οφείλουν αμοιβαία να συμπεριφέρονται σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Όποιος κατά τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη σύμβασης προξενήσει υπαίτια στον άλλο ζημιά είναι υποχρεωμένος να την ανορθώσει και αν ακόμη η σύμβαση δεν καταρτίστηκε.

Ο Ο.Τ.Α. υποχρεούται μέσα σε δέκα (10) ημέρες, από τότε που θα της ζητηθεί από την αρμόδια αρχή, να αποστείλει σε αυτή κάθε σχετικό με την πιθανολογούμενη παράβαση στοιχείο.

Αν γνωστοποιηθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια λόγω εκκρεμούς προσφυγής ή ενδίκου βοηθήματος, η αρμόδια αρχή ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το αποτέλεσμα της δίκης, όταν αυτό γίνει γνωστό.

Αν γνωστοποιηθεί ότι έχει χορηγηθεί αναστολή, η αρμόδια αρχή γνωστοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ανάκληση της αναστολής ή την έναρξη νέας διαδικασίας σύναψης σύμβασης που συνδέεται στο σύνολό της ή κατά ένα μέρος με την προηγούμενη διαδικασία. Η νέα αυτή γνωστοποίηση πρέπει να βεβαιώνει ότι η πιθανολογούμενη παράβαση έχει διορθωθεί ή να περιέχει αιτιολογημένη απάντηση και να εξηγεί για ποιο λόγο δεν έγινε καμία διορθωτική ενέργεια.

Η αρμόδια αρχή διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την 1η Μαΐου κάθε έτους πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τα ένδικα βοηθήματα παροχής δικαστικής προστασίας. Οι Ο.Τ.Α. οφείλουν να διαβιβάζουν στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. τα απαιτούμενα για την ενημέρωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στοιχεία, τα οποία καθορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεννόηση με τη Συμβουλευτική Επιτροπή για τις Δημόσιες Συμβάσεις.

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Κάθε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που προκύπτει από ή με αφορμή την εκτέλεση ή ερμηνεία των δημοσίων συμβάσεων επιλύεται από το κατά τόπον αρμόδιο δικαστήριο. Στα έγγραφα της σύμβασης μπορεί να εγκριθεί και να περιληφθεί ρήτρα διαιτησίας, για τις διαφορές που προκύπτουν από την εκτέλεση της σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή, κατά παρέκκλιση των διατάξεων που ισχύουν για τις διαιτησίες του Δημοσίου, στη σύμβαση ορίζονται οι ειδικότεροι όροι της διαιτησίας, χωρίς καμία δέσμευση από οποιαδήποτε άλλη διάταξη.

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ

Όργανα διενέργειας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων

Τα όργανα τα οποία είναι αρμόδια για τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης των δημοσίων συμβάσεων διακρίνονται σε όργανα με γνωμοδοτική αρμοδιότητα («γνωμοδοτικά όργανα») και όργανα με αποφασιστική αρμοδιότητα («αποφαινόμενα όργανα»).

Με Κ.Υ.Α. ή με απόφαση του αρμοδίου οργάνου διοίκησης των Ο.Τ.Α., μπορεί να ορίζονται τα αποφαινόμενα όργανα αυτών.

Αποφαινόμενα όργανα που έχουν καθοριστεί με προγενέστερες διατάξεις ή διοικητικές πράξεις διατηρούν τις αρμοδιότητές τους και ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι την έκδοση της Κ.Υ.Α..

Τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες των αποφαινόμενων οργάνων του Ο.Τ.Α. ασκούνται σύμφωνα με τις οργανωτικές διατάξεις τους.

Τα γνωμοδοτικά όργανα εισηγούνται προς τα αποφαινόμενα όργανα για κάθε θέμα της αρμοδιότητάς τους προκειμένου τα τελευταία να αποφασίσουν σχετικά. Τα αποφαινόμενα όργανα μπορούν να είναι είτε μονομελή είτε συλλογικά.

Ως γνωμοδοτικό όργανο στο στάδιο ανάθεσης της σύμβασης ορίζεται επιτροπή για τη διενέργεια των διαδικασιών ανάθεσης και την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων. Ενδεικτικά, η επιτροπή αξιολογεί τις προσφορές ή αιτήσεις συμμετοχής των προσφερόντων ή υποψηφίων, ελέγχει την καταλληλότητα των προσφερόντων ή υποψηφίων για τη συμμετοχή τους στη διαδικασία ανάθεσης, ελέγχει και αξιολογεί τις προσφορές και διαπραγματεύεται με τους προσφέροντες ή υποψηφίους, στο πλαίσιο διαδικασίας ανταγωνιστικού διαλόγου ή διαπραγμάτευσης, εισηγείται τον αποκλεισμό των προσφερόντων ή υποψηφίων από τη διαδικασία ανάθεσης, την απόρριψη των προσφορών, την κατακύρωση των αποτελεσμάτων της διαδικασίας ανάθεσης, τη σταδιακή αποδέσμευση των εγγυήσεων, τη ματαίωση της διαδικασίας ανάθεσης και γνωμοδοτεί για κάθε άλλο θέμα που ανακύπτει κατά τη διαδικασία ανάθεσης. Η επιτροπή αυτή (διενέργειας και αξιολόγησης) συγκροτείται με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής για συγκεκριμένη σύμβαση, ή σε ετήσια βάση για τις συμβάσεις που συνάπτει ο Ο.Τ.Α..

Με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής μπορεί να συγκροτούνται κατά περίπτωση και έκτακτες επιτροπές ή ομάδες εργασίας για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων σχετικά με τις διαδικασίες ανάθεσης.

Ως γνωμοδοτικά όργανα στο στάδιο που ακολουθεί την ανάθεση της σύμβασης μπορεί να είναι ή συλλογικά όργανα ή και οργανωτικές μονάδες ενταγμένες στη διοικητική δομή του Ο.Τ.Α., που ορίζονται με απόφασή της. Ενδεικτικά, τα όργανα αυτά εισηγούνται για όλα τα θέματα παραλαβής του φυσικού αντικειμένου της σύμβασης, προβαίνοντας, σε μακροσκοπικούς, λειτουργικούς ή και επιχειρησιακούς ελέγχους του προς παραλαβή αντικειμένου της σύμβασης, εφόσον προβλέπεται από τη σύμβαση ή κρίνεται αναγκαίο, παρακολουθούν και ελέγχουν την προσήκουσα εκτέλεση όλων των όρων της σύμβασης και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αναδόχου και εισηγούνται τη λήψη των επιβεβλημένων μέτρων λόγω μη τήρησης των όρων της σύμβασης.

Για τη συγκρότηση και τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων στις αναθέτουσες αρχές – αναθέτοντες φορείς, εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Ν. 2690/1999 «Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας».

Στη σύνθεση των γνωμοδοτικών οργάνων μετέχει υποχρεωτικά τουλάχιστον ένα μέλος του Μητρώου Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων.

Δημιουργείται και τηρείται στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. Μητρώο Αξιολογητών διαγωνισμών δημοσίων συμβάσεων. Στο μητρώο αυτό εγγράφονται όλοι όσοι μπορούν να είναι αξιολογητές, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν πενταετή εμπειρία στο αντικείμενο της ειδικότητάς τους. Οι αξιολογητές κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με το επάγγελμα ή και την ειδικότητά τους και επιλέγονται ανάλογα με τη φύση και το είδος του αντικειμένου του διαγωνισμού. Στο στάδιο της αξιολόγησης των τεχνικών προσφορών δεν εμφανίζονται στους αξιολογητές στοιχεία ταυτότητας των προσφερόντων. Η επιλογή των αξιολογητών που θα απαρτίζουν την Επιτροπή αξιολόγησης του κάθε διαγωνισμού γίνεται με ηλεκτρονική κλήρωση μέσω του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. μεταξύ των αξιολογητών των κατηγοριών - ειδικοτήτων που απαιτούνται από το αντικείμενο του διαγωνισμού.

Με Κ.Υ.Α. καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την εγγραφή και διαγραφή στο Μητρώο αυτό, οι κατηγορίες - ειδικότητες των Αξιολογητών, οι επαγγελματικοί και επιστημονικοί φορείς που συμμετέχουν στις επιτροπές αξιολόγησης και κάθε ειδικότερο θέμα.

Κατάρτιση και Μητρώο Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ.Δη.Συ.)

Οι Ο.Τ.Α. μεριμνούν για την αρχική και δια βίου κατάρτιση, καθώς και την αντίστοιχη πιστοποίηση του προσωπικού τους που υπηρετεί με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και το οποίο είναι επιφορτισμένο με καθήκοντα σχετικά με την άσκηση αρμοδιοτήτων σε θέματα σύναψης συμβάσεων.

Η κατάρτιση και πιστοποίηση γίνονται μέσω πιστοποιημένων προγραμμάτων που σχεδιάζονται και υλοποιούνται από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης (ΙΝ.ΕΠ.) του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης, με τη συνεργασία της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. και ειδικών επιστημόνων καθώς και της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Το πιστοποιημένο προσωπικό εγγράφεται σε ειδικό Μητρώο Πιστοποιημένων Υπαλλήλων Δημοσίων Συμβάσεων (Μη.Π.Υ.Δη.Συ.), το οποίο τηρείται από το ΙΝ.ΕΠ. και διασυνδέεται με την Εθνική Βάση Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων.

Μετά τη λειτουργία του Μη.Π.Υ.Δη.Συ., οι αναθέτουσες αρχές - αναθέτοντες φορείς υποστηρίζονται υποχρεωτικά από μέλη αυτού, κατά την προπαρασκευή και διενέργεια διαδικασιών σύναψης και εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης.

Τροποποιούμενες διατάξεις

Από την υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης στο πρόγραμμα «διαύγεια» εξαιρούνται τα έγγραφα και τα στοιχεία δημοσίων συμβάσεων που καταχωρίζονται υποχρεωτικά στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.). Τα στοιχεία αυτά αντλούνται αυτόματα από το Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.

Μεταβατικές διατάξεις

Οι διατάξεις του Ν. 4281/2014 εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις έργων, υπηρεσιών ή προμηθειών, συμπεριλαμβανομένων των παραχωρήσεων δημοσίων έργων και συμφωνιών-πλαίσιων, καθώς και σε όλους τους διαγωνισμούς μελετών και η έναρξη της διαδικασίας σύναψης των οποίων, λαμβάνει χώρα μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Ως χρόνος έναρξης του ανοικτού και κλειστού διαγωνισμού, της διαδικασίας διαπραγμάτευσης με δημοσίευση προκήρυξης και του ανταγωνιστικού διαλόγου, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης σύμβασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως χρόνος έναρξης της διαδικασίας διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, νοείται η ημερομηνία αποστολής προς τους οικονομικούς φορείς της πρώτης πρόσκλησης συμμετοχής σε διαπραγμάτευση. Ως ημερομηνία έναρξης διαγωνισμού μελετών, νοείται η ημερομηνία αποστολής της σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού μελετών στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για τις λοιπές συμβάσεις, η διαδικασία σύναψης σύμβασης αρχίζει από την ημερομηνία δημοσιοποίησης της σχετικής προκήρυξης ή πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος ή της αποστολής της σχετικής πρόσκλησης υποβολής προσφοράς.

Διαδικασίες σύναψης συμβάσεων που έχουν ξεκινήσει πριν από την έναρξη ισχύος του Ν. 4281/2014, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο έναρξής τους.

Συμβάσεις που έχουν συναφθεί πριν την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Ν. 4281/2014 εκτελούνται σύμφωνα με το καθεστώς που ίσχυε κατά το χρόνο της σύναψής τους.

Καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, δηλαδή από 1-3-2015:

Α. Καταργούνται οι διατάξεις:

- των παρ. 1 έως 3, της παρ. 9, της παρ. 10 του άρθρου 209, της παρ. 5 του άρθρου 223, του δεύτερου εδαφίου της παρ. 2 του άρθρου 257, της παρ. 7 του άρθρου 265, της παρ. 1 του άρθρου 268 του Ν. 3463/2006,

- των παρ. 3 και 4 του άρθρου 13 του Ν. 2503/1997,¹⁴
- των άρθρων 133 και 134 του ν. 4270/2014,
- του Ν. 2286/1995, πλην των παρ. 1 έως 11 του άρθρου 2, οι οποίες παραμένουν σε ισχύ για τις συμβάσεις που έχουν ενταχθεί στο Ε.Π.Π. έτους 2014, καθώς και κάθε άλλης διάταξης που απαιτείται για την εκτέλεση του Ε.Π.Π. 2014,
- του Π.Δ. 59/2007,
- του Π.Δ. 60/2007,
- των παρ. 1 έως 5 του άρθρου 9 και του άρθρου 10 του Π.Δ. 171/1987,
- του άρθρου 11 του Ν. 4013/2011, πλην της διάταξης περί σύστασης του Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.),
- του Ν. 3886/2010, μετά την έκδοση των προβλεπομένων προεδρικών διαταγμάτων,
- του Ν. 3669/2008, πλην: α) των διατάξεων των άρθρων 1 παρ. 7 σημεία α'-στ', 2, 4 έως 12, 14, 16 παρ. 1-5, 7 εδάφια α', γ' και δ' και 11,17 παρ. 3 έως 8, 20 παρ. 2 και 4, 21, 30 έως 34, 36-40, του άρθρου 41 παρ.1 εδάφιο α', 2 εδάφια α', γ', δ' και 3, των άρθρων 42 έως 50, 51 παρ. 1 έως 3 και 5 έως 10, των άρθρων 52-55, 56, 58 έως 64, 67, 70 έως 75, 79 έως 81, 82-91, 92 έως 101, 103, 105 έως 110, 176, 177, 178 παρ. 6 και 182, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των προβλεπομένων διαταγμάτων, β) της διάταξης του εδαφίου β' της παρ. 7 του άρθρου 16, η οποία καταργείται από 8-8-2014, γγ) των διατάξεων του άρθρου 16 παρ. 6 και 10 οι οποίες καταργούνται από την έναρξη ισχύος του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 59 του ν.4278/2014 και δδ) των διατάξεων των άρθρων 76 και 77, τα οποία διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των διαταγμάτων των άρθρων 182, 183 και 187, επιφυλασσομένης της παρ. 5 του άρθρου 201.
- του Ν. 3316/2005, πλην των: α) διατάξεων των άρθρων 2, 2Α, 3 έως 5,19, 21, 25, 27, 28, 29 παρ. 2 έως 9, 30-38, 39 παρ. 1 έως 6, 7 περιπτώσεις α', β', δ', ε', στ', 8-9 των άρθρων 40, 42, 45 παρ. 4-6 και 10 και 45Α παρ.ι 2, 6, 7, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 19, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των διαταγμάτων των άρθρων 172 και 178, β) των διατάξεων του άρθρου 14 παρ. 2 και 3, οι οποίες καταργούνται από την έναρξη ισχύος του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 59 του Ν. 4278/2014 και γ) των διατάξεων του άρθρου 41, το οποίο διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των διαταγμάτων των άρθρων 182, 183 και 187, επιφυλασσομένης της παρ. 5 του άρθρου 201,

14 Σύμφωνα με την καταργηθείσα διάταξη, ειδικά για τους Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, τα δημοτικά τους νομικά πρόσωπα, τους συνδέσμους τους, το ποσό μέχρι του οποίου επιτρέπεται η απευθείας ανάθεση προμήθειας με απόφαση του δημάρχου ή του προέδρου του νομικού προσώπου, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Ανάπτυξης. Με την αριθμ. 27319/2002 Κ.Υ.Α. καθορίστηκε η ετήσια συνολική δαπάνη των προμηθειών, για τις οποίες η σύναψη σχετικών συμβάσεων μπορεί να διενεργείται με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης (απευθείας ανάθεση) μέχρι του ποσού των δεκαπέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ, με Φ.Π.Α., κατά κωδικό αριθμό είδους του αρχείου ειδών του Ενιαίου Προγράμματος Προμηθειών. Η ανωτέρω διάταξη, από 1-3-2015 καταργείται.

- του Π.Δ. 118/2007, εκτός από: α) το άρθρο 15, το οποίο διατηρείται σε ισχύ μέχρι την έναρξη ισχύος των άρθρων 179-194 του παρόντος και β) τα άρθρα 26 έως 39, τα οποία διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση του διατάγματος του άρθρου 178,
- του Π.Δ. 28/1980, πλην των διατάξεων των άρθρων 1-10, 12-14, 16-17, 27-66, οι οποίες διατηρούνται μέχρι την έκδοση των Κανονισμών περί Ανάθεσης και Εκτέλεσης Συμβάσεων των άρθρων 172 και 178.
- του Ε.Κ.Π.Ο.Τ.Α. πλην των διατάξεων των άρθρων 27-44, οι οποίες διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση του διατάγματος του άρθρου 178.

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων του Ν. 4281/2014 αρχίζει από την 1η Μαρτίου 2015, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

Η παρ. 7 του άρθρου 1 του Ν. 2286/1995 από 1-3-2015 καταργείται.

Η ισχύς των άρθρων 134 έως 138, αρχίζει ως προς τις προμήθειες και υπηρεσίες, όσον αφορά τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης την 1η Ιουλίου 2014, όσον αφορά τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την 1η Οκτωβρίου 2014 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1^η Οκτωβρίου 2015.

Ως προς τα έργα, η ισχύς του αρχίζει όσον αφορά όλους τους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης την 1η Ιανουαρίου 2015 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Δεκεμβρίου 2015.

Η ισχύς των διατάξεων περί Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ. αρχίζει από 8-8-2015.

Οι διατάξεις περί εγγυήσεων εφαρμόζονται σε όλες τις δημόσιες συμβάσεις, η διαδικασία ανάθεσης των οποίων αρχίζει μετά τις 8-8-2014.

Οι διατάξεις περί δικαστικής προστασίας, προσφυγές, ασφαλιστικά μέτρα, αξίωση αποζημίωσης, κλπ. αρχίζουν να εφαρμόζονται τρεις (3) μήνες μετά την έκδοση των προβλεπόμενων προεδρικών διαταγμάτων.

Η υποχρέωση των φορέων να μεριμνούν για την αρχική και δια βίου κατάρτιση και πιστοποίηση του προσωπικού τους σχετικά με θέματα σύναψης δημοσίων συμβάσεων αρχίζει έξι (6) μήνες μετά την έκδοση της προβλεπόμενης υπουργικής απόφασης.

Θανάσης Παζαρόγλου